

CUPRINS

ESRS 2 - PREZENTĂRI DE INFORMAȚII CU CARACTER GENERAL	4
Bazele întocmirii	4
Guvernanță și practici de afaceri	6
Sisteme de management și control al riscurilor	13
Compania, modelul de afaceri și implicarea părților interesate	14
Analiza materialității și rezultate conform conceptului de dublă materialitate	16
Cerința minimă de prezentare de informații privind politicile și acțiunile	44
Indicatori și ținte	44
ESRS E1 - SCHIMBĂRILE CLIMATICE	46
Guvernanța	46
Strategia	46
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	47
Indicatori și ținte	50
RAPORT CONFORM ARTICOLUL 8 DIN REGULAMENTUL (UE) 2020/852 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI („REGULAMENTUL PRIVIND TAXONOMIA”)	56
Evaluarea eligibilității pentru taxonomie a activităților economice	57
Evaluarea alinierii la taxonomia EU	59
Concluziile analizei eligibilității și alinierii activităților ROMATSA	61
Indicatori KPI ai ROMATSA	63
ESRS E5 - UTILIZAREA RESURSELOR ȘI ECONOMIA CIRCULARĂ	67
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	67
Indicatori și ținte	69
ESRS S1 - FORȚA DE MUNCĂ PROPRIE	73
Strategia	73
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	74
Indicatori și ținte	78
ESRS G1 - CONDUITA PROFESIONALĂ	83
Conduita în afaceri	83
Guvernare și practici de afaceri	83
Anticorupție și concurență loială	87
SECURITATE DIGITALĂ - SUBIECT MATERIAL ADIȚIONAL	88

ESRS 2

PREZENTĂRI DE INFORMAȚII CU CARACTER GENERAL

Bazele întocmirii

Baza generală pentru întocmirea raportului privind durabilitatea

BP-1

Această declarație privind durabilitatea se referă la Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A., denumită în continuare „ROMATSA” sau „Regia”. Operațiunile ROMATSA au drept obiectiv prioritar furnizarea de servicii de trafic aerian pentru aeronavele care execută zboruri din sfera Traficului aerian general (GAT) și se desfășoară exclusiv în spațiul aerian al României sau în orice alt spațiu aerian delegat României prin acorduri internaționale.

ROMATSA are statut de regie autonomă autofinanțată de importanță națională. Este persoană juridică, funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară și realizează funcțiunile specifice legate de Managementul Traficului Aerian, fiind sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. A fost înființată prin Hotărârea de Guvern 74/1991, modificată și completată prin Hotărârea de Guvern 731/1992.

Activitatea ROMATSA se desfășoară fizic în cadrul a 18 locații situate în Municipiul București și pe principalele aeroporturi civile din țară (Arad, Bacău, Baia Mare, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Satu Mare, Sibiu, Suceava, Târgu Mureș, Timișoara și Tulcea), atât în clădiri de birouri (în spații proprii sau închiriate) cât și în teren, pe spațiile de desfășurare a manevrelor de zbor (radiofar).

Consolidarea și domeniul de aplicare

Prezentul Raport de Sustenabilitate este întocmit în conformitate cu Standardele Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), așa cum sunt prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul Delegat (UE) 2023/2772 din 31 iulie 2023, care completează Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului, transpusă în legislația locală prin Ordinul Ministerului de Finanțe nr. 85/2024. Anul 2024 reprezintă primul an de aplicare a standardelor ESRS de către ROMATSA.

Raportul de Sustenabilitate a fost elaborat acoperind perioada de raportare de la 1 ianuarie până la 31 decembrie 2024, fiind aliniat cu perioada de raportare financiară.

Declarația a fost auditată de către un auditor independent, iar rezultatele sunt publicate pe site-ul regiei și prezentate în Raportul administratorilor.

ROMATSA își desfășoară activitatea doar în România, care este un stat membru al UE. Acesta permite scutirea de la divulgarea evoluțiilor sau chestiunilor iminente în cursul negocierilor, astfel cum este prevăzut la articolul 19a alineatul (3) și la articolul 29a alineatul (3) din Directiva 2013/34/UE.

Acoperirea lanțului valoric

Declarația privind durabilitatea se extinde dincolo de propriile operațiuni ale ROMATSA, incluzând și informații din lanțul valoric din amonte.

Analiza de dublă materialitate include atât impacturile legate de operațiunile proprii și lanțul valoric al ROMATSA, inclusiv serviciile sale, precum și relațiile de afaceri. Aceasta implică evaluări detaliate și, atunci când este considerat semnificativ și relevant, colectarea datelor de la furnizori și de la clienți. Mai multe informații referitoare la acest aspect sunt disponibile pentru fiecare subiect material prezentat în raportul curent. Fiecare capitol abordează cerințele specifice pentru prezentarea aspectelor materiale, identificarea impacturilor, riscurilor și oportunităților relevante. Odată ce un impact, risc sau oportunitate este considerat semnificativ, ROMATSA determină informațiile relevante pentru raportarea ESRS.

La nivelul ROMATSA, există politici, acțiuni și obiective care se extind și asupra lanțului valoric, implicând atât furnizorii, cât și clienții. Suntem în permanentă colaborare cu furnizorii, pentru a obține date privind indicatorii cheie de sustenabilitate, cum sunt, de exemplu, consumul de energie și emisiile de gaze cu efect de seră.

ROMATSA nu a omis informații specifice referitoare la proprietatea intelectuală, know-how sau rezultatele inovării.

De asemenea, nu au fost aplicate excepții de la prezentarea de informații pentru evoluții iminente sau aspecte aflate în curs de negociere, așa cum sunt prevăzute în articolele 19a(3) și 29a(3) din Directiva 2013/34/UE.

Prezentări de informații în legătură cu circumstanțe specifice

BP-2

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A. își publică prima Declarație privind durabilitatea, care acoperă perioada de la 1 ianuarie până la 31 decembrie 2024. Aceasta a fost întocmită în conformitate cu cerințele noilor Standarde Europene de Raportare a Sustenabilității (ESRS), care îi permit Regiei să își prezinte performanța în ceea ce privește aspectele de mediu și sociale, respectiv de guvernare, consolidându-și astfel angajamentul față de dezvoltarea durabilă atât pentru părțile interesate interne, cât și pentru cele externe.

Declarația privind durabilitatea se bazează pe rezultatele unei evaluări de dublă materialitate (dublă semnificație), care a fost realizată conform standardelor ESRS, pentru a respecta prevederile Directivei în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (CSRD). Ca parte a acestei evaluări a dublei materialități, au fost luate în considerare diverse aspecte, prezentate în continuare.

Orizontul de timp

În pregătirea raportului de sustenabilitate, ROMATSA a utilizat următoarele intervale de timp, așa cum sunt definite în cadrul ESRS 1:

- Orizont de timp pe termen scurt, fiind anul de raportare (2024).
- Orizont de timp pe termen mediu, de 1-5 ani.
- Orizont de timp pe termen lung, peste 5 ani.

Estimarea lanțului valoric

Declarația privind durabilitatea nu se referă doar la activitățile interne ale ROMATSA, ci cuprinde și informații semnificative din lanțul valoric, atât din partea furnizorilor, cât și din partea clienților. Analiza de dublă materialitate a inclus evaluarea impacturilor legate de activitățile proprii, serviciile oferite, precum și de relațiile de afaceri ale Regiei. Pentru anul financiar 2024 evaluarea impacturilor, riscurilor și oportunităților s-a făcut luând în considerare operațiunile proprii și lanțul valoric semnificativ, iar politicile, țintele de sustenabilitate și acțiunile acoperă operațiunile proprii.

De asemenea, pentru perioada curentă de raportare, au fost luate în considerare și valorile legate de calculul Scop 3, ce au fost calculate conform Protocolului privind gazele cu efect de seră (GHG Protocol). În acest sens, la nivelul ROMATSA, au fost considerate semnificative emisiile aferente călătoriilor de afaceri. Această abordare permite o bună evaluare a emisiilor asociate lanțului valoric, chiar dacă rămâne un anumit grad de incertitudine de estimare ca urmare a metodologiei folosite. Baza întocmirii, nivelul de acuratețe rezultat și acțiunile planificate pentru a îmbunătăți acuratețea în viitor sunt descrise în detaliu la subiectul material relevant.

ROMATSA își propune ca în 2 ani să obțină de la partenerii din lanțul valoric cât mai multe informații cu privire la emisiile de gaze cu efect de seră, în special cele de Scop 3, pentru a îmbunătăți informațiile prezentate în declarațiile privind durabilitatea. De asemenea, metodologiile de estimare vor fi supuse cu regularitate revizuirii și calibrării, în raport cu datele de performanță reale și standardele specifice.

Sursele de incertitudine a estimărilor și a rezultatelor

Informațiile referitoare la emisiile totale de gaze cu efect de seră pot avea un anumit grad de incertitudine, din cauza aproximărilor utilizate în calcularea lor. Pentru fiecare caz au fost prezentate detalii despre sursele de incertitudine folosite în calculul fiecărui indicator cantitativ și au fost menționate ipotezele, aproximările și raționamentele implicate.

Prezentarea de informații care decurg din alte acte legislative sau din hotărâri de raportare privind durabilitatea general acceptate

Această Declarație privind durabilitatea are la bază cerințele de raportare ale ESRS, precum și cerințele Taxonomiei UE. Standardele aplicabile și legislația specifică domeniului de activitate al ROMATSA sunt prezentate în textul raportului, acolo unde este cazul.

Includerea de informații prin trimiteri

Trimiteri către documente suplimentare sau trimiteri către informații ce sunt incluse în alte secțiuni sau alte standarde tematice sunt menționate în prezentul raport.

Utilizarea dispozițiilor tranzitorii în conformitate cu apendicele C la ESRS 1

Deoarece acesta este primul nostru an de raportare, am decis să ometem informațiile cerute de următoarele subiecte, în conformitate cu apendicele C din ESRS 1.

ESRS	Cerința de Dezvăluire	Denumirea completă a Cerinței de Dezvăluire	Data introducerii treptate sau intrării în vigoare (inclusiv primul an)
ESRS 2	SBM-1	Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric	Întreprinderea raportează informațiile prevăzute de ESRS 2 SBM-1 alineatul 40 litera (b) (defalcarea veniturilor totale pe sectorul ESRS semnificativ) și 40 litera (c) (lista sectoarelor ESRS semnificative suplimentare) începând cu data aplicării specificată într-un act delegat al Comisiei care urmează să fie adoptat în temeiul articolului 29b alineatul (1) al treilea paragraf, punctul (ii) din Directiva (UE) 34/2013.
ESRS 2	SBM-3	Impacturi materiale, riscuri și oportunități și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS 2 SBM-3 paragraful 48(e) (efecte financiare anticipate) pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.
ESRS E1	E1-9	Efectele financiare anticipate ale riscurilor materiale fizice și de tranziție și oportunităților potențiale legate de climă	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E1-9 pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.
ESRS E5	E5-6	Efecte financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară	Întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E5-6 pentru primul an de pregătire a declarației sale de sustenabilitate.

Guvernanță și practici de afaceri

Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere

GOV-1

În conformitate cu prevederile HG 74/1991 privind înființarea Regiei Autonome "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian" ROMATSA, republicată, cu completările și modificările ulterioare, conducerea regiei se asigură prin Consiliul de Administrație (CA) și prin Directorul General.

R.A. ROMATSA se încadrează în prevederile *Ordonanței de Urgență nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, fiind regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

Administrarea și conducerea regiei au fost asigurate, din 28.08.2015 până în luna Mai 2024, de administratori și directori provizorii, desemnați de autoritatea publică tutelară, în conformitate cu prevederile art. 64.1 și 64.2 din *Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare.

În perioada de raportare (01.01.2024 – 31.12.2024), consiliul de administrație al ROMATSA a fost format astfel:

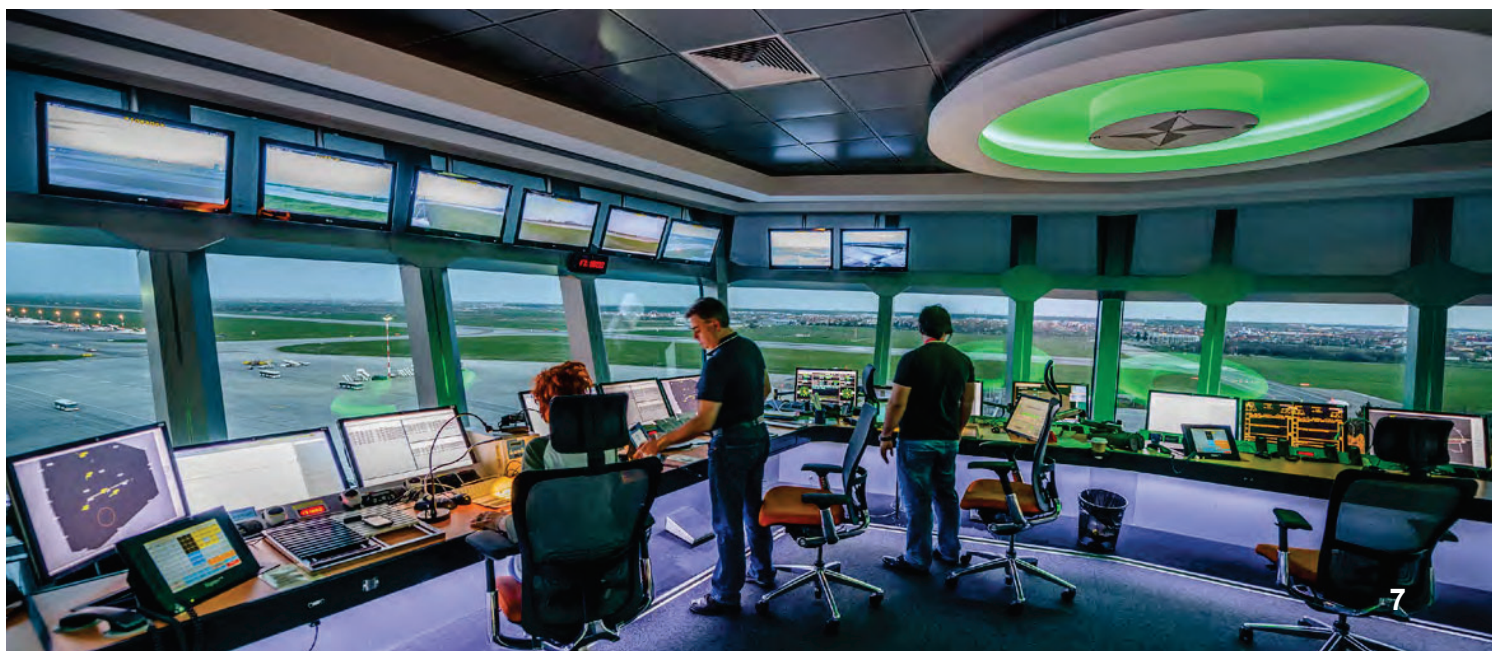
- În perioada 01.01.2024 – 31.05.2024, administrarea Regiei a fost asigurată de către administratori provizorii, desemnați de către autoritatea publică tutelară, respectiv Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în conformitate cu OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice;
- În perioada 01.06.2024 – 31.12.2024, administrarea Regiei a fost asigurată de către un consiliu de administrație numit pe o perioadă de patru ani, conform cu OMTI nr. 1130/31.05.2024, în baza art. III și IX din Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice.

În ceea ce privește conducerea executivă, ultimul mandat de Director General provizoriu a fost acordat de Consiliul de Administrație legal constituit, domnului Marius Adrian COJOC, prin Hotărârea nr. 12/28.06.2024, cu începere de la data de 19 Iulie 2024, pentru o perioadă de 5 luni sau până la finalizarea procedurii de selecție a Directorului General, în conformitate cu prevederile pct. 87 art. III din *Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea 111/2016*, cu modificările și completările ulterioare.

În urma desfășurării și finalizării procedurii de selecție a Directorului General și a Directorului Economic, în sesiunile din data de 09 Septembrie 2024 (*HCA 17/09.09.2024*), respectiv 19 Septembrie 2024 (*HCA 18/19.09.2024*) Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA, a hotărât următoarele:

1. Încetarea, cu acordul părților, a mandatului acordat domnului Marius Adrian COJOC pentru funcția de Director General provizoriu al regiei;
2. Numirea domnului Marius Adrian COJOC în funcția de Director General al R.A. ROMATSA, de la data de 09.09.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile *OGU nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin *Legea nr. 187/2023*;
3. Numirea domnului Cristian CÎTU-RADU în funcția de Director Economic al R.A. ROMATSA, de la data de 01.10.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile *OGU nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin *Legea nr. 187/2023*.
4. Aprobarea Contractelor de mandat ale domnului Marius Adrian COJOC, Director General, respectiv al domnului Cristian CÎTU-RADU, Director Economic, ai R.A. ROMATSA.

Membrii CA al ROMATSA în perioada de raportare sunt prezentați în Tabelul Componenta Consiliului de Administrație al ROMATSA. Menționăm faptul că domnul Eduard Grama a ocupat în anul 2024, în cadrul Consiliului de Administrație, funcțiile de Membru până la data de 31.05.2024, respectiv de Președinte al acestuia, ulterior.

Componența Consiliului de Administrație al ROMATSA

Nume	Funcția	Mandat	Afilieră Politică
Felix Corneliu ARDELEAN	Președinte	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
David Alexandru BURGHUIU	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Oana Marie ARAT	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Ion CUPĂ	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Elena Zinica OLTEANU	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Corvin NEDELCU	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
Eduard GRAMA	Membru	01.01.2024 – 31.05.2024	Nu
	Președinte	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Marius Adrian COJOC	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Laurențiu Andrei ILIE	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Constanța COMAN	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu
Florentina ȘUȘNEA	Membru	01.06.2024 – 31.05.2028	Nu

Experiența relevantă a Consiliului de Administrație al ROMATSA

Consiliul de Administrație al ROMATSA, în anul 2024, a fost și este format din persoane cu o înaltă experiență, care asigură eficiența operațiunilor din cadrul Regiei, concentrându-se pe supravegherea companiei și oferind consultanță de specialitate cu privire la activitățile specifice. Informații suplimentare privind identitatea și CV-ul acestora sunt disponibile public pe site-ul regiei, conform legii.

Componența și experiența relevantă a actualului consiliu de administrație sunt detaliate în tabelul următor.

Nr. crt.	Nume	Experiența relevantă
1	Eduard GRAMA	- Director General la SC ECOAQUA SA (martie 2022 - prezent): Responsabil de conducerea eficientă a firmei, elaborarea strategiilor de dezvoltare și identificarea oportunităților, inclusiv în domeniul sustenabilității. - Administrator public la Primăria Călărași (noiembrie 2020 - martie 2022): Implicat în atragerea de fonduri extrabugetare și dezvoltarea politicilor și strategiilor pentru servicii de utilitate publică. - Director Executiv la Direcția Dezvoltare Regională și Relații Externe (februarie 2018 - noiembrie 2020): A coordonat scrierea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană și națională.
2	Marius Adrian COJOC	- Director General la ROMATSA (decembrie 2020 - prezent): Se ocupă cu asigurarea managementului general al instituției, inclusiv atingerea obiectivelor de durabilitate în serviciile de trafic aerian. - Director Economic la ROMATSA (martie 2019 - decembrie 2020): Responsabil pentru managementul atribuțiilor și obiectivelor financiare, rolul său implicând și responsabilități legate de gestionarea eficientă a resurselor financiare și asigurarea sustenabilității economice a organizației. - Șef Serviciu Proceduri și Monitorizare Achiziții (ianuarie 2009 - martie 2019): A coordonat procesul de achiziții publice la nivelul regiei, îmbunătățind eficiența și transparența în gestionarea acestora.

Nr. crt.	Nume	Experiența relevantă
3	Laurențiu Andrei ILIE	- Expertiză în Geografie și GIS: Laurențiu Ilie a studiat Geografia Turismului și are experiență în utilizarea tehnologiilor GIS, esențiale pentru planificarea teritorială și dezvoltarea durabilă. Cunoștințele sale includ cartografia, fotogrametria și analiza spațială. - Cercetare în Sustenabilitate: A participat la activități de cercetare care abordează impactul mediului asupra dezvoltării domeniului turistic, cum ar fi evaluarea reliefului pentru dezvoltarea domeniilor schiabile și realizarea hărților geoturistice. - Colaborare cu Ministerul Transporturilor: A fost implicat în proiecte legate de gestionarea transportului și atragerea finanțării externe pentru dezvoltarea infrastructurii de transport în România.
4	Constanța COMAN	- Expertiză în Managementul Deșeurilor: A obținut certificări relevante și a dobândit competențe în monitorizarea și coordonarea activităților de gestionare a deșeurilor. - Aplicarea Normelor de Mediu: A demonstrat abilități în implementarea sistemelor de management de mediu, care sunt esențiale pentru promovarea dezvoltării durabile. - Director General: A condus organizația SC ECOAQUA SA, unde a asigurat dezvoltarea strategiilor de durabilitate și gestionarea eficientă a resurselor.
5	Florentina ȘUȘNEA	- Managing Partner la PKF Finconta Group (1997 - prezent): Coordonează servicii de audit și consultanță în diverse domenii economice, inclusiv structuri financiare care se aliniază principiilor de sustenabilitate. - Vicepreședinte al Camerei Auditorilor Financieri din România (2017 - prezent): Implicată în promovarea celor mai bune practici de audit și conștientizarea importanței unei gestionări responsabile a finanțelor. - Director General la Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (2008 - 2009): A coordonat activitățile care vizau creșterea eficienței în cadrul instituției. - Experiență în domeniul fiscal și contabil: A ocupat diverse funcții în administrație și contabilitate, unde a fost responsabilă pentru analiza și raportarea financiară.

ROMATSA a angajat consultanți externi în domeniul sustenabilității pentru a-și îmbunătăți expertiza și a integra practicile durabile în cadrul operațiunilor. Acești experți colaborează cu conducerea Regiei, pentru a putea lua decizii informate și responsabile, în conformitate cu cele mai recente standarde din industrie, întărind astfel angajamentul ROMATSA față de sustenabilitate. De asemenea, în cadrul workshopului de dublă materialitate, echipa de management a fost instruită în mod cuprinzător cu privire la ESRS, concentrându-se asupra implicațiilor și cerințelor acestor noi standarde pentru organizație, respectiv asupra evaluării impacturilor operațiunilor organizației asupra mediului și societății, precum și influențele externe asupra organizației.

Componența și diversitatea membrilor Consiliului de Administrație

Numărul de membri cu funcție executivă	1
Numărul de membri cu funcție neexecutivă	4
Procentul membrilor organelor de administrare, conducere și supraveghere	100%
Procentul în funcție de gen (femei) al Consiliului de Administrație	40%
Procentul în funcție de gen (bărbați) al Consiliului de Administrație	60%
Procentajul membrilor independenți ai Consiliului de Administrație	60%

Rolul general al conducerii Regiei vizează două aspecte importante:

- asigură respectarea legislației și a intereselor Regiei, având un rol important în menținerea prestigiului și integrității instituției;
- se asigură că activitățile sunt desfășurate cu transparență și pot fi monitorizate de cetățeni, în conformitate cu principiile guvernantei corporative.

Potrivit art.9 din OUG nr.109/2011 Consiliul de administrație este însărcinat cu îndeplinirea tuturor actelor necesare și utile pentru realizarea obiectului de activitate al regiei autonome, în care sens are următoarele atribuții de bază:

- a) numește și revocă directorii și stabilește remunerația acestora;
- b) analizează și aprobă planul de administrare elaborat în colaborare cu directorii, în acord cu scrisoarea de așteptări și cu declarațiile de intenție;
- c) negociază indicatorii de performanță financiari și nefinanțari cu autoritatea publică tutelară;
- d) asigură integritatea și funcționalitatea sistemelor de raportare contabilă și financiară, precum și realizarea planificării financiare;
- e) verifică funcționarea sistemului de control intern sau managerial;
- f) monitorizează și evaluează performanța directorilor;
- g) întocmește raportul semestrial privind activitatea regiei autonome, pe care îl prezintă autorității publice tutelare;
- h) monitorizează și gestionează potențialele conflicte de interese de la nivelul organelor de administrare și conducere;
- i) supraveghează sistemul de transparență și de comunicare;
- j) monitorizează eficacitatea practicilor de guvernare corporativă ale regiei autonome;
- k) raportează trimestrial autorității publice tutelare modul de îndeplinire a indicatorilor-cheie de performanță, anexă la contractul de mandat al administratorului executiv, precum și alte date și informații de interes pentru autoritatea publică tutelară, la solicitarea acesteia.

De asemenea, CA mai are și următoarele responsabilități:

- asigură calitatea activității de administrare, contribuind la prevenirea/eliminarea corupției și a conflictelor de interese, conform OUG 109/2011;

- reglementează normele de conduită profesională printr-un Cod de etică, care stabilește standardele de conduită și etică profesională pentru membrii săi;
- informează publicul despre conduita etică a membrilor săi, alături de crearea unui climat de încredere și respect reciproc în cadrul Regiei.

Consiliul de administrație se întrunește în ședințe ordinare o dată pe lună sau ori de câte ori este nevoie, la cererea președintelui ori a unei treimi din membrii săi.

În luarea deciziilor, la nivelul Consiliului de Administrație sunt constituite și funcționează:

Comitetul de Audit al Consiliului de Administrație precum și Comitetul de remunerare, iar la nivelul Regiei sunt constituite Organisme funcționale permanente, după cum urmează:

- Consiliul de Administrație (CA)
- Comitetul Director (CD);
- Consiliul ROMATSA de Supraveghere a Siguranței (CSS);
- Comitetul ROMATSA pentru Securitate Aeronautică și Informatică (CSAI);
- Consiliul Tehnico – Economic (CTE);
- Comitetul de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM);
- Secretariatul Consiliului de Administrație (CA);
- Secretariatul Comitetului Director (CD);
- Secretariatul Consiliului de Supraveghere a Siguranței;
- Secretariatul Comitetului pentru Securitate Aeronautică și Informatică (CSAI);
- Secretariatul Consiliului Tehnico – Economic (CTE);
- Secretariatul Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM).

Supravegherea impacturilor, riscurilor și oportunităților în cadrul regiei se realizează prin grija Șef serviciu Calitate și Mediu, respectiv a Președintelui Comisiei de Monitorizare a Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM).

Prioritățile, strategia precum și modul în care aceasta se implementează pe durata mandatului Consiliului de Administrație și al Directorului General și al Directorului Economic, în ceea ce privește impacturile, riscurile și oportunitățile, sunt detaliate în Planul de Administrare.

În ceea ce privește fluxul decizional, Consiliul de Administrație aprobă documentele strategice, conducerea executivă este responsabilă de implementarea liniilor strategice stabilite de către CA, asigurând respectarea reglementărilor și gestionarea eficientă a riscurilor operaționale, în timp ce structurile specializate din cadrul organizației (siguranță, calitate și mediu) analizează și monitorizează impacturile asupra operațiunilor, propun măsuri de preîntâmpinare a riscurilor și evaluează oportunitățile de îmbunătățire. Toate categoriile de riscuri identificate în cadrul Regiei, sunt notate și actualizate periodic în Registrul riscurilor.

Menționăm că în conformitate cu Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018 privind Codul controlului intern managerial al entităților publice, Directorul General a dispus măsurile necesare pentru implementarea și dezvoltarea Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM) și a constituit o Comisie de Monitorizare în acest sens, pe baza unei decizii interne. Comisia funcționează în baza propriului Regulament de Organizare și Funcționare.

Responsabilitățile SCIM includ coordonarea procesului de actualizare a obiectivelor generale și specifice ale Regiei, a activităților procedurale, a procesului de gestionare a riscurilor, a sistemului de monitorizare a performanțelor, a situației procedurilor și a sistemului de monitorizare și de raportare, respectiv informări asupra acestor aspecte către Directorul General.

În prezent, prin Decizia nr. 813/06.12.2024 a Directorului General, din componența SCIM fac parte un număr de 29 de angajați, respectiv 1 președinte, 23 de membri, 2 angajați ai Secretariatului tehnic, respectiv 3 angajați ai Compartimentului de Audit Intern (CAI). Aceștia din urmă, asigură doar consilierea acestei Comisii.

În contextul responsabilităților stabilite prin reglementările la nivel național în acest domeniu, printre responsabilitățile Comisiei de Monitorizare se numără și aceea de elaborare a unui Program de dezvoltare a sistemului de control intern managerial, care cuprinde obiectivele ROMATSA în acest domeniu, documentul fiind validat de către Comisia de Monitorizare în data de 19.01.2024, avizat de către Președintele Comisiei prin Hotărârea nr. 22 a Comisiei în acest sens, iar ulterior a fost aprobat de către Directorul General.

În cadrul acestui document, au fost asumate un număr total de 93 de măsuri, dispuse în cadrul a 16 standarde / obiective, cărora li se adaugă un al 17-lea obiectiv, Asigurarea pregătirii profesionale cu privire la Sistemul de Control Intern Managerial pentru angajații regiei, care a fost stabilit intern și care derivă din responsabilitățile generale ale funcționării unui bun Sistem de Control Intern Managerial.

De asemenea, a fost aprobat și Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial al ROMATSA pentru anul 2025.

La nivelul Regiei, în afara domeniilor de activitate atribuite prin H.G. nr. 74/1991 și prin celelalte reglementări din domeniul aviației civile, precum și prin documentele interne de organizare a activităților specifice, ROMATSA este responsabilă și de îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege și/sau alte acte normative, care revin persoanelor juridice cu statutul de regie autonomă.

Astfel, există domenii de activitate reglementate prin acte normative la nivel național, date în responsabilitatea unor Comisii și/sau angajați ai Regiei împuterniciți în acest sens prin decizii ale Directorului General al ROMATSA, și anume: domeniul control intern, domeniul identificării și gestionării riscurilor, domeniile anticorupție și de identificare a riscurilor anticorupție, respectiv domeniul guvernanță corporativă.

În cadrul ședinței din data de 21.11.2024, unul dintre subiectele aflate pe ordinea de zi a făcut referire la înființarea unei structuri care să asigure monitorizarea transpunerii obligațiilor ce revin Regiei în domeniul guvernanței corporative, respectiv elaborarea Raportului pe sustenabilitate.

Rolul conducerii în procesele, controalele și procedurile de guvernanță utilizate pentru monitorizarea, gestionarea și supravegherea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților ROMATSA implică mai multe niveluri de responsabilitate. Consiliul de Administrație (CA) și managementul executiv sunt responsabili pentru monitorizarea aspectelor legate de sustenabilitate și gestionarea impacturilor, riscurilor și oportunităților. Conducerea executivă raportează trimestrial Consiliului de Administrație asupra execuției mandatului și schimbărilor semnificative în situația afacerilor și aspectelor externe care ar putea afecta performanța întreprinderii. În plus, CA întocmește raportul anual privind activitatea întreprinderii, conform prevederilor OUG 109/2011, raport care este publicat pe pagina de internet a ROMATSA (<https://www.romatsa.ro>).

Implementarea și dezvoltarea controlului intern managerial este un alt aspect în care conducerea joacă un rol important. Regia a definit obiective specifice în acest domeniu, prin „Programul de dezvoltare a Sistemului de Control Intern Managerial al R.A. ROMATSA”, care este actualizat și analizat anual. Sistemul de monitorizare a performanțelor activităților este stabilit și evaluat prin intermediul indicatorilor de performanță, iar riscurile sunt gestionate și menținute sub control printr-un registru de riscuri detaliat. Conducerea asigură aplicarea standardelor de control intern prin auditurile interne și alte metode de evaluare și control, asigurându-se că procedurile documentate sunt actualizate și aplicabile.

În plus, comisia de monitorizare coordonează implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial la nivelul regiei.

În anul 2024, conform Manualul Sistemului de Control Intern Managerial în vigoare, au fost stabilite măsuri de gestionare a funcțiilor sensibile din cadrul regiei, prin stabilirea a patru criterii pentru identificarea acestora, astfel:

- achiziția publică de bunuri/servicii/lucrări;
- accesul la informații confidențiale/clasificate;
- activități de gestionare a resurselor financiare;
- activități de recrutare și selecție a personalului.

Prin funcția de control intern/managerial, managementul constată abaterile rezultatelor de la obiective, analizează cauzele care le-au determinat și dispune măsurile corective sau preventive care se impun.

Astfel, în conformitate cu reglementările la nivel național privind controlul intern/managerial (OSGG 600/2018), transpuse în Manualul Sistemului de Control Intern Managerial și cu Regulamentul de Organizare și Funcționare, managementul ROMATSA analizează sistematic, cel puțin o dată pe an, prin Echipa de gestionare a riscurilor ROMATSA (EGR) și Comisia de Monitorizare, riscurile legate de desfășurarea activităților derulate de către structurile de specialitate și elaborează planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri.

De asemenea, sunt aplicate prevederile Manualului de Management al Siguranței cuprinse în documentul "Procedură generală privind evaluarea și reducerea riscului în ANS/ATM".

Comisia de Monitorizare centralizează rezultatele autoevaluărilor din fiecare compartiment, asigurându-se că datele din chestionare sunt corecte și reflectă realitatea. Evaluarea standardelor de control intern managerial are loc anual, cu accent pe cerințele specifice fiecărui standard aplicabil.

Nu în ultimul rând, raportul anual al Directorului General asupra sistemului de control intern managerial include o evaluare detaliată a riscurilor și conformitatea sistemului cu cerințele legale, contribuind la creșterea eficacității acestuia.

Membrii Consiliului de Administrație nu sunt funcționari publici și nu fac parte din alte categorii de personal din cadrul autorității publice tutelare sau al altor instituții publice.

Membrii CA trebuie să își îndeplinească atribuțiile cu profesionalism, competență și eficiență, asigurând respectarea normelor legale și etice stabilite. Aceștia trebuie să demonstreze integritate morală, să acționeze imparțial și independent, fără a fi influențați de interese politice, economice sau religioase. Din punctul de vedere al pregătirii profesionale, toți membrii CA dețin pregătirea profesională solicitată în anunțul public și necesară pentru a putea contribui la îndeplinirea atribuțiilor Consiliului de administrație prevăzute în legislația relevantă.

De asemenea, activitatea organelor de conducere trebuie să fie una deschisă și transparentă, permițând monitorizarea publică și asigurându-se de respectarea în orice moment a normelor de etică profesională.

Membrii consiliului de administrație ai ROMATSA au experiența profesională necesară preponderent în domeniul economic, exercitând funcții de conducere și de execuție în întreprinderi publice sau private, în administrația publică centrală, precum și ca profesie liberă (auditor financiar și expert contabil). Acestea pot fi summarize astfel:

- desfășurarea, de activități de organizare și conducere a activității economice, prin exercitarea funcțiilor de **director economic/ contabil șef/ șef serviciu contabilitate**, în întreprinderi publice și în societăți cu capital privat;
- **experiență în întocmirea și analiza situațiilor financiare;**
- **experiență în întocmirea și verificarea bugetelor de venituri și cheltuieli;**
- exercitarea de **activități de audit statutar** al situațiilor financiare în întreprinderi publice, **de audit financiar** al situațiilor financiare în societăți cu capital privat și **de audit intern** la întreprinderi publice;
- **cunoașterea principiilor de guvernanță corporativă** dezvoltate de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și implementarea acestora în întreprinderile publice (regii autonome și societăți cu capital integral/majoritar de stat), implementare asumată de către România prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR);
- cel puțin un membru al CA a fost membru al **Unității de implementare și monitorizare a reformelor și investițiilor din Planul Național de Redresare și Reziliență la nivelul Secretariatului General al Guvernului**, exercitând atribuții în implementarea Reformei 9 – Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernanței corporative în cadrul întreprinderilor de stat - Componenta 14 – Buna guvernare, prin participare la implementarea Jalonului 439 și Jalonului 440;

- activități pentru implementarea și dezvoltarea celor 16 standarde de control intern managerial;
- exercitarea de activități de control financiar de gestiune, precum și de organizare a controlului financiar preventiv în întreprinderi publice,
- exercitarea de activități de conducere în administrația publică centrală (director general, director general adjunct, director control fiscal în Ministerul Finanțelor sau DGFP).

Toate amănuntele activității membrilor Consiliului de Administrație sunt detaliate în Curriculum Vitae al acestora, parte a dosarului de candidatură depus de către fiecare candidat și publicate pe site-ul ROMATSA. (<https://www.romatsa.ro/ro/c/governanta-corporativa---transparenta>)

Informațiile furnizate organelor de administrație, de conducere și de supraveghere ale întreprinderii și aspectele de durabilitate abordate de acestea

GOV-2

În cadrul ROMATSA, echipa de conducere comunică periodic Consiliului de Administrație despre evoluțiile și modificările legate de impacturi, riscuri și oportunități, precum și despre alte aspecte ESG. Această comunicare regulată asigură că CA este mereu la curent cu orice schimbări sau progrese în aceste domenii. Echipa lucrează la dezvoltarea unui cadru mai bine definit pentru evaluarea acestor aspecte.

Membrii CA cu expertiză în domeniul economic sunt implicați în monitorizarea procesului de raportare financiară, monitorizarea eficacității sistemelor controlului intern de calitate și a sistemelor de management al riscului, precum și monitorizarea auditului intern legat de raportarea financiară, fără a încălca independența acestuia, și monitorizarea auditului statutar al situațiilor financiare anuale.

Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente

GOV-3

În cadrul ROMATSA, în conformitate cu OUG 109/2011 și Planul de Administrare al Regiei, prin Ordinul MTI nr. 18/14.01.2025 au fost aprobați indicatorii de performanță financiari și nefinanțari, cuprinși în anexa la contractele de mandat ale membrilor Consiliului de Administrație. Astfel, indicatorii nefinanțari de performanță legați de durabilitate au în vedere, printre altele, consumul de energie, ponderea emisiilor de gaze cu efect de seră, politicile de gestionare a riscurilor, respectiv egalitatea de gen.

Sisteme de management și control al riscurilor

Declarație privind procesul de diligență

GOV-4

Respectarea și aplicarea politicilor și reglementărilor interne sunt verificate în cadrul proceselor de supraveghere (auditori interni), iar rezultatul desfășurării acestor procese este prezentat Directorului General ROMATSA în cadrul Analizei Efectuate de Management (AEM), pentru a se stabili, după caz, măsuri corespunzătoare de îmbunătățire. Monitorizarea măsurilor stabilite și urmărirea eficacității acestora fac parte din procesul de Analiză Efectuată de Management (AEM).

În îndeplinirea misiunii sale într-un mod sustenabil, precum și în vederea creșterii performanțelor, Regia își asumă identificarea și respectarea legilor și reglementărilor aplicabile specifice societăților deținute majoritar de statul român, și a celor specifice standardelor ISO pentru care Regia este certificată.

Procesul de due diligence este integrat în structura de guvernanta și în activitățile operaționale, astfel:

a) Integrarea due diligence-ului în guvernanta, strategie și modelul de afaceri

În urma identificării IRO materiale în anul 2024, Consiliul de Administrație se va asigura că acestea sunt integrate în strategia de afaceri a Regiei

b) Integrarea due diligence-ului în procesul de achiziții: Regia aplică legislația achizițiilor publice și solicită furnizorilor săi contractuali să respecte Codul de Etică al Regiei. Detalii suplimentare: Capitolul Guvernanta - G1

c) Implicarea părților interesate afectate: ROMATSA menține un dialog continuu și o colaborare activă cu angajații și furnizorii săi, dar și cu ceilalți stakeholder.

d) Identificarea și evaluarea impacturilor adverse

Evaluarea de dublă materialitate (DMA) identifică impacturile adverse semnificative în operațiunile proprii și în lanțul valoric. De asemenea, se derulează evaluări sistematice ale impacturilor, screeninguri de risc și evaluări ale codului de conduită în lanțul valoric.

Detalii suplimentare: General ESRS 2, G1.

e) Luarea măsurilor pentru a aborda impacturile adverse

Compania implementează măsuri pentru reducerea impactului negativ al activităților sale așa cum sunt ele descrise în detaliu, pentru fiecare temă materială identificată în fiecare capitol.

f) Monitorizarea eficienței acestor măsuri și comunicarea progresului

Societatea raportează anual principalii indicatori
Detalii suplimentare: Guvernanță – G1

Gestionarea riscurilor și controalele interne referitoare la raportarea privind durabilitatea

GOV-5

În cadrul Sistemului de Management al Calității a fost implementată Procedura Managementul Riscurilor, care stabilește modul de identificare, evaluare și de gestionare a riscurilor aferente proceselor din cadrul R.A. ROMATSA, iar modul de întocmire a Registrului de Gestionare a Riscurilor este documentat în cadrul Procedurii de calitate PIN 1517, în care se prezintă modul de întocmire și ținere sub control a registrelor de riscuri pentru riscurile semnificative identificate și gestionate la nivelul R.A. ROMATSA (fiind și o componentă a Sistemului de Control Intern Managerial - SCIM).

De asemenea, în cadrul Analizei de dublă materialitate au fost identificate riscurile specifice ESG, conform ESRS, pentru primul an de raportare. Acestea vor fi integrate în anul următor în Registrul Riscurilor.

Compania, modelul de afaceri și implicarea părților interesate

Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric

SBM-1

Activitatea ROMATSA se desfășoară în conformitate cu HG 74/1991, cu completările și modificările ulterioare. Principalul obiect de activitate este furnizarea de servicii de navigație aeriană (ANS), incluzând servicii de trafic aerian (ATS), servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic (CNS), servicii meteorologice aeronautice (MET) și servicii de informare aeronautică (AIS), servicii de management al spațiului aerian (ASM) și de management al fluxurilor de trafic (ATFM). De asemenea, ROMATSA furnizează servicii-suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol, cu respectarea tratatelor internaționale la care România este parte în domeniul aviației civile, a regulamentelor europene în domeniul serviciilor de navigație aeriană și în conformitate cu propriul regulament de organizare și funcționare. Activitățile auxiliare de transport aerian fac parte din sectoarele cu impact climatic semnificativ, conform Regulamentului (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

De asemenea, obiectul de activitate al ROMATSA cuprinde și asigurarea, direct sau prin contracte încheiate cu terți, a proiectării, întreținerii și revizuirii periodice, în conformitate cu reglementările europene și/sau naționale specifice aplicabile, a procedurilor de zbor și a structurilor de spațiu aerian, pentru zonele de spațiu aerian unde este desemnată să asigure servicii de control al traficului aerian, prestări de servicii privind operarea armonizată a aeronavelor fără pilot la bord în spațiul aerian U-space desemnat, activități de consultanță și prestări de servicii în domeniul său de activitate, activități de cercetare-dezvoltare, inclusiv faza de realizare și comercializare de produse specifice domeniului serviciilor de navigație aeriană, precum și activități de transport în interes propriu, conform dispozițiilor Legii nr. 21/2020 privind Codul aerian, cu modificările și completările ulterioare.

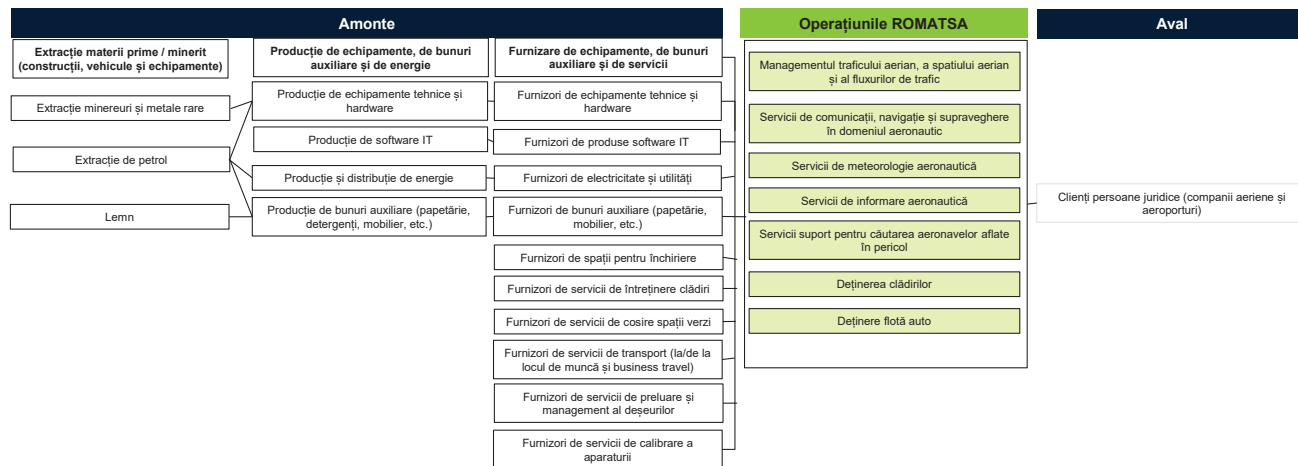
În prezent, ROMATSA nu operează în niciun sector desemnat ca fiind semnificativ de către ESRS. În perioada de raportare, nu au existat modificări majore ale serviciilor oferite sau ale piețelor noastre. De asemenea, Regia nu este implicată în oferirea de produse sau servicii care să fie interzise pe anumite piețe și nu este activă în industria combustibililor fosili, în domeniul armelor controversate sau a produselor din tutun.

După cum se detaliază în situația financiară, veniturile ROMATSA provin în principal din prestarea de servicii de trafic aerian. În 2024, Regia a raportat un venit de 1.642.249,87 RON.

Zonă geografică:	Număr de persoane
România	1.687

Lanțul valoric al Regiei este reprezentat schematic, în continuare.

Vizualizarea lanțului valoric al ROMATSA

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate

SBM-2

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate / stakeholderilor sunt importante pentru ROMATSA. În acest context, prin intermediul analizei de dublă materialitate realizate cu ocazia elaborării prezentei declarații privind durabilitatea, în cadrul unui workshop intern și sub supravegherea unui consultant extern, au fost identificate principalele categorii de părți interesate. Acestea le-a fost adresat un chestionar privind activitatea Regiei și impactul pe care îl exercită asupra lor, în vederea unei mai bune colaborări și a adaptării strategiei ROMATSA în acest sens.

În cadrul analizei de dublă materialitate efectuată în martie 2025, ROMATSA a identificat principalele categorii de părți interesate, prezentate mai jos:

- Statul (Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR), Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MT), Ministerul Apărării Naționale (MAPN), Ministerul Finanțelor (MF), Ministerul Muncii, Familiei, Tineretului și Solidarității Sociale (MMun), etc.);
- Organisme internaționale (Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA), Agenția Uniunii Europene pentru Siguranță a Aviației (EASA), Organizația Internațională a Aviației Civile (OACI), Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene (EUROCONTROL), etc.);
- Angajați;
- Asociații profesionale / organizații sindicale;
- Furnizori;
- Clienți – companii aeriene și aeroporturi;
- Instituții publice locale (primării).

Interacțiunea cu părțile interesate îmbunătățește comunicarea și transparența în cadrul activităților Regiei, fiind esențială pentru oferirea de servicii de calitate.

Menționăm că ROMATSA colaborează cu diverse părți interesate, principalele fiind operatorii aerieni și societatea civilă. Colaborarea este organizată prin consultări periodice și mecanisme de transparență, în conformitate cu reglementările internaționale, cerințele operaționale și așteptările sociale. Scopul colaborării este de a asigura un model de afaceri eficient și sustenabil, iar rezultatele acesteia sunt integrate în politica de guvernare și modelul de afaceri al regiei. Consultările sunt prevăzute de Regulamentul 2019/317, care stipulează că tarifele de navigație aeriană sunt stabilite pe baza planurilor de performanță, cu consultarea utilizatorilor spațiului aerian, iar transparența costurilor este menținută prin consultări anuale.

ROMATSA înțelege interesele și punctele de vedere ale principalelor sale părți interesate, cum ar fi operatorii aerieni, prin mecanisme de consultare și transparență. Aceste interese sunt luate în considerare în strategia și modelul de afaceri al regiei, fiind influențate de reglementările internaționale și cerințele operaționale. ROMATSA se asigură că dialogul cu părțile interesate reflectă cerințe relevante și puncte de vedere, integrându-le în politicile de guvernare și strategia și modelul de afaceri. În acest sens sunt aplicate prevederile Legii nr. 367/2022 privind dialogul social.

Organele de administrație, conducere și supraveghere sunt informate printr-un proces de consultare și transparență asupra punctelor de vedere și intereselor părților interesate, inclusiv asupra impacturilor legate de sustenabilitate. Aceste informații sunt integrate în strategiile de management al riscului și sunt considerate în procesul decizional.

Consiliul de administrație este familiarizat cu metodologiile pentru îndeplinirea cerințelor managementului de risc și sprijină identificarea și evaluarea riscurilor, asigurându-se că punctele de vedere ale părților interesate sunt luate în considerare.

Nu în ultimul rând, pentru gestionarea eficientă a impactului operațional asupra mediului și populației, este promovat dialogul permanent cu comunitățile locale și societatea civilă, iar în conformitate cu cerințele standardelor ISO 9001 și 14001, ROMATSA a determinat aspectele externe și interne relevante pentru scopul și direcția sa strategică și care pot influența obținerea rezultatelor intenționate ale Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu.

Analiza materialității și rezultate conform conceptului de dublă materialitate

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative

IRO-1

Evaluarea de dublă materialitate s-a realizat de către o echipă internă, în luna martie 2025. Echipa ROMATSA a fost asistată de un consultant de specialitate, iar evaluarea a fost aprobată de către Consiliul de Administrație. Această evaluare de dublă materialitate poate fi reevaluată în cazul schimbărilor majore interne sau externe, sau dacă intervin revizuirii de strategie, procese de afaceri sau modificări legislative.

Evaluarea dublei materialități a acoperit întregul lanț valoric, inclusiv operațiunile interne, precum și lanțul valoric din amonte și din aval.

Totodată, această evaluare a fost realizată printr-un proces detaliat, menit să identifice, să evalueze, să prioritizeze și să monitorizeze impacturile potențiale, respectiv pe cele reale asupra oamenilor și mediului, alături de riscurile și oportunitățile care ar putea influența financiar Regia. Au fost avute în vedere două perspective, cea a impactului asupra mediului, respectiv perspectiva financiară:

- Din perspectiva impactului asupra mediului, au fost analizate efectele negative reale și potențiale pe termen scurt, mediu și lung, ținând cont de amploarea, domeniul de aplicare și ireversibilitatea acestora. Au fost evaluate, de asemenea, impacturile pozitive, reale sau potențiale, bazându-se pe orizontul de timp, amploare, sfera de aplicare și probabilitate. Scorul final a fost calculat ca o medie a acestor factori, incluzând contribuțiile din workshop-urile interne și rezultatele consultărilor cu stakeholderii externi.

- Din perspectiva financiară, au fost considerate riscurile și oportunitățile reale și potențiale pe termen scurt, mediu și lung, utilizând criterii precum probabilitatea apariției și impactul financiar potențial. Scorul final a fost determinat ca o medie a acestor aspecte, integrând contribuțiile din workshop-urile interne și concluziile consultărilor externe.

În vederea îndeplinirii cerințelor standardului ESRS, ROMATSA a adoptat următorii pași pentru a determina nivelul de materialitate:

- Desfășurarea unui workshop intern cu reprezentanți ai managementului în calitate de experți din cadrul ROMATSA și cu consultanți externi pentru a identifica părțile interesate relevante;
- Evaluarea impactului temelor materiale prin consultare internă, acoperind teme, sub-teme și sub-sub-teme, împreună cu relevanța acestora. Pentru temele relevante, workshop-ul a inclus și o sesiune de stabilire a materialității financiare;
- Efectuarea unei consultări externe pentru fiecare temă, sub-temă și sub-sub-temă identificată ca fiind materială;
- Determinarea de către conducerea Regiei a listei finale de subiecte materiale pe baza unei evaluări a materialității impacturilor, riscurilor și oportunităților (lista IRO). Un prag predefinit a fost stabilit anterior pentru semnificația impactului și materialitatea financiară, iar orice impact identificat care depășește acest prag a fost identificat ca fiind semnificativ.

În cadrul workshop-ului intern au fost evaluate subiectele ESRS pentru impactul real sau potențial pozitiv sau negativ al regiei asupra oamenilor și/ sau asupra mediului (respectiv aspecte de mediu, sociale și de guvernanta), pe termen scurt, mediu și lung, conform evaluării de dublă materialitate.

Fiecare subiect material a fost evaluat prin punctaje acordate de reprezentanții conducerii. Impactul aferent fiecărui subiect material analizat a fost înregistrat într-un document intern de evaluare a dublei materialități. A fost evaluat impactul operațiunilor și relațiilor Regiei cu furnizorii și partenerii asupra oamenilor și asupra mediului.

Facem mențiunea că pe durata întregului proces, au fost considerate riscurile și oportunitățile specifice industriei, tendințele globale și cerințele de reglementare specifice fiecărei piețe.

Ulterior, pe baza relevanței temelor materiale, au fost evaluate nivelul, amploarea, potențialul de atenuare și probabilitatea de apariție a impactului, atât pozitiv, cât și negativ pe termen scurt, mediu și lung.

Aceasta include atât impacturile reale, cât și potențiale, direct din operațiuni și cele care decurg din lanțul valoric din amonte și din aval al activităților ROMATSA, conform procedurii stabilite privind dubla materialitate. Pentru analiza materialității financiare, probabilitatea de apariție a riscurilor și/sau oportunităților impactului subiectelor materiale asupra activităților a fost determinată în cadrul consultărilor interne.

Realizarea evaluării dublei materialități reprezintă un pas cheie în procesul de raportare. O procedură de dublă materialitate a fost dezvoltată pentru anul de raportare 2024 și va fi actualizată, după caz, pentru a se alinia tuturor cerințelor de reglementare actuale și viitoare ale UE. Procedura este aplicabilă întregii organizații și angajaților săi.

Subiectele rezultate din evaluarea dublei materialități care au fost considerate materiale sunt prezentate în SBM-3 – Impacturi, riscuri și oportunități materiale și interacțiunea lor cu strategia și modelul de afaceri.

În tabelul de mai jos sunt prezentate subiectele, subtemele și sub-sub-temele care nu vor fi abordate în declarația privind durabilitatea 2024, precum și o scurtă justificare a motivului pentru care sunt omise.

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS E1	Schimbări climatice	Atenuarea schimbărilor climatice	—	Sunt abordate în RS
		Adaptarea la schimbările climatice		
		Energie		
ESRS E2	Poluare	Poluarea aerului	—	Activitățile ROMATSA nu implică emisii de poluanți, nici în cadrul activităților proprii, nici pe lanțul valoric, cu excepția flotei auto, minimal.
		Poluarea apei	—	ROMATSA nu efectuează deversări de apă. Minimal este evacuată apa menajeră.
		Poluarea solului	—	ROMATSA nu utilizează substanțe poluante pentru sol și nu realizează deversări.
		Poluarea organismelor vii și a resurselor alimentare	—	Nu se efectuează deversări către zone cultivate pentru alimentație sau resurse piscicole.
		Substanțele care prezintă motive de îngrijorare	—	Activitatea ROMATSA nu implică utilizarea de substanțe periculoase sau foarte periculoase, altele decât cele conținute în produsele de curățenie menajeră
		Substanțele care prezintă motive de îngrijorare deosebită	—	
		Microplastice	—	ROMATSA nu utilizează microplastice.

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS E3	Resursele de apă și cele marine	Resurse de apă	Consumul de apă	Consumul este unul minimal, în birouri, în scop menajer.
			Prelevările de apă	ROMATSA extrage apă minimal, în București și în țară, pentru uz menajer.
			Deversarea apelor	Activitatea ROMATSA nu implică deversări de apă.
		Resursele marine	Deversarea apelor în oceane Extracția și utilizarea resurselor marine	ROMATSA nu extrage și nu utilizează astfel de resurse, respectiv nu deversează apă.
ESRS E4	Biodiversitatea și ecosistemele	Factorii determinanți ai impactului direct asupra declinului biodiversității	Schimbările climatice	Activitățile ROMATSA nu sunt dependente de serviciile ecosistemice, nu au vreun impact asupra stării și capacității de extindere a ecosistemelor, nu sunt localizate în arii naturale protejate și nu conduc direct la pierderea biodiversității.
			Schimbarea destinației terenurilor și schimbarea destinației mării	
			Exploatarea directă	
			Speciile alogene invazive	
			Poluare	
		Impactul asupra stării speciilor	Dimensiunea populației speciei	
			Riscul global de extincție a speciilor	
		Impactul asupra stării și capacității de extindere a ecosistemelor	Degradarea solurilor	
			Deșertificarea	
ESRS E5	Economie circulară	Intrările de resurse, inclusiv utilizarea resurselor	—	ROMATSA nu înregistrează intrări semnificative de resurse
		Ieșirile de resurse legate de produse și servicii	—	ROMATSA nu înregistrează ieșiri de resurse
		Deșeurile	—	Sunt abordate în RS

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S1	Forța de muncă proprie	Condiții de muncă	Locuri de muncă sigure	Sunt abordate în RS
			Timpul de lucru	Sunt abordate în RS
			Salarii adecvate	Sunt abordate în RS
			Dialog social	Sunt abordate în RS
			Libertatea de asociere, existența comitetelor de întreprindere și drepturile de informare, consultare și participare ale lucrătorilor	Sunt abordate în RS
			Negocierea colectivă, inclusiv proporția lucrătorilor care fac obiectul contractelor colective de muncă	Sunt abordate în RS
			Echilibru între viața profesională și cea privată	Sunt abordate în RS
			Sănătatea și siguranța	Sunt abordate în RS
		Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	Egalitatea de gen și plata egală pentru muncă de valoare egală	Sunt abordate în RS
			Formare și dezvoltarea competențelor	Sunt abordate în RS
			Ocuparea forței de muncă și incluziunea persoanelor cu dizabilități	Sunt abordate în RS
			Măsuri împotriva violenței și a hărțuirii la locul de muncă	Sunt abordate în RS
			Diversitatea	Sunt abordate în RS
		Alte drepturi legate de muncă	Munca copiilor	Activitățile ROMATSA sunt localizate în România, membră a Uniunii Europene, astfel că nu există îngrijorări în acest sens.
			Muncă forțată	
			Locuințe adecvate	
			Confidențialitatea	Sunt abordate în RS

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S2	Lucrătorii din lanțul valoric - furnizori	Condiții de muncă	Locuri de muncă sigure	Furnizorii ROMATSA sunt localizați în România și în Uniunea Europeană, astfel că nu există îngrijorări în acest sens
			Timpul de lucru	
			Salarii adecvate	
			Dialog social	
			Libertatea de asociere, inclusiv existența comitetelor de întreprindere	
			Negocierea colectivă	
			Echilibru între viața profesională și cea privată	
			Sănătatea și siguranța	
		Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	Egalitatea de gen și plata egală pentru muncă de valoare egală	
			Formare și dezvoltarea competențelor	
			Ocuparea forței de muncă și incluziunea persoanelor cu dizabilități	
			Măsuri împotriva violenței și a hărțuirii la locul de muncă	
			Diversitatea	
		Alte drepturi legate de muncă	Munca copiilor	
			Muncă forțată	
			Locuința adecvată	
			Confidențialitatea	

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
ESRS S3	Comunitățile afectate	Drepturile economice, sociale și culturale ale comunităților	Locuințe adecvate	Nu este cazul. Activitățile ROMATSA nu sunt în măsură să afecteze în vreun fel drepturile comunităților locale. De asemenea, în România nu există populații indigene.
			Hrană adecvată	
			Apa și salubritatea	
			Impacturi legate de soluri	
			Impacturi legate de securitate	
		Drepturile civile și politice ale comunităților	Libertatea de exprimare	
			Libertatea de întrunire	
			Impactul asupra apărătorilor drepturilor omului	
		Drepturile populațiilor indigene	Consimțământ liber, prealabil și în cunoștință de cauză	
			Autodeterminarea Drepturile culturale	
ESRS S4	Consumatorii și utilizatorii finali	Impacturile legate de informare pentru consumatori și/sau utilizatorii finali	Confidențialitatea	Nu este cazul. Activitățile ROMATSA sunt predominant Business to Business și nu sunt în măsură să afecteze utilizatorii finali.
			Libertatea de exprimare	
			Accesul la informații (de calitate)	
		Siguranța personală a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali	Sănătatea și siguranța	Nu este cazul. Siguranța personală a pasagerilor nu ține de politicile ROMATSA. Activitățile sale sunt predominant B2B. Există un sistem de raportare, în relație cu companiile aeriene, prin care sunt anunțate informații de securitate.
			Securitatea unei persoane	
			Protecția copilului	
		Incluziunea socială a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali	Nediscriminarea	Nu este cazul. Clienții ROMATSA sunt, de regulă, persoane juridice, astfel că nu există politici pentru beneficiarii finali altele decât cele specificate de cadrul legal. Acesta impune politici interne care reflectă aspectele vizate.

ESRS tematic	Aspectele de sustenabilitate - Raport de sustenabilitate 2024 ("RS")			
	Temă	Subtemă	Sub-subteme	Explicații
			Accesul la produse și servicii	
			Practici de comercializare responsabile	
ESRS G1	Conduita profesională	Cultură corporativă	—	Sunt abordate în RS
		Protecția avertizorilor	—	Sunt abordate în RS
		Bunăstarea animalelor	—	Activitățile ROMATSA nu implică animale.
		Angajamentul politic și activitățile de lobby	—	ROMATSA nu este afiliată politic.
		Gestionarea relațiilor cu furnizorii, inclusiv practicile de plată	—	ROMATSA se supune legislației privind achizițiile publice.
		Corupția și mita	Prevenirea și depistarea, inclusiv formarea	Sunt abordate în RS
			Incidente	Sunt abordate în RS

Cerințe de prezentare de informații din ESRS acoperite de declarația privind durabilitatea a întreprinderii

IRO-2

Lista cerințelor de prezentare aferente acestei declarații privind durabilitatea sunt incluse în tabelul de mai jos:

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS 2	BP-1 – Baza generală pentru întocmirea raportului privind durabilitatea	5 (a), 5 (b) i., 5 (c), 5 (d)
	BP-2 – Prezentări de informații în legătură cu circumstanțe specifice	10 (b), 15, 16
	GOV-1 – Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere	21 (a), 21 (b), 21 (c), 21 (d), 22 (a), 22 (c) i., 22 (c) ii., 22 (c) iii., 23 (a), 23 (b)
	GOV-2 – Informațiile furnizate organelor de administrație, de conducere și de supraveghere ale întreprinderii și aspectele de durabilitate abordate de acestea	26 (a), 26 (b), 26 (c)
	GOV-3 – Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente	29 (a), 29 (b), 29 (c), 29 (d), 29 (e), AR.7
	GOV-4 – Declarație privind procesul de diligență	32
	GOV-5 – Gestionarea riscurilor și controalele interne referitoare la raportarea privind durabilitatea	34, 36 (a), 36 (b), 36 (c), 36 (d), 36 (e),
	SBM-1 – Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric	40 (a) i., 40 (a) ii., 40 (a) iii., 42 (c), AR 12
	SBM-2 – Interesele și punctele de vedere ale părților interesate	45 (a) i., 45 (a) ii., 45 (a) iii., 45 (a) iv., 45 (a) v., 45 (b), 45 (d)
	SBM-3 - Impactul, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri	48 (a), 48 (b), 48 (c) i., 48 (c) ii., 48 (c) iii., 48 (c) iv., 48 (d), 48 (e) i., 48 (e) ii.
	IRO-1 – Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impactului, a riscurilor și a oportunităților semnificative	53 (a), 53 (b) i., 53 (b) ii., 53 (b) iii., 53 (b) iv., 53 (c) i., 53 (c) ii., 53 (c) iii., 53 (d), 53 (e), 53 (f), 53 (g), 53 (h)
	IRO-2 – Cerințe de prezentare de informații din ESRS acoperite de raportul privind durabilitatea a întreprinderii	56, 59
	Politici MDR-P – Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative	65 (a), 65 (b)
	Acțiunile MDR-A – Acțiuni și resurse privind aspectele de durabilitate semnificative	
	MDR-M – Indicatori privind aspectele de durabilitate semnificative	72
	Țintele MDR-T – urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul Țintelor	75, 77 (a), 77 (c)

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS E1 Schimbările climatice	ESRS 2 GOV-3 Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente	13
	E1-1 – Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice	14, 16 (g), 17
	ESRS 2 SBM 3	
	ESRS 2 IRO1	
	E1-2 – Politici legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	ESRS 2-62
	E1-3 – Acțiuni și resurse legate de politicile privind schimbările climatice	ESRS 2-62
	E1-4 – Ținte legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	ESRS 2 MDR-T, 34, ESRS 2-72
	E1-5 – Consumul de energie și mixul energetic	35, 37 (a), 37(b), 37 (c) i., 37 (c) ii., 37 (c) iii., 38 (a), 38 (b), 38 (c), 38 (d), 38 (e), 39, 40, ESRS 2 MDR-M a,c,d, 41, 43, AR32 a,b,c,d,e,f,g, h,j, AR36 a,b,c,d,e
	E1-6 – Emisiile brute de GES de categoriile 1, 2, 3 și emisiile totale de GES	44a, 44b, 44c, 44d, 48a,49a, 49b, 50a, 51, 52a, 52b, ESRS 2 MDR-M a,c,d, 53, 54, 55, AR39a, AR39, AR41a,b, AR43a,b,c, AR43a,b, AR44, AR45b,c,d, AR46a,c,d,e, AR47i,ii, AR48, AR53a,b,c,d,e
	E1-7 – Absorbții de GES și proiecte de atenuare a emisiilor de GES finanțate prin credite de carbon	-
	E1-8 – Stabilirea prețului intern al carbonului	-
	E1-9 – Efectele financiare anticipate ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă	-
ESRS E5 Utilizarea resurselor și economia circulară	ESRS 2 IRO 1	11a, 11 b
	E5-1 – Politici legate de utilizarea resurselor și economia circulară	14, 15a, 15b
	E5-2 – Acțiuni și resurse legate de utilizarea resurselor și economia circulară	19, 20 a, 20b, 20c, 20d, 20e, 20f, AR 11, AR 12 a, AR 12 b, AR 12 c
	E5-3 – Ținte legate de utilizarea resurselor și economia circulară	24, 24 a, 24 b, 24 c, 24 d, 24 e, 24 e, 24 f, 25, 27
	E5-5 – Ieșiri de resurse	35, 36a, 36b, 36c, 36c, 40, 37a, 37b, 37c, 37d, 37d, 38, 38a, 38b, 39, 39, 40, 43a, 43a, 43b, 43c
	E5-6 – Efectele financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară	-

Standard	Cerințe de prezentare (CP)	Puncte de date aplicabile
ESRS S1 Forța de muncă proprie	ESRS 2 SBM 2	12, AR4, AR5
	ESRS 2 SBM 3	13 a, 13 b, 14 a, 14 b, 14 d
	S1-1 – Politici legate de forța de muncă proprie	17, ESRS 2 MDR-P a, 20
	S1-2 – Procese pentru colaborarea cu lucrătorii proprii și cu reprezentanții lucrătorilor cu privire la, impacturi	25, 27a, 27b, 27c, 27d, 27e, AR24 a, b, c, d, e
	S1-3 – Procese de remediere a impacturilor negative și canalele prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările	3030, 32, 32 (a), 32 (b), 32 (c), 32 (d), 32 (e), 33
	S1-4 – Adoptarea de măsuri privind impacturile semnificative asupra forței de muncă proprii și abordări pentru atenuarea riscurilor semnificative și pentru urmărirea oportunităților semnificative legate de forța de muncă proprie, precum și eficacitatea acestor acțiuni	35, ESRS 2 MDR-A a, b, c, 38 c, 38 d, 43, AR47
	S1-5 – Ținte legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative	-
	S1-6 – Caracteristicile angajaților întreprinderii	48, 50 a, b, c, d, e, AR53, AR55, AR59
	S1-7 – Caracteristicile lucrătorilor care nu sunt salariați din cadrul forței de muncă proprii a întreprinderii	53, 55
	S1-8 – Acoperirea negocierilor colective și dialogul social	58
	S1-9 – Indicatori privind diversitatea	64, 66a, 66b, ESRS 2 MDR-M c
	S1-10 – Salarii adecvate	67
	S1-11 – Protecția socială	-
	S1-12 – Persoane cu dizabilități	-
	S1-13 – Indicatori de formare și de dezvoltare a competențelor	-
	S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță	-
	S1-15 – Indicatori privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată	-
ESRS G1 Conduita profesională	S1-16 – Indicatori privind remunerația (diferența de remunerare și remunerația totală)	AR98 a
	S1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului	100, 103 a, 103 b, 103 c, 104 a, 104 b, ESRS 2 MDR-M a, c
	ESRS 2 GOV-1	-
	ESRS 2 IRO 1	-
	G1-1 – Cultura corporativă și politicile privind conduita profesională și cultura corporativă	7, ESRS 2 MDR-P a,b,c,d,f, 9, 10a, 10c, 10e, 10g, 10h
	G1-3 – Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau luării de mită	20, 21 (a), 21 (b), 21 (c)
	G1-4 – Cazuri confirmate de corupție sau dare sau luare de mită	22, 24(a)

De asemenea, a fost inclusă și o listă a tuturor punctelor de date care derivă din alte legislații UE, așa cum sunt enumerate în appendicele B la ESRS 2.

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
	Neaplicabil	Neaplicabil			
ESRS 2 GOV-1 Diversitatea de gen în cadrul organelor de conducere punctul 21 litera (d)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat al Comisiei ⁵ , (EU) 2020/1816(5), Anexa II		ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 GOV-1 Procentul membrilor din cadrul organelor de conducere care sunt independenți punctul 21 litera (e)			Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 GOV-4 Declarația privind procesul de diligență punctul 30	Indicatorul nr. 10 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS 2 Prezentări de informații cu caracter general
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități în legătură cu combustibilii fosili punctul 40 litera (d) subpunctul (i)	Indicatorul nr. 4 din tabelul 1 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei(6) Tabelul 1: Informații calitative privind riscul de mediu și tabelul 2: Informații calitative privind riscul social	Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil

¹ Regulamentul (UE) 2019/2088 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 noiembrie 2019 privind informațiile privind durabilitatea în sectorul serviciilor financiare (JO L 317, 9.12.2019, p. 1).

² Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (Regulamentul privind cerințele de capital, „CRR”) (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

³ Regulamentul (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind indicii utilizați ca indici de referință în cadrul instrumentelor financiare și al contractelor financiare sau pentru a măsura performanțele fondurilor de investiții și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2014/17/UE și a Regulamentului (UE) nr. 596/2014 (JO L 171, 29.6.2016, p. 1).

⁴ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁵ Regulamentul delegat (UE) 2020/1816 al Comisiei din 17 iulie 2020 de completare a Regulamentului (UE) 2016/1011 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește explicația din declarația privind indicii de referință a modului în care se reflectă factorii de mediu, sociali și de guvernanță în fiecare indice de referință furnizat și publicat (JO L 406, 3.12.2020, p. 1).

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități în legătură cu fabricarea de produse chimice punctul 40 litera (d) subpunctul (ii)	Indicatorul nr. 9 din tabelul 2 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități legate de arme controversate paragraful 40 (d) iii	Indicatorul nr. 14 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat (UE) 2020/1818(7), articolul 12 alineatul (1) Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, anexa II		Neaplicabil
ESRS 2 SBM-1 Implicarea în activități legate de cultivarea și producția de tutun paragraful 40 (d) iv			Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Articolul 12(1) Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil
ESRS E1-1 Planul de tranziție pentru a atinge neutralitatea climatică până în 2050 paragraful 14				Regulamentul (UE) 2021/1119, articolul 2 alineatul (1)	Nu a fost realizat un plan privind tranziția climatică
ESRS E1-1 Întreprinderi excluse de la aplicarea indicilor de referință aliniați la Acordul de la Paris punctul 16 litera (g)		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 1: Portofoliul bancar – Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: calitatea creditului expunerilor în funcție de sector, de emisii și de scadența reziduală	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 12 alineatul (1) literale (d)-(g) și articolul 12 alineatul (2)		Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-4 Țintele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră punctul 34;	Indicatorul nr. 4 din tabelul 2 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 3: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: indicatori de aliniere	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 6		ESRS E1-4 Ținte legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice
ESRS E1-5 Consumul de energie fosilă din surse dezagregate în funcție de sursă (numai sectoarele cu un impact ridicat asupra climei) punctul 38	Indicatorul nr. 5 din tabelul 1 și indicatorul nr. 5 din tabelul 2 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-5 consumul de energie și mixul energetic punctul 37	Indicatorul nr. 5 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-5 Intensitatea energetică asociată cu activitățile din sectoare cu un impact ridicat asupra climei Alineatele (40)- (43)	Indicatorul nr. 6 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E1-5 Consumul de energie și mixul energetic
ESRS E1-6 Valorile brute din 1, 2, 3 și emisiile totale de GES punctul 44	Indicatorii nr. 1 și nr. 2 din tabelul 1 din anexa 1	articolul 449a Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 1: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: calitatea creditului expunerilor în funcție de sector, de emisii și de scadența reziduală			ESRS E1-6 Emisii brute Scop 1, 2, 3 și Total emisii de GES

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-6 Intensitatea emisiilor brute de GES Alineatele (53)-(55)	Indicatorul nr. 3 din tabelul 1 din anexa 1	Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei Modelul 3: Portofoliul bancar - Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: indicatori de aliniere	Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, articolul 8 alineatul (1)		ESRS E1-6 Emisii brute Scop 1, 2, 3 și Total emisii de GES
ESRS E1-7 Absorbțiile de GES și creditele de carbon punctul 56				Regulamentul (UE) 2021/1119, articolul 2 alineatul (1)	Neaplicabil
ESRS E1-9 Expunerea portofoliului indicelui de referință la riscurile fizice legate de climă punctul 66				Regulamentul delegat (UE) 2020/1818, anexa II Regulamentul delegat (UE) 2020/1816, anexa II	Neaplicabil
ESRS E1-9 Dezagregarea valorilor monetare în funcție de riscul fizic acut și cronic punctul 66 litera (a) ESRS E1-9 Amplasarea activelor semnificative care sunt supuse unui risc fizic semnificativ punctul 66 litera (c).		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei, punctele 46 și 47; Modelul 5: Portofoliul bancar – Riscul fizic aferent schimbărilor climatice: expuneri supuse unui risc fizic.			Neaplicabil
ESRS E1-9 Defalcarea valorii contabile a activelor imobiliare în funcție de clasele de eficiență energetică punctul 67 litera (c).		Articolul 449a din Regulamentul (UE) nr. 575/2013; Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/2453 al Comisiei punctul 34; Formularul 2: Portofoliul bancar – Riscul de tranziție aferent schimbărilor climatice: Împrumuturi garantate cu bunuri imobile – Eficiența energetică a garanției reale.			Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS E1-9 Gradul de expunere a portofoliului la oportunitățile legate de climă punctul 69			Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Anexa II		Neaplicabil
ESRS E2-4 Cantitatea din fiecare poluant enumerat în anexa II la Regulamentul E-PRTR (Registrul European al Poluanților Emiși și Transferați) emisă în aer, apă și sol, punctul 28	Indicatorul nr. 8 din tabelul 1 din anexa 1 Indicatorul nr. 2 din tabelul 2 din anexa 1 Indicatorul nr. 1 din tabelul 2 din anexa 1 Indicatorul nr. 3 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Resursele de apă și cele marine punctul 9	Indicatorul nr. 7 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Politica specifică punctul 13	Indicatorul nr. 8 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-1 Oceane și mări durabile alineatul (14)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-4 Total apă reciclată și reutilizată punctul 28 litera (c)	Indicatorul nr. 6.2 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E3-4 Consumul total de apă consumată în m3 per venit net din operațiunile proprii punctul 29	Indicatorul nr. 6.1 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (a) punctul (i)	Indicatorul nr. 7 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (b)	Indicatorul nr. 10 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS 2- IRO 1 - E4 punctul 16 litera (c)	Indicatorul nr. 14 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Practici sau politici durabile privind terenurile/agricultura punctul 24 litera (b)	Indicatorul nr. 11 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Practici sau politici durabile privind oceanele/mările punctul 24 litera (c)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E4-2 Politicile de combatere a despăduririi punctul 24 litera (d)	Indicatorul nr. 15 din tabelul 2 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS E5-5 Deșeuri nereciclate punctul 37 litera (d)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 2 din anexa 1				ESRS E5-5 – leșiri de resurse
ESRS E5-5 Deșeuri periculoase și deșeuri radioactive punctul 39	Indicatorul nr. 9 din tabelul 1 din anexa 1				ESRS E5-5 – leșiri de resurse
ESRS 2- SBM3 - S1 Riscul de incidente de muncă forțată punctul 14 litera (f)	Indicatorul nr. 13 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS 2- SBM3 - S1 Riscul de incidente de muncă a copiilor punctul 14 litera (g)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului alineatul (20)	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa I				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S1-1 Politici de diligență în problemele abordate de Convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii 1 până la 8, paragraful 21			Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS S1-1 Politici legate de forța de muncă proprie
ESRS S1-1 Procese și măsuri de prevenire a traficului de persoane punctul 22	Indicatorul nr. 11 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-1 Politica de prevenire a accidentelor la locul de muncă sau sistemul de gestionare a acestora punctul 23	Indicatorul nr. 1 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-1 Politici legate de forța de muncă proprie
ESRS S1-3 Mecanisme de soluționare a reclamațiilor/plângerilor punctul 32 litera (c)	Indicatorul nr. 5 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-3 Procese de remediere a impacturilor negative și canale prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările
ESRS S1-14 Numărul de decese și numărul și rata accidentelor legate de muncă punctul 88 literele (b) și (c)	Indicatorul nr. 2 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță
ESRS S1-14 Numărul de zile pierdute ca urmare a vătămarilor, accidentelor, deceselor sau bolilor punctul 88 litera (e)	Indicatorul nr. 3 din tabelul 3 din anexa I				ESRS S1-14 – Indicatori de sănătate și siguranță

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S1-16 Disparitatea salarială de gen în formă neajustată punctul 97 litera (a)	Indicatorul nr. 12 din tabelul 1 din anexa I		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		ESRS S1-16 Indicatori privind remunerația (diferența de remunerație și remunerația totală)
ESRS S1-16 Un nivel excesiv al raportului dintre remunerația directorului general și cea a lucrătorilor punctul 97 litera (b)	Indicatorul nr. 8 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S1-17 Incidente de discriminare punctul 103 litera (a)	Indicatorul nr. 7 din tabelul 3 din anexa I				ESRS E1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului
ESRS S1-17 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului și OCDE paragraful 104 (a)	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 și indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa I		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818 Art 12 (1)		ESRS E1-17 – Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului
ESRS 2- SBM3 – S2 Risc semnificativ de muncă a copiilor sau de muncă forțată în lanțul valoric punctul 11 litera (b)	Indicatorii nr. 12 și nr. 13 din tabelul 3 din anexa I				Neaplicabil
ESRS S2-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului punctul 17	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S2-1 Politici privind lucrătorii din lanțul valoric punctul 18	Indicatorii nr. 11 și nr. 4 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S2-1 Nerespectarea principiilor UNGPs privind Afacerile și Drepturile Omului și a ghidurilor OCDE paragraful 19	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil
ESRS S2-1 Politici de diligență în problemele abordate de Convențiile fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii 1 până la 8, paragraful 19			Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II		Neaplicabil
ESRS S2-4 Aspecte legate de drepturile omului și incidente legate de lanțul său valoric din amonte și din aval punctul 36	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S3-1 Angajamente privind politica în domeniul drepturilor omului, punctul 16	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 din anexa 1 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S3-1 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului, principiile OIM sau ghidurile OCDE paragraful 17	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil

Cerința de prezentare de informații și punctul de date aferent	Referința din SFDR ¹	Referința din Pilonul 3 ²	Referința din Regulamentul privind indicii de referință ³	Referința din Legea climei UE ⁴	Localizarea în cadrul Declarației privind durabilitatea
ESRS S3-4 Aspecte și incidente privind drepturile omului punctul 36	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II Regulamentul delegat (EU) 2020/1818, Art 12 (1)		Neaplicabil
ESRS S4-1 Politici privind consumatorii și utilizatorii finali punctul 16.	Indicatorul nr. 9 din tabelul 3 și indicatorul nr. 11 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S4-1 Nerespectarea Principiilor Îndrumătoare ale ONU privind Afacerile și Drepturile Omului și a ghidurilor OCDE paragraful 17	Indicatorul nr. 10 din tabelul 1 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS S4-4 Aspecte și incidente privind drepturile omului punctul 35	Indicatorul nr. 14 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS G1-1 Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției punctul 10 litera (b)	Indicatorul nr. 15 din tabelul 3 din anexa 1				Neaplicabil
ESRS G1-1 Protecția avertizorilor punctul 10 litera (d)	Indicatorul nr. 6 din tabelul 3 din anexa 1		Regulamentul delegat (EU) 2020/1816, Anexa II)		ESRS G1-1 Politicile privind conduita profesională și cultura corporativă
ESRS G1-4 Amenzi pentru încălcarea legilor anticorupție și antimită paragraful 24 (a)	Indicatorul nr. 17 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS G1-4 Incidente confirmate de corupție și de dare sau luare de mită
ESRS G1-4 Standarde de combatere a corupției și a dării și luării de mită punctul 24 litera (b)	Indicatorul nr. 16 din tabelul 3 din anexa 1				ESRS G1-4 Incidente confirmate de corupție și de dare sau luare de mită

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

SBM-3

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative pentru ROMATSA au fost identificate pentru prima dată în timpul realizării documentațiilor pentru obținerea certificărilor în conformitate cu Standardele ISO 9001:2015 și ISO 14001:2015 și ale Managementului Siguranței. Cu această ocazie a fost elaborat Registrul de Riscuri al ROMATSA.

Regia prezintă în fiecare capitol ESRS tematic informații referitoare la gestionarea impactului, a riscurilor și a oportunităților semnificative, acestea fiind corelate cu cerințele minime de prezentare de informații privind politicile, acțiunile și țintele stabilite intern.

Impactul, riscurile și oportunitățile legate de aspectele de mediu, sociale și de guvernanță au fost identificate și evaluate ca parte a procesului de analiză dublă a materialității, în cadrul unui workshop intern, și a consultării altor surse relevante, ca de exemplu registrul de riscuri existent. Riscurile ESG identificate sunt analizate și vor fi integrate în cadrul intern de reglementare al ROMATSA, luând în considerare riscurile climatice, cele fizice și riscurile de tranziție către o economie cu emisii reduse de carbon. Procesul de gestionare a impacturilor, riscurilor și oportunităților (IRO) urmează să fie integrat în strategia de afaceri, pentru a facilita alinierea priorităților de sustenabilitate cu obiectivele generale de dezvoltare.

Procedurile interne care reglementează identificarea riscurilor activităților desfășurate de către ROMATSA sunt:

- Procedură generală pentru stabilirea nivelurilor cantitative de siguranță în ATM/ANS:
 - prezintă nivelurile cantitative de siguranță stabilite pentru sistemul ANS/ATM ROMATSA, abordarea avută în vedere pentru stabilirea de niveluri cantitative de siguranță corespunzătoare componentelor, face parte din Manualul de Management al Siguranței (MMS). Odată stabilite, nivelurile de siguranță (cantitative/calitative) se aplică/ utilizează în mai multe procese specifice sistemului de management al siguranței: evaluarea și reducerea riscurilor, tratarea evenimentelor de siguranță, monitorizarea siguranței și îmbunătățirea siguranței.

- Procedură generală pentru tratarea evenimentelor de siguranță:

- stabilește modul de tratare în ROMATSA a evenimentelor de siguranță, regulile interne, responsabilitățile și activitățile legate de aceasta și acoperă raportarea oricărui eveniment de aviație civilă și investigarea evenimentelor ATM/ANS de siguranță.

- Procedură pentru raportarea obligatorie a evenimentelor de aviație civilă:

- stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de raportare obligatorie a oricărui eveniment de aviație civilă de către personalul operațional/ operativ-tehnic pentru luarea unor măsuri corective și preventive imediate și adecvate în vederea evitării unor accidente/incidente subsecvente sau similare.

- Procedură pentru organizarea și efectuarea investigării imediate locale a unui eveniment de siguranță:

- documentează modul în care se organizează și se efectuează analiza imediată locală și cercetarea imediată locală a unui eveniment de siguranță în scopul stabilirii de recomandări de siguranță (măsuri corective/ preventive) în vederea evitării unor evenimente de siguranță similare, pentru diseminarea învățămintelor rezultate și îmbunătățirea nivelului de siguranță a serviciilor de navigație aeriană/ ATM furnizate de ROMATSA.

- Procedură pentru organizarea și efectuarea investigării ulterioare interne a unui eveniment de siguranță:

- stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de desfășurare a investigării ulterioare interne a acelor evenimente ATM/ANS de siguranță pentru care, în urma cercetării imediate locale, s-a decis continuarea investigării;

- Procedură privind asigurarea siguranței software în ATM/ANS:

- documentează modul de asigurare a siguranței software în cazul introducerii unui software nou sau în cazul modificării software-ului existent, dacă acest software este aferent unui sistem funcțional utilizat pentru prestarea de servicii ATM/ANS și are impact asupra siguranței;

- Procedura managementul riscurilor:
 - stabilește modul de identificare, evaluare și reducere a riscurilor aferente proceselor din cadrul ROMATSA și furnizează personalului și conducerii Regiei un instrument care facilitează aplicarea metodologiei prin care se asigură un control global al riscului, ce permite menținerea unui nivel acceptabil al expunerii la risc, cu costuri minime, pentru atingerea obiectivelor prestabilite, atât ale celor generale ale ROMATSA, cât și ale celor specifice;
- Procedura întocmire registru de riscuri R.A. ROMATSA:
 - prezintă modul de întocmire și ținere sub control a registrelor de riscuri pentru riscurile semnificative identificate și gestionate la nivelul Regiei. Registrul de Riscuri R.A. ROMATSA este elaborat și actualizat de Serviciul Calitate și Mediu și cuprinde următoarele secțiuni:
 - Secțiunea 1 - Registrul de Riscuri Departament Operațional
 - Secțiunea 2 - Registrul de Riscuri Direcția Dezvoltare
 - Secțiunea 3 - Registrul de Riscuri Direcția Tehnică
 - Secțiunea 4 - Registrul de Riscuri Direcția Economică
 - Secțiunea 5 - Registrul de Riscuri Direcția Siguranță și Calitate
 - Secțiunea 6 - Registrul de Riscuri Direcția Juridică și Administrativ
 - Secțiunea 7 - Registrul de Riscuri Servicii / Compartimente Subordonate DG
 - Secțiunea 8 - Registrul de Riscuri DR București
 - Secțiunea 9 - Registrul de Riscuri DSNAR Arad
 - Secțiunea 10 - Registrul de Riscuri DSNĂ Timișoara
 - Secțiunea 11 - Registrul de Riscuri DSNĂ București
 - Secțiunea 12 - Registrul de Riscuri DSNĂ Craiova
 - Secțiunea 13 - Registrul de Riscuri DSNĂ Târgu Mureș
 - Secțiunea 14 - Registrul de Riscuri DSNĂ Sibiu
 - Secțiunea 15 - Registrul de Riscuri DSNĂ Satu Mare
 - Secțiunea 16 - Registrul de Riscuri DSNĂ Baia Mare
 - Secțiunea 17 - Registrul de Riscuri DSNĂ Cluj
 - Secțiunea 18 - Registrul de Riscuri DSNĂ Oradea
 - Secțiunea 19 - Registrul de Riscuri DSNĂ Bacău
 - Secțiunea 20 - Registrul de Riscuri DSNĂ Iași
 - Secțiunea 21 - Registrul de Riscuri DSNĂ Suceava
 - Secțiunea 22 - Registrul de Riscuri DSNAR Constanța
 - Secțiunea 23 - Registrul de Riscuri DSNĂ Tulcea
- Procedura pentru Identificarea Aspectelor de Mediu:
 - Stabilește poziția organizației privind analiza și bilanțul de mediu pe procese, oferind suport procedural pentru actualizarea informațiilor și transmiterea măsurilor corective necesare către conducerea responsabilă pentru avizare.

Impacturile, riscurile și oportunitățile ESG identificate sunt prezentate în tabelul următor. Fiecare subiect sau subtemă, conform standardelor ESRS, arată legătura dintre aceste impacturi și riscurile și oportunitățile asociate acestora. Efectul financiar a fost estimat în procesul de evaluarea dublei materialități pe baza veniturilor Regiei. Cu toate acestea, nu a fost efectuată o cuantificare monetară detaliată a efectelor financiare așteptate, ca urmare declarația privind durabilitatea nu va oferi informații detaliate cu privire la impactul financiar anticipat al riscurilor și oportunităților semnificative asupra poziției financiare, a performanței și a fluxurilor de numerar pe termen scurt, mediu și lung.

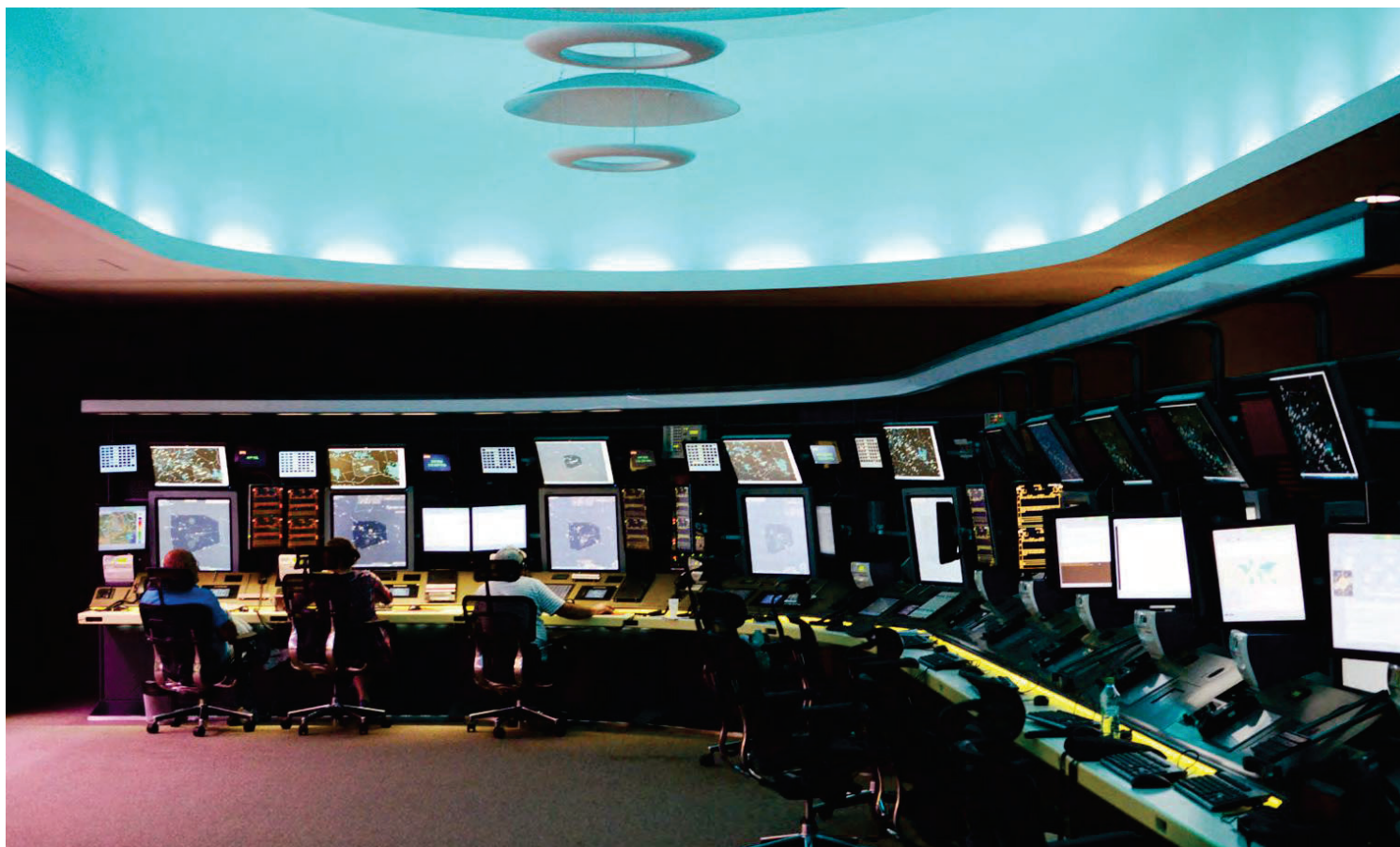
Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
ESRS E1 Schimbările climatice	Adaptarea la schimbările climatice	-	Companiile din industria de transport aviatic de mărfuri și logistică generează emisii directe de gaze cu efect de seră (GES) care contribuie la schimbările climatice.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Aval	Risc/ Oportunitate	(R) Gazele cu efect de seră, inclusiv CO ₂ , sunt foarte importante pentru autoritățile guvernamentale preocupate de schimbările climatice. (O) Inițiativele climatice necesită cheltuieli de capital, dar pe termen lung pot reduce costul combustibililor și pot scădea expunerea companiei la riscuri legate de programele și regulamentele privind reducerea emisiilor de GES.	Foarte mare
	Atenuarea schimbărilor climatice	-	1. În funcție de altitudinea la care au loc emisiile provenite din arderea combustibililor jet (jet fuel), transporturile aeriene de mărfuri contribuie semnificativ la schimbările climatice. 2. Operațiunile aviatice generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES). Aceste emisii rezultă din arderea combustibililor fosili pentru avioane și contribuie la încălzirea globală.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Aval	Risc/ Oportunitate	(R) Industria este supusă costurilor de conformitate și riscurilor asociate politicilor de combatere a schimbărilor climatice. (O) Managementul impacturilor de mediu legate de utilizarea combustibililor includ creșterea eficienței în utilizarea combustibililor prin optimizarea vitezei de zbor și designul rutei.	Moderat

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRs			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Energie	-	1. Consumul de energie contribuie la impacturile de mediu, inclusiv schimbări climatice și poluare. 2. Funcționarea clădirilor și infrastructurii IT consumă cantități semnificative de energie, generând emisii de gaze cu efect de seră (GES) care contribuie la încălzirea globală. Principalele contribuții includ cerințele continue de energie și răcire ale centrelor de date și serviciilor de telecomunicații, precum și operațiunile energofage, cum ar fi încălzirea, ventilația și climatizarea. Sursele de energie includ electricitatea, căldura distribuită și gazul natural.	Negativ	Actual	Termen scurt	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) 1 Risc de tranziție: Risc financiar scăzut/ mediu ca urmare a creșterii costurilor energiei electrice sau a combustibililor fosili, rezultat din creșterea costurilor emisiilor de carbon. Creșterea costurilor cu energia din surse convenționale poate afecta profitabilitatea. (R) 2. Risc de tranziție: Pe termen mediu și lung - tranziția la surse de energie regenerabilă poate necesita investiții semnificative. (O) Oportunități legate de investițiile în eficiență energetică ce pot asigura reducerea consumului, precum și reducerea emisiilor de carbon.	Moderat
ESRS E5 Economia circulară	Deșeurile	-	1. Operarea în areale protejate, pot crește riscul impactului ecologic și pe cel de încălcare a regulamentelor de mediu. 2. Gestionarea deșeurilor este o componentă importantă a operațiunilor și lanțului nostru valoric, jucând un rol esențial în promovarea economiei circulare prin separarea și recuperarea materialelor reutilizabile, cum ar fi hârtia, plasticul, sticla, metalul și deșeurile organice. Cu toate acestea, generarea de deșeurii are un impact negativ real și sistemic din cauza provocărilor în asigurarea unor practici corespunzătoare de sortare și reciclare pe tot parcursul lanțului nostru valoric.	Negativ	1. Potențial 2. Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Risc	(R) Conformarea la regulamentele internaționale de management al impactului ecologic al operațiunilor necesită cheltuieli de capital semnificative pentru modernizarea sau instalarea de sisteme de management al deșeurilor. (R) Lacunele actuale în practicile de sortare și reciclare a deșeurilor reprezintă o provocare pentru capacitatea de a atinge și menține obiectivele de reciclare, generând provocări operaționale și reputaționale. Gestionarea inefficientă a deșeurilor crește amprenta de mediu a operațiunilor și creează oportunități pierdute de a recupera materiale valoroase pentru reciclare.	Minim

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
ESRS S1 Forța de muncă proprie	Condiții de muncă	— Locuri de muncă sigure — Timpul de lucru — Salarii adecvate — Dialog social — Libertatea de asociere, existența comitetelor de întreprindere și drepturile de informare, consultare și participare ale lucrătorilor — Negocierea colectivă, inclusiv proporția lucrătorilor care fac obiectul contractelor colective de muncă — Echilibru între viața profesională și cea privată — Sănătatea și siguranța	1. Mulți lucrători din sectorul de activitate sunt acoperiți prin contracte colective de muncă, iar acestea includ salarizare corectă, condiții de muncă sigure și libertate de asociere, printre drepturile de bază ale lucrătorilor. 2. Deoarece activează într-un mediu aeroportuar, angajații noștri se confruntă cu riscuri de sănătate și siguranță datorită naturii activităților lor. Atât angajații, cât și persoanele neangajate sunt expuși riscurilor de accidentare în timpul desfășurării activităților, atât în zona de aerodrom, cât și în cea de sol.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Sindicalizarea personalului cheie poate rezulta în costuri adiționale prin creșterea salariilor sau a beneficiilor. (O) 1. Dezvoltarea unei baze largi de angajați care sunt prețuiți, respectați și ajutați în cadrul întregii organizații este esențială pentru creșterea pe termen lung a perspectivelor profesionale și pentru serviciile comerciale ale regiei. (O) 2. Reducerea riscurilor și impacturile asupra sănătății și siguranței prin adaptarea măsurilor preventive la nivelurile specifice de risc ale diferitelor funcții de muncă, cu un accent deosebit pe protejarea angajaților din roluri cu risc ridicat.	Minim

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți	— Munca copiilor — Muncă forțată — Locuințe adecvate	Deși în cazul companiilor din domeniul serviciilor poate exista un nivel mare de diversitate în cazul lucrătorilor cu nivel de pregătire scăzut, la nivelul senior managementului poate exista o lipsă a diversității.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Subreprezentarea femeilor în roluri de conducere ar putea duce la percepția că mediul de lucru nu este incluziv din perspectiva de gen, oferind mai puține oportunități pentru femei de a avansa și perpetuând inechitatea de gen. (O) Un grad ridicat de angajament în cadrul angajaților, tratament egal și niveluri echitabile de salarizare, alături de oportunități de avansare în carieră pentru toți lucrătorii au șanse mari să contribuie la creșterea productivității și a performanței pe toate nivelele din cadrul regiei.	Semnificativ
	Alte drepturi legate de munca angajaților proprii (confidențialitatea)	Confidențialitatea	Mulți lucrători din sectorul de activitate sunt acoperiți prin contracte colective de muncă, iar acestea includ confidențialitatea.	Negativ	Actual	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Operațiuni proprii	Risc	(R) Nu au fost identificate riscuri semnificative legate de respectarea dreptului la confidențialitate al angajaților proprii.	Minim
ESRS G1 Conduita profesională	Cultură corporativă	-	Expunerea unor informații sensibile ale clienților prin breșe de securitate cibernetice, activități rău intenționate sau neglijența angajaților, poate conduce la riscuri semnificative precum furturi și fraude legate de identitate.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonțe Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) 1. Breșele de securitate pot compromite percepția asupra eficienței măsurilor de securitate ale unui furnizor de servicii, ceea ce poate rezulta în daune reputaționale și poate avea un impact negativ asupra abilității de atragere și menținere a clienților. (R) 2. Ca o companie publică puternic reglementată, care oferă servicii esențiale de infrastructură, este esențial să ne menținem o bună reputație și relații solide cu stakeholderii cheie. (O) Dezvoltarea unei baze largi de angajați care sunt prețuiți, respectați și ajutați în cadrul întregii organizații este esențială pentru creșterea pe termen lung a perspectivelor profesionale și pentru serviciile comerciale ale Regiei.	Semnificativ

Teme de sustenabilitate acoperite de către ESRS			IMPACT	Impact - Pozitiv/ Negativ	Impact - Actual/ Potențial	Orizont de timp	Localizare în lațul valoric	Risc/ Oportunitate	Explicații ale scorului financiar (R) este un risc, (O) este o oportunitate	Efectul financiar anticipat
Temă	Sub-temă	Sub-sub-temă								
	Protecția avertizorilor	-	Instruirea adecvată a angajaților pentru a manipula datele și a oferi îndrumări lipsite de bias și de erori, alături de alte măsuri care să asigure integritatea profesională sunt importante pentru atragerea și reținerea clienților, dar și pentru păstrarea licenței de operare și creșterea valorii sale	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Oportunitate	(O) Pentru a asigura relații comerciale de lungă durată și mutual benefice, companiile caută să ofere servicii care să satisfacă cele mai înalte standarde din cadrul sectorului de activitate	Minim
	Corupția și mita	— Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau luării de mită, inclusiv formarea — Incidente	Integritatea profesională reprezintă o problemă importantă de guvernanta în cadrul sectorului, întrucât organizarea colectivă a profesioniștilor din cadrul unei organizații pot face detectarea și prevenirea conflictelor de interese, bias sau neglijență mai pline de provocări	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii	Risc/ Oportunitate	(R) Integritatea profesională este o problemă de guvernanta importantă în cadrul industriei, iar organizarea colectivă a profesioniștilor din cadrul unei organizații poate face ca detectarea și prevenirea conflictelor de interese, bias sau neglijență să fie una plină de provocări. (O) Modelul de business al serviciilor profesionale și comerciale este dependent de dezvoltarea încrederii și loialității clienților.	Minim
Topic adițional	Securitatea datelor	-	Expunerea unor informații sensibile ale clienților prin breșe de securitate cibernetică, activități rău intenționate sau neglijența angajaților, poate conduce la riscuri semnificative precum furturi, fraude și pierderi financiare și reputaționale. ROMATSA comunică prompt orice încălcări potențiale sau reale ale datelor către clienții afectați și autoritățile relevante, pentru a atenua impacturile potențiale.	Negativ	Potențial	Termen scurt Termen mediu Termen lung	Amonte Operațiuni proprii Aval	Risc	(R) Riscul apariției unor breșe de securitate. Din cauza gestionării unor volume mari de date ale clienților, există riscul de încălcări ale securității datelor din cauza amenințărilor externe sau a gestionării necorespunzătoare interne a datelor. ROMATSA utilizează măsuri pentru protejarea datelor clienților săi, dar riscul încălcărilor nu poate fi complet exclus. Acestea pot duce la pierderi de reputație, de venituri și chiar posibile perturbări ale operațiunilor. Pentru a reduce riscul încălcărilor cauzate de amenințări externe sau gestionarea necorespunzătoare internă, Regia are proceduri stricte de procesare a datelor, desfășoară instruiți privind securitatea datelor și efectuează evaluări de risc.	Moderat

Cerința minimă de prezentare de informații privind politicile și acțiunile

Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative

Politici MDR-P

ROMATSA nu a elaborat politici în conformitate cu ESRS 2 MDR-P. Dacă există alte politici relevante pentru fiecare subiect material, acestea sunt prezentate în secțiunile dedicate declarației privind durabilitatea. Regia gestionează temele materiale printr-o serie de politici și procese stabilite intern. De asemenea, o serie de politici sunt incluse și în sistemele ISO de management integrat și asigură conformarea cu cerințele legale și alinierea la bunele practici internaționale.

Dacă nu au fost adoptate politici și respectiv incluse în documentele interne, ROMATSA a menționat acest lucru în fiecare capitol și poate furnizează un interval de timp în care intenționează să le adopte.

Acțiuni și resurse privind aspectele de durabilitate semnificative

Acțiunile MDR-A

Nu au fost implementate acțiuni în conformitate cu cerințele minime de prezentare de informații prevăzute în ESRS 2 MDR-A. Dacă există alte acțiuni cu privire la fiecare subiect material, acestea sunt detaliate în secțiunile specifice ale acestei declarații privind durabilitatea.

Dacă este cazul, se precizează dacă implementarea unui plan de acțiune necesită cheltuieli operaționale semnificative (OPEX) și/sau cheltuieli de capital semnificative (CAPEX) în cadrul secțiunii aferente Taxonomiei UE, unde este furnizată suma resurselor financiare curente și se explică modul în care acestea se raportează la cele mai relevante valori prezentate în situațiile financiare.

Indicatori și ținte

Indicatori privind aspectele de durabilitate semnificative

MDR-M

Indicatorii aferenți aspectelor semnificative de sustenabilitate sunt detaliate în secțiunile declarației privind durabilitatea, alocate pentru fiecare subiect material. Dacă nu au fost adoptați indicatori și ținte, ROMATSA motivează cauza și prezintă o perioadă de timp pentru adoptarea acestora în fiecare capitol.

Urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul țăintelor

MDR-T

ROMATSA evaluează eficacitatea acțiunilor sale pentru a gestiona impactul, riscurile și oportunitățile relevante, prin monitorizarea anuală a performanței și raportarea acesteia în declarația privind durabilitatea. Performanța și obiectivele Regiei pentru fiecare subiect material sunt descrise în detaliu în secțiunile ESRS E1, E5, S1 și G1. Dacă nu există obiective măsurabile, orientate spre rezultate și încadrate în timp, este menționată perioada în care ROMATSA intenționează să le stabilească, menționând și motivele pentru care nu se intenționează stabilirea unor astfel de obiective, dacă este cazul. Se explică, de asemenea, dacă și cum se monitorizează eficacitatea politicilor și acțiunilor legate de fiecare subiect material.

Direcții prioritare și obiective strategice de management pe termen lung

Pentru a transpune viziunea și misiunea ROMATSA în vederea atingerii țăintelor din *Planul de Performanță al României pentru cea de-a treia perioadă de referință (RP3) 2020-2024*, dezvoltarea Regiei se realizează în patru direcții prioritare (DP), respectiv: performanță, interoperabilitate, parteneriat și profesionalism.

În același timp, activitatea ROMATSA este circumscrisă atingerii obiectivelor strategice:

- îndeplinirea obiectivelor Cerului Unic European;
- îmbunătățirea nivelului de siguranță și calitate a serviciilor;
- eficiență în furnizarea serviciilor de navigație aeriană;
- menținerea unui nivel minim al întârzierilor și a capacității optime, sub țăintele de performanță stabilite la nivel european;
- îndeplinirea cerințelor privind securitatea aeronautică și informatică;
- menținerea unui nivel înalt de profesionalism în domeniul resurselor umane.

Obiective de nivel mediu

Dezvoltarea durabilă a ROMATSA pe termen mediu și lung, într-un segment de industrie din ce în ce mai competitiv, trebuie să fie susținută de obiective cu efect atât în planul relațiilor instituționale cât și în planul activităților interne. În acest context, în planificarea strategică sunt definite următoarele obiective de nivel mediu:

Creșterea nivelului de siguranță: consolidarea și îmbunătățirea sistemului de management al siguranței în conformitate cu cerințele ICAO și europene în domeniu;

Consolidarea culturii de siguranță: promovarea și menținerea în rândul tuturor salariaților a culturii privind siguranța;

Concept operațional: implementarea conceptului operațional corelat cu reglementările la nivel European (SES) și dezvoltările regionale (FAB)

Îmbunătățirea Sistemului de Management al Calității: optimizarea organizării și funcționării Regiei prin menținerea certificării Sistemului de Management al Calității, orientat către satisfacerea cerințelor clienților și îmbunătățirea continuă a serviciilor prestate;

Rentabilitatea: creșterea performanței prin optimizarea costurilor și monitorizarea continuă a indicatorilor specifici;

Implementarea DANUBE FAB: întreprinderea măsurilor necesare pentru implementarea DANUBE FAB în contextul acordurilor încheiate și a obligațiilor asumate către Comisia Europeană, în ceea ce privește implementarea obiectivelor prioritare stabilite la nivel de bloc funcțional;

Armonizarea regională a sistemului ATM/CNS: identificarea și stabilirea nivelurilor și procedurilor necesare pentru realizarea și menținerea interoperabilității sistemelor ATM/CNS;

Îmbunătățirea sistemului ATM/CNS: dezvoltarea sistemului ATM/CNS în concordanță cu evoluția cerințelor operaționale privind interoperabilitatea;

Îmbunătățirea sistemelor de informare aeronautică și meteorologică: utilizarea noilor tehnologii pentru îmbunătățirea accesibilității la informațiile aeronautice și meteorologice de interes, precum și a calității acestora, în conformitate cu cerințele utilizatorilor aeronautici și a reglementărilor CE aplicabile;

Îmbunătățirea Managementului Spațiului Aerian: optimizarea managementului spațiului aerian în cooperare cu autoritățile naționale și partenerii regionali;

Creșterea nivelului de securitate: implementarea unui Sistem de Management al Securității Aeronautice și unui Sistem de Management al Securității Informației în conformitate cu cerințele naționale - Programul Național de Securitate Aeronautică și internaționale – Reg. (EU) 2017/373 și cerințele ICAO – ATM Security Manual;

Colaborarea civil-militară: optimizarea managementului spațiului aerian în cooperare cu autoritățile militare;

Optimizarea proceselor: optimizarea proceselor interne ale regiei pentru funcțiile suport (non-operaționale), îmbunătățirea structurii organizaționale a acestora și a indicatorilor de performanță;

Optimizarea cadrului instituțional și legal: preocuparea permanentă pentru îmbunătățirea cadrului legal și instituțional care reglementează activitatea regiei;

Îmbunătățirea Sistemului de Management de Mediu: consolidarea și îmbunătățirea Sistemului certificat de Management de Mediu, în conformitate cu cerințele standardului ISO 14001 și al reglementărilor naționale și internaționale în domeniul mediului;

Îmbunătățirea continuă a performanțelor individuale și de echipă: implementarea unui mecanism de management al performanțelor în corelare cu dezvoltarea carierei pe termen lung, prin stimularea și protecția socială a angajaților.

Transpunerea obiectivelor de nivel mediu spre liniile de acțiune managerială se realizează prin intermediul obiectivelor de bază definite în *Planul Anual 2024*, avizat în ședința CD al ROMATSA din 29.04.2024 (HCD 07/29.04.2024).

ESRS E1

SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Guvernanța

Integrarea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente

ESRS 2 GOV-3

În anul de raportare 2024, Regia nu a inclus considerații legate de climă în structura de remunerare a membrilor organelor de administrație, conducere și supraveghere. Drept urmare, performanța acestor membri nu a fost evaluată în raport cu țintele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) raportate conform cerinței E1-4. De asemenea, procentul din remunerație asociat considerațiilor legate de climă a fost zero. În viitor, Regia intenționează să ia în considerare integrarea obiectivelor climatice în pachetul de remunerare, pentru a alinia mai bine strategiile de dezvoltare sustenabilă cu performanța conducerii.

Strategia

Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice

ESRS E1-1

În anul de raportare 2024, ROMATSA nu a avut implementat un plan specific pentru tranziția către o economie mai durabilă sau pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Regia nu a integrat un plan de tranziție în strategia sa de afaceri. ROMATSA ia în considerare implementarea unui astfel de plan în 2025. În absența acestui plan de tranziție, nu au fost stabilite ținte și nici acțiuni concrete pentru alinierea cu obiectivele climatice stabilite la nivel internațional, inclusiv cele referitoare la Acordul de la Paris.

Menționăm că deși nu a fost implementat un plan de tranziție specific, ROMATSA depune eforturi în acest sens și a întreprins o serie de măsuri premergătoare. Astfel, în cadrul sistemului de management de mediu implementat conform Standardului ISO 14001:2015, au fost stabilite obiective de mediu care includ controlul emisiilor în atmosferă (atât în domeniul operațional cât și în cel administrativ), respectiv eficientizarea consumului de resurse. În acest context sunt monitorizați o serie de indicatori, chiar dacă nu au fost stabilite momentan ținte specifice în legătură cu aceștia. De asemenea, anual se calculează amprenta de carbon a regiei și se monitorizează măsurile prevăzute pentru creșterea eficienței energetice, aceste aspecte fiind discutate în cadrul Analizei efectuate de management (AEM).

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

ESRS 2 SBM-3, IRO-1

Conform recomandărilor Grupului operativ pentru publicarea informațiilor financiare referitoare la schimbările climatice (TCFD), riscurile climatice pot fi clasificate în două mari categorii: riscuri fizice și riscuri de tranziție.

Riscurile fizice pot fi acute (generate de evenimente meteorologice extreme precum furtuni, inundații sau valuri de căldură), respectiv cronice (modificări treptate și de lungă durată ale condițiilor climatice, cum sunt creșterea nivelului mării sau schimbările produse în regimul precipitațiilor).

Riscurile de tranziție se referă la provocările și incertitudinile economice și sociale care apar pe măsură ce societățile și industriile depun eforturi să adopte măsuri de reducere a impactului negativ asupra mediului și să limiteze efectele schimbărilor climatice globale, printr-o tranziție către o economie mai sustenabilă și mai puțin poluantă.

În cadrul ROMATSA a fost realizat un studiu privind Evaluarea riscurilor climatice și a vulnerabilității, prin intermediul căruia au fost identificate și analizate într-un mod detaliat, pe scenarii de încălzire globală, riscurile climatice care ar putea afecta semnificativ operațiunile, fluxurile financiare și cheltuielile regiei. Astfel, au fost investigate atât riscurile fizice, cât și cele de tranziție, pentru a asigura o adaptabilitate corespunzătoare și pentru a implementa măsuri proactive în vederea protejării pe termen lung a activităților economice proprii. Studiul a ținut cont de criteriile din Apendicele A din Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 al Comisiei din 4 iunie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu.

În cadrul studiului, ROMATSA a evaluat impactul schimbărilor climatice asupra operațiunilor sale, luând în considerare diferite scenarii climatice, inclusiv scenariile cu emisii ridicate, dar și scenariul climatic în concordanță cu limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, urmând să dezvolte formal o Strategie și un Plan de acțiune, după cum este precizat și în subcapitolul ESRS E1-1 *Planul de tranziție pentru atenuarea schimbărilor climatice* de mai sus.

Precizăm că riscurile fizice legate de climă pe care Regia le-a identificat în cadrul studiului de evaluare a riscurilor climatice și a vulnerabilității nu indică pericole potențiale semnificative. A fost identificată o vulnerabilitate medie în fața unor fenomene atmosferice acute, cum sunt de exemplu ploile torențiale și furtunile, respectiv în cazul inundațiilor produse de către acestea. Aceste fenomene cu caracter de hazard natural, nelocalizate, dar și altele (valuri de căldură, ceață, polei, îngheț, etc.), au capacitatea de a provoca atât daune clădirilor în care Regia își desfășoară activitatea, cât și perturbarea traficului aerian pe aeroporturi în cazul decolărilor și aterizărilor. De asemenea, norii de tip cumulonimbus, cu dezvoltare rapidă pe verticală și cauzatori de furtuni puternice, pot perturba traficul aerian necesitând ajustări ale rutelor.

Acest aspect poate genera întârzieri ale zborurilor, asociate cu un consum crescut de combustibil al aeronavelor, respectiv cu emisii mai mari de CO₂. Pentru gestionarea eficientă a situațiilor menționate anterior, ROMATSA dispune însă de o serie de proceduri specifice, în conformitate cu reglementările legale în vigoare în domeniul siguranței spațiului aerian.

În cazul riscurilor de tranziție, este bine-cunoscut faptul că industria aviatică este generatoare de emisii de gaze cu efect de seră, ceea ce înseamnă că poate fi afectată de reglementări mai stricte și de cerințe de reducere a emisiilor. Deși emisiile de CO₂ aferente aviației civile nu implică aportul direct al ROMATSA, activitatea sa de dirijare a traficului aerian poate fi indirect afectată din punct de vedere financiar. Rolul principal în gestionarea acestor emisii și a riscurilor de tranziție asociate aparține companiilor aeriene, clienții ROMATSA.

Eforturile ROMATSA de inventariere a emisiilor au inclus realizarea în anul 2024 a unei evaluări a propriei amprente de carbon, exprimată în tone de CO₂ echivalent, care acoperă toate sursele de emisii aflate sub controlul operațional al Regiei. Raportul detaliază emisiile directe și indirecte ale Regiei, folosind metodologii internaționale și factori de conversie standardizați. Această inițiativă sprijină monitorizarea și reducerea emisiilor, identificarea oportunităților de îmbunătățire și stabilirea de obiective clare de sustenabilitate. Informații suplimentare privind evaluarea amprente de carbon aferenta anului 2024 sunt disponibile în secțiunea ESRS E1-6 a raportului.

Procesul de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților (IRO) în legătură cu ESRS E1 – Schimbările climatice, cu toate cele trei subteme ale sale (atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice și energia), a fost realizat în cadrul unei analize de dublă materialitate, care a avut loc în luna martie, 2025. Aceasta s-a desfășurat în conformitate cu prevederile Standardelor ESRS,

în cadrul unei ședințe interne cu reprezentanți ai managementului regiei, care au fost implicați activ în tot acest proces. Au fost astfel identificate teme materiale relevante pentru activitatea ROMATSA, care au fost agreate împreună cu managementul regiei, iar pe baza lor a fost întocmit un chestionar online utilizat pentru a solicita opiniile părților interesate. Aceste acțiuni au condus la identificarea și actualizarea impacturilor, riscurilor și oportunităților specifice pentru ROMATSA.

Anterior realizării analizei de dublă materialitate, anumite IRO au fost identificate în cadrul analizelor efectuate în vederea implementării Standardului ISO 14001:2015, ocazie cu care a fost implementată și Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu. Prin această procedură, pentru fiecare proces desfășurat în cadrul ROMATSA sunt identificate bilanțurile de mediu și aspectele de mediu. Pentru aspectele de mediu semnificative sunt stabilite măsuri corective, iar anual, la nivelul Administrației Centrale, respectiv al subunităților sunt reevaluate aceste aspecte, în scopul stabilirii menținerii sau stabilirii de noi măsuri corective pentru reducerea aspectelor de mediu semnificative.

Totodată, în vederea identificării și evaluării IRO, au fost consultate și diferite surse de informații, precum rapoartele operatorilor economici care activează într-o industrie similară cu ROMATSA (peers), dar și diverse acte de reglementare deținute și unele documente interne, ca de exemplu registrul de riscuri.

Impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate cu această ocazie în legătură cu ESRS E1 – Schimbările climatice, sunt detaliate în capitolul ESRS 2 IRO-1.

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Politici legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

ESRS E1-2

Până în prezent, la nivelul ROMATSA nu a fost implementată nici o politică specifică, conformă cerințelor ESRS 2 MDR-P *Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative referitoare la schimbările climatice*.

În conformitate cu cerințele Standardului ISO 14001:2015 implementat și certificat în cadrul ROMATSA, Regia dispune de o Politică de Mediu asumată de către management și revizuită cu frecvență anuală, în cadrul Analizei efectuate de management.

Obiectivul de mediu al ROMATSA este menținerea certificării ISO 14001 și îmbunătățirea continuă a Sistemului de Management de Mediu. În acord cu acesta, elementele legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice menționate în cadrul Politicii de Mediu includ:

1. Îmbunătățirea continuă a performanței de mediu și reducerea impactului, prin colaborarea cu părțile interesate din aviația civilă;
2. Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, zgomot și noxe, prin implementarea de proceduri operaționale și tehnice și adoptarea de noi tehnologii care să nu afecteze siguranța traficului aerian;
3. Raționalizarea energiei și a materialelor, prin utilizarea unor practici și produse care controlează poluarea fără a compromite siguranța traficului aerian;
4. Promovarea unei culturi de mediu, conștientizând personalul de importanța acțiunilor lor pentru un mediu sănătos.

Managementul este conștient că mediul este o problemă importantă pentru aviația civilă și pentru ROMATSA, astfel că asigură mijloacele și resursele necesare implementării Politicii de Mediu și îmbunătățirii continue a Sistemului de Management de Mediu.

ROMATSA pregătește de asemenea implementarea Standardului ISO 50001 privind managementul energetic, fiind deja realizată o analiză de diagnoză în acest sens, ca pas premergător.

În tot acest context, Serviciul Calitate și Mediu a elaborat Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, care detaliază aspectele de mediu semnificative, acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor și metodele de monitorizare și măsurare.

Gradul de realizare al țăintelor este verificat conform cerințelor ISO 9001 și 14001 prin auditurile interne de mediu, desfășurate anual în toate compartimentele ROMATSA. Evaluarea Analizelor Efectuate de Management, atât la nivelul Administrației Centrale, cât și la nivelul subunităților, implică identificarea cauzelor nerealizării țintelor și stabilirea de măsuri corective, după caz.

Pentru a eficientiza consumul de resurse, ROMATSA a inclus Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice cu accent pe resurse regenerabile, ca parte a Manualului Procedurilor Sistemului de Management de Mediu. Eficiența energetică este integrată în operațiuni prin utilizarea energiei fotovoltaice. Astfel, panourile solare instalate în anul 2022 transformă ocazional ROMATSA în prosumator, iar în parcare a Administrației Centrale au fost instalate stații de încărcare pentru vehiculele electrice.

Astfel, Regia face progrese spre sustenabilitate, iar angajamentul său este unul ferm pentru sporirea eficienței energetice și extinderea utilizării energiei regenerabile.

Strategia și planul de tranziție energetică, inclusiv politicile, acțiunile și țintele specifice, urmează să fie dezvoltate, actualizate, detaliate și aliniate la cerințele ESRS în perioada următoare, împreună cu bugetele de resurse alocate în acest sens, și se bazează pe dezvoltarea și implementarea unui plan care să protejeze activele regiei împotriva evenimentelor meteorologice extreme. Această abordare se aliniază cu documentele cheie ale Comisiei Europene, care evidențiază modalitățile de reducere a vulnerabilităților la schimbările climatice și de gestionare a riscurilor legate de dependențele naturale.

Directorul General este persoana care are cel mai înalt nivel în cadrul regiei și care răspunde de punerea în aplicare a politicilor, în relație cu subiectul material Schimbările climatice.

Acțiuni și resurse legate de politicile privind schimbările climatice

ESRS E1-3

ROMATSA este angajată în luarea de măsuri privind reducerea riscurilor și impacturilor sale asupra mediului. În ceea ce privește riscurile fizice, precum evenimentele extreme (inundații, furtuni, etc.), Regia are implementate o serie de proceduri privind decolarea și aterizarea aeronavelor, respectiv ajustarea rutelor acestora. Locațiile fizice ale ROMATSA se află în zone urbane sau periurbane, unde de asemenea există diverse măsuri de reducere a riscurilor, cum sunt sistemele de canalizare.

Serviciile meteorologice oferite de către Regie, care deservesc în mod exclusiv scopurile aeronautice (observații și prognoze meteo aeronautice, avertizări meteorologice pentru siguranța operațiunilor, documentația meteo de zbor, informații meteo aeronautice pentru emisii radio (Servicii de informare automată pentru zona de terminal (ATIS), respectiv VOLMET - pentru aeronavele aflate în zbor), servicii de legături de date, precum și telecomunicațiile aeronautice necesare schimbului de date meteorologice), pot fi asimilate serviciilor de gestionare a riscurilor climatice fizice și de adaptare la acestea.

Toate acțiunile și resursele ROMATSA legate de politicile privind schimbările climatice, sunt în strânsă legătură cu Politica de mediu, respectiv cu următoarele instrucțiuni și proceduri:

- Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului – cuprinde indicatori și ținte specifice obiectivului de control al emisiilor în atmosferă, prezentate în continuare sub formă tabelară;
- Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice, pentru resursele regenerabile;
- Procedura pentru Identificarea Aspectelor de Mediu – în cuprinsul căreia sunt specificate următoarele: stabilirea poziției Regiei referitoare la mediu și analiza preliminară de mediu,

oferirea de suport procedural pentru actualizarea informațiilor legate de aspectele de mediu și analizarea bilanțului de mediu și a aspectelor semnificative, respectiv transmiterea măsurilor corective.

- În baza Standardului ISO 14001:2015, a Politicii de Mediu și a Procedurii Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, ROMATSA a implementat deja anumiți indicatori și a stabilit ținte specifice în vederea îndeplinirii obiectivului de Control al emisiilor de GES în atmosferă. Indicatorii și țintele aferente acestora sunt prezentate în tabelul de mai jos, cu mențiunea ca nu sunt aliniate la cerințele ESRS.

Obiectivul	Domeniul	Indicatori	Ținte
Controlul emisiilor în atmosferă	Domeniul operațional	Timp mediu de așteptare de la pornirea motoarelor aeronavei până la primirea autorizării de decolare/an (Turnul de control - TWR)	Se monitorizează
		Eficiența medie a zborului orizontal pe ruta corespunzătoare traiectoriei efective (pt. emisii CO ₂) (Centrul de control zonal - ACC)	2,05
		Eficiența medie a zborului orizontal pe ruta corespunzătoare traiectoriei celei mai scurte, luând în calcul constrângerile (restricțiile) (Centrul de control zonal - ACC)	Se monitorizează
		Număr autorizări de operațiuni de coborâre continuă (CDO) / total aterizări (Approach - APP)	Se monitorizează
	Domeniul administrativ	Număr autorizări directe (non standard) / număr total rute (Decolări/Aterizări Instrumentale standard - SID/STAR) publicate (TWR)	Se monitorizează
		Emisii centrale termice realizate/emisii prevăzute centrale termice conform legislației în vigoare/instalație (buletine de analiză ISCIR/firme autorizate)	≤ 1
		Număr de mașini care sunt respinse la ITP din motive de noxe/ total mașini verificate	0

În anii anteriori au fost întreprinse și acțiuni de diversificare a mixului energetic din surse complementare, cum este energia solară, fiind instalate panouri fotovoltaice care transformă ocazional ROMATSA în prosumator. O altă acțiune a fost cea care a vizat instalarea unor stații de încărcare a vehiculelor electrice în parcare a Administrației Centrale.

Până în prezent nu a fost întocmit un Plan pentru tranziția către "Net Zero emisii GES". Dezvoltarea unui astfel de plan pentru operațiunile proprii și pentru lanțul valoric este planificată în anul 2025. Ulterior elaborării Planului pentru tranziția către "Net Zero emisii GES", vor fi dezvoltate acțiuni specifice pentru implementarea sa, inclusiv masuri pe termen scurt, mediu și lung, dar și bugetele de resurse aferente, în acord cu obiectivele care vor fi asumate pentru atenuarea riscurilor identificate.

Indicatori și ținte

Ținte legate de atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea

ESRS E1-4

Pentru anul de raportare 2024, ROMATSA a efectuat un calcul al emisiilor de gaze cu efect de seră (GES). Anul 2024 reprezintă de altfel primul an de raportare conform Standardelor ESRS. Din acest motiv, Regia a ales anul 2024 ca fiind anul de referință pentru raportarea GES. Planurile privind reducerea emisiilor de GES (emisii directe – Scop 1 și 2, respectiv emisii indirecte – Scop 3) urmează să fie definite de către Regie în perioada următoare.

Întrucât Planul de tranziție și de reducere a emisiilor Scop 1,2, și 3 nu a fost încă elaborat, iar Studiul privind evaluarea riscurilor climatice pe scenariile de încălzire globală a fost doar recent elaborat, momentan nu au fost definite ținte aliniate la ESRS legate de atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, conform ESRS 2 MDR-T și nici nu au fost alocate bugete de resurse în acest sens.

Facem mențiunea că țintele pentru Scop 2 se vor stabili și monitoriza conform criteriului “bazate pe piață”, acest criteriu fiind reprezentativ pentru preocupările de decarbonizare a activităților regiei, în condițiile în care nu se poate pune problema schimbării amplasamentelor.

Consumul de energie și mixul energetic

ESRS E1-5

În anul 2024, consumul de energie la nivelul ROMATSA a fost de 12.595 MWh, consumul de energie electrică provenită din surse regenerabile a fost de 7.695 MWh, iar consumul de energie provenind din surse fosile a fost de 4.900MWh, incluzând atât energia termică cât și gazele naturale.

În tabelul de mai jos este detaliat consumul total de energie pentru anul 2024 la nivelul ROMATSA.

Consumul de energie și mixul energetic	Anul 2024*
(1) Consumul de combustibil din cărbune și produse pe bază de cărbune (MWh)	0
(2) Consumul de combustibil din țiței și produse petroliere (MWh)	904
(3) Consumul de combustibil din gaze naturale (MWh)	3.373
(4) Consumul de combustibil din alte surse fosile (MWh)	0
(5) Consumul de energie electrică, căldură, abur și răcire achiziționate sau obținute din surse fosile (MWh)	623
(6) Consumul total de energie din surse fosile (MWh) (calculat ca suma rândurilor 1-5)	4.900
Pondere surselor fosile în consumul total de energie (%)	39%
(7) Consumul din surse nucleare (MWh)	0
Pondere consumului din surse nucleare în consumul total de energie (%)	0%
(8) Consumul de combustibil din surse regenerabile, inclusiv biomasă (cuprinzând inclusiv deșeuri industriale și municipale de origine biologică, biogaz, hidrogen din surse regenerabile etc.) (MWh)	0
(9) Consumul de energie electrică, căldură, abur și răcire achiziționate sau obținute din surse regenerabile (MWh)	7.160
(10) Consumul de energie din surse regenerabile, combustibilii din producție proprie (MWh)	535
(11) Consumul total de energie din surse regenerabile (MWh) (calculat ca suma rândurilor 8-10)	7.695
Pondere surselor regenerabile în consumul total de energie (%)	61%
Consumul total de energie (MWh) (calculat ca suma rândurilor 6, 7 și 11)	12.595

*2024 este primul an de raportare conform ESRS pentru ROMATSA

Intensitatea energetică per venit net	Anul 2024
Consumul total de energie din activitățile din sectoarele economice cu impact climatic ridicat per venit net din activități în sectoarele climatice cu impact ridicat (MWh/mii RON)	0,0077
Consumul total de energie din activitățile din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei (MWh)	12.595
Venituri nete din activități din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei utilizate pentru calcularea intensității energetice (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete din alte activități din sectoarele economice cu impact ridicat asupra climei (unitate monetară)	0
Total venituri nete (situații financiare-venit din exploatare) (mii RON)	1.642.249,87

Facem precizarea că a fost validat extern calculul consumurilor.

Corelarea intensității energetice pe baza venitului net cu informații de raportare financiară

Venituri nete din activități din sectoarele cu impact ridicat asupra climei utilizate pentru calcularea intensității energetice* (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete (altele)	0
Total venituri nete** (situații financiare) (mii RON)	1.642.249,87

* „Sectoare climatice cu impact ridicat” înseamnă sectoarele enumerate în secțiunile A-H și în secțiunea L din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

**Venituri conform Situațiilor financiare consolidate întocmite în conformitate cu IFRS-EU

Veniturile ROMATSA provin din Activități de servicii anexe transporturilor aeriene (conform Cod CAEN 5223), acest sector făcând parte din lista sectoarelor climatice cu impact ridicat, conform secțiunilor A-H și L din anexa I la Regulamentul (CE) nr. 1893/2006 al Parlamentului European și al Consiliului.

Emisiile brute de GES de categoriile 1, 2, 3 și emisiile totale de GES

ESRS E1-6

Metodologiile, ipotezele semnificative și factorii de emisie utilizați pentru calcularea sau măsurarea emisiilor de GES

Pentru a calcula emisiile de CO₂ echivalent (CO₂e) aferente anului 2024, ROMATSA a utilizat:

- Instrumente de calcul în conformitate cu Standardul GHG Protocol, disponibile pe site-ul GHG Protocol;
- Factori de emisie acceptați: utilizați pentru surse de emisii intersectoriale și specifice sectorului, cu posibilitatea de adaptare la locații specifice. În cazul în care nu a existat un factor de emisii specific, s-a utilizat cel mai apropiat factor disponibil, în funcție de cheltuieli sau de cantități, prin accesarea unor baze de date internaționale pentru anul 2024.

Instrumentele de calcul utilizate includ formule care facilitează estimarea emisiilor pe baza datelor de activitate și a factorilor de emisie specifici. De exemplu, pentru emisiile din surse staționare și mobile, s-au folosit factori de emisie acceptați pe scară largă, cum sunt kilograme de CO₂e per unitate de combustibil consumat. Acești factori sunt adaptați pentru a reflecta condițiile locale, cum ar fi tipul de combustibil utilizat sau eficiența proceselor industriale. În plus, metodele de măsurare directă sau prin bilanț de masă au fost aplicate pentru a asigura contabilizarea emisiilor, luând în considerare sursele semnificative de emisii din cadrul activităților Regiei. De asemenea, aceste instrumente de calcul sunt utile pentru determinarea emisiilor din transportul angajaților, de exemplu.

Inventarul emisiilor de gaze cu efect de seră include toate activitățile ROMATSA, selectate pe baza criteriului controlului operațional 100% de către Regie. Acestea provin mai ales din utilizarea vehiculelor și a echipamentelor operaționale.

Pentru a evita dubla raportare, au fost definite limitele emisiilor Scop 1, 2 și 3, semnificația acestora și modalitatea de alocare pentru fiecare categorie. Calculul emisiilor nu a fost validat extern.

Scop 1 – Emisii directe, provenite din activitățile ROMATSA desfășurate pe amplasamentele proprii

Emisiile Scop 1 se referă la toate emisiile directe de gaze cu efect de seră, provenite din surse controlate de către Regie. Acestea au fost calculate pe baza datelor privind consumul de gaze naturale (pentru încălzire, furnizare de apă caldă menajeră, etc.), de combustibili (benzină și motorină) consumați de către autovehiculele din flota ROMATSA (deținute sau în leasing) și de diverse echipamente, cum sunt grupurile electrogene și alți consumatori esențiali din Centrele de dirijare a zborurilor (CDZ), respectiv echipamente de întreținere / mentinere a zonelor de zbor care intră în atribuția ROMATSA (freze de zăpadă, motocositoare, etc.).

În plus, au fost luate în calcul și emisiile fugitive rezultate în urma utilizării aparatelor de aer condiționat, aflate în dotarea spațiilor în care se desfășoară activitățile regiei.

Scop 2 – Emisii rezultate din achiziția de energie electrică utilizată în scop propriu

Emisiile Scop 2 cuprind toate emisiile indirecte de GES rezultate în urma consumului de energie electrică achiziționată de la terți, la nivelul tuturor amplasamentelor în care ROMATSA își desfășoară activitatea, aflate în proprietate sau închiriate.

De asemenea este inclusă și energia termică achiziționată și consumată la nivelul amplasamentelor, pentru cantitățile ce revin ROMATSA, în cazul punctelor de lucru din București – Administrația Centrală, Arad, Oradea și Tulcea.

Cantităților de energie electrică și termică achiziționate le-au fost asociați factorii de emisii corespunzători furnizorilor, regăsiți în eticheta energetică a acestora.

Furnizor de energie electrică	Locația	Factorul de emisii al furnizorului de energie electrică în anul 2023* (tCO ₂ e/MWh)	Factorul național de emisii, în anul 2023* (tCO ₂ e/MWh)
Energie electrică achiziționată de la Nova Power&Gas	România	0 (Etichetă energie electrică furnizor – 2023)	0,17221
Furnizor de energie termică	Locația	Factorul național de emisii, în anul 2023** (tCO ₂ /MWh)	
Energie termică achiziționată din sistem centralizat și utilizată	România	0,220	

*Ultimii factori disponibili – Nova Power and Gas <https://vreaulanova.ro/furnizor-energie-verde>

**ORDIN Nr. 2641/2023 din 11 octombrie 2023, privind modificarea Ordinului ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2.057/2020 pentru aprobarea Ghidului de finanțare din anul 2021 a Programului privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice.

Scop 3 – Alte emisii de GES

Această secțiune include emisiile rezultate din următoarele categorii, în funcție de materialitate, calculate pe bază de cheltuieli, incluse în inventarul GES:

- Transportul angajaților: Această categorie se referă la emisiile indirecte generate de deplasările angajaților ROMATSA în interes de serviciu, cu autoturismele proprietate personală. Menționăm că au fost considerate exclusiv deplasările pentru delegații, instruiți, întâlniri de lucru, conferințe, etc., fără a include transportul angajaților de acasă până la servicii și invers.
- Călătoriile de afaceri: Această categorie cuprinde emisiile indirecte din transport, ocazionate de deplasările personalului ROMATSA cu avionul, în scopuri profesionale.

Au fost excluse următoarele categorii:

- Bunuri și servicii achiziționate nu sunt semnificative, nu au fost achiziționate bunuri sau servicii semnificative pentru emisii în anul 2024, cu intensitate energetică/emisii semnificative incorporate;
- Bunuri de capital – nu există bunuri de capital aferente anului 2024;
- Activități legate de combustibili și de energie – nu au fost identificate astfel de activități semnificative, altele decât cele deja incluse în Scop 1 sau Scop 2;
- Transport și distribuție în amonte – nu sunt semnificative, deoarece activitățile ROMATSA sunt din sfera serviciilor și nu există activități de producție;

- Deșeuri generate în cadrul operațiunilor – nu sunt semnificative, deoarece nu există activități de producție. În plus, sunt luate o serie de măsuri pentru sortarea și gestionarea corespunzătoare a acestora, așa cum este prezentat sub ESRS E5;
- Active închiriate în amonte – nu e cazul.
- Transport în aval – nu e cazul.
- Prelucrarea produselor vândute – nu e cazul.
- Utilizarea produselor vândute – nu e cazul.
- Tratatamentul produselor vândute la sfârșitul ciclului de viață – nu e cazul.
- Active închiriate în aval – nu e cazul.
- Francize – nu e cazul.
- Investiții – nu e cazul.

ROMATSA	Retrospectiv				Obiective de etapă și ani-țintă			
Intensitatea energetică per venit net	Valoare anul 2024	Comparativ ⁶	Valoare Anul de bază (N) (2024)	% N / N-1	2025	2030	2050	Țintă % anuală / Anul de bază
Emisii de GES - Scop 1								
Emisiile brute de GES - Scopul 1 (tCO ₂ echivalent)	903	Nu e cazul	903	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Procent din Scop 1 Emisiile de GES provenite din sistemele de comercializare reglementată a certificatelor de emisii (%)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisii de GES - Scop 2								
Emisiile brute de GES - Scop 2 în funcție de amplasament (tCO ₂ echivalent)	1370	Nu e cazul	1370	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile brute de GES - Scop 2 în funcție de piață (tCO ₂ echivalent)	137	Nu e cazul	137	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisii de GES - Scop 3								
Emisiile brute de GES - Scop 3 (tCO ₂ echivalent)	1143	Nu e cazul	1143	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
1 Bunuri și servicii achiziționate	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
(Subcategorie opțională: Cloud computing și servicii de centru de date)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
2 Bunuri de capital	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
3 Activități legate de combustibili și de energie Activități (neincluse în categoria 1 sau categoria 2)	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
4 Transport și distribuție în amonte	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
5 Deșeuri generate în cadrul operațiunilor	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
6 Călătorii de afaceri	1033	Nu e cazul	1033	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
7 Transportul angajaților	110	Nu e cazul	110	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-

⁶ Anul anterior, nu se completează pentru primul an de raportare

ROMATSA	Retrospectiv				Obiective de etapă și ani-țintă			
Intensitatea energetică per venit net	Valoare anul 2024	Comparativ ⁶	Valoare Anul de bază (N) (2024)	% N / N-1	2025	2030	2050	Țintă % anuală / Anul de bază
8 Active închiriate în amonte	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
9 Transport în aval	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
10 Prelucrarea produselor vândute	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
11 Utilizarea produselor vândute	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
12 Tratamentul produselor vândute la sfârșitul ciclului de viață	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
13 Active închiriate în aval	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
14 Francize	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
15 Investiții	-	Nu e cazul	-	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile totale de GES								
Emisiile totale de GES (în funcție de locație)* (tCO ₂ echivalent)	3416	Nu e cazul	3416	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-
Emisiile totale de GES (în funcție de piață)** (tCO ₂ echivalent)	2183	Nu e cazul	2183	-	De stabilit	De stabilit	De stabilit	-

* Emisiile totale de GES în funcție de amplasament (tCO₂ echivalent) = Emisiile brute de GES Scop 1 + Emisiile brute de GES Scop 2 în funcție de amplasament + Emisiile brute de GES Scop 3

** Emisiile totale de GES bazate pe piață (tCO₂ echivalent) = Emisiile brute de GES Scop 1 + Emisiile brute de GES Scop 2 bazate pe piață + Emisiile brute de GES Scop 3

Pentru a putea evalua progresul față de obiectivele de sustenabilitate, ROMATSA a ales anul 2024 ca punct de referință. În acest mod este posibilă monitorizarea și evaluarea în viitor dacă acesta continuă să fie o bază adecvată pentru analiza sustenabilității. Menționăm că nu au fost aplicate metode de normalizare a datelor sau medii pe trei ani.

Intensitatea GES per venit net	Anul 2024
Totalul emisiilor de GES (bazate pe amplasament) per venit net (tCO ₂ echivalent/unitate monetară)	0,00020
Totalul emisiilor de GES (bazate pe piață) per venit net (tCO ₂ echivalent/unitate monetară)	0,00017

Corelarea intensității GES pe venit cu informații din raportările financiare	Anul 2024
Venituri nete utilizate pentru calcularea intensității GES (mii RON)	1.642.249,87
Venituri nete (altele)	0
Total venituri nete (în situațiile financiare) (mii RON)	1.642.249,87

Absorbții de GES și proiecte de atenuare a emisiilor de GES finanțate prin credite de carbon

ESRS E1-7

Nu au avut loc absorbții sau stocare de GES în cadrul operațiunilor ROMATSA în anul 2024, iar Regia nu a contribuit la astfel de operațiuni nici în cadrul lanțului său valoric, în amonte sau în aval și nici în afara lanțului valoric.

De asemenea, nu au existat activități de absorbție a GES care să fie convertite în credite de carbon și nu există nici o strategie în vederea implementării unor astfel de activități, deoarece nu este cazul.

Stabilirea prețului intern al carbonului

ESRS E1-8

ROMATSA nu utilizează sisteme interne de stabilire a prețului carbonului.

Efectele financiare anticipate ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă

ESRS E1-9

Efectele financiare anticipate⁷ ale riscurilor fizice și de tranziție semnificative și ale oportunităților potențiale legate de climă nu au fost evaluate sau cuantificate în detaliu de către Regie la nivelul anului 2024, însă relevanța și semnificația acestora a fost notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

⁷ Conform – Apendicele C - Lista cerințelor de prezentare de informații care sunt introduse treptat: întreprinderea poate omite informațiile prevăzute de ESRS E1-9 în primul an de elaborare a declarației de sustenabilitate; întreprinderea poate respecta ESRS E1-9 raportând numai informații calitative în primii trei ani de elaborare a declarației de sustenabilitate, dacă nu este posibil să elaboreze prezentări de informații cantitative.

RAPORT CONFORM ARTICOLUL 8 DIN REGULAMENTUL (UE) 2020/852 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI („REGULAMENTUL PRIVIND TAXONOMIA”)

Introducere

Prezentul raport a fost întocmit pentru a descrie informațiile prezentate în temeiul articolului 8 din Regulamentul privind taxonomia (Regulamentul (UE) 2020/852) care urmează să fie incluse în Raportul de Sustenabilitate al **Administrației Române a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A. (denumită în continuare „ROMATSA”)**, pentru exercițiul financiar 2024.

Informațiile respectă cerințele de raportare în temeiul art. 8 al Regulamentului privind taxonomia al *Actului Delegat (Regulamentul Delegat al Comisiei (UE) 2021/2178)* și a actelor de modificare ulterioare, *Regulamentul Delegat (UE) 2021/2139*, *Regulamentul Delegat (UE) 2022/1214*, *Regulamentul Delegat (UE) 2023/2485*, *Regulamentul Delegat (UE) 2023/2486* și *Regulamentul Delegat (UE) 2024/3215*.

Articolul 8 Regulamentul privind taxonomia

Regulamentul privind taxonomia este o componentă cheie a planului de acțiune al Comisiei Europene de redirecționare a fluxurilor de capital către o economie mai durabilă. Acesta reprezintă un pas important către atingerea neutralității climatice și reducerea emisiilor de dioxid de carbon până în 2050, în conformitate cu obiectivele UE, deoarece Taxonomia este un sistem de clasificare pentru activitățile economice sustenabile.

Prezentare generală

Art. 8 (2) Regulamentul privind taxonomia

Proporția activităților economice neeligibile, eligibile și aliniate din perspectiva Taxonomiei pentru ROMATSA (după cifra de afaceri, CapEx și OpEx)

		Eligibilitate – Anul Financiar 2024		Aliniere – Anul Financiar 2024
KPI	Total (RON)	Ponderea activităților economice eligibile pentru taxonomie (%)	Ponderea activităților economice neeligibile pentru taxonomie (%)	Ponderea activităților economice eligibile și aliniate la taxonomie (%)
Cifra de afaceri	1.642.249.870	5,67%	94,33%	5,67%
Cheltuieli de capital (CapEx)	84.739.254	3,35%	96,65%	2,97%
Cheltuieli operaționale (OpEx)	70.501.437	11,27%	88,73%	5,67%

În secțiunea următoare, ROMATSA, în calitate de întreprindere nefinanciară, prezintă ponderea cifrei de afaceri, a cheltuielilor de capital (CAPEX) și a cheltuielilor operaționale (OPEX) pentru perioada de raportare 01 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2024, care sunt asociate cu **activitățile economice eligibile și aliniate** la unul dintre cele șase obiective de mediu în conformitate cu art. 8 al Regulamentului privind taxonomia și modificările ulterioare.

În urma evaluării interne au fost identificate **4 activități eligibile** conform Regulamentului privind Taxonomia, pentru care a fost evaluată contribuția la cele șase obiective de mediu.

O activitate economică este considerată **eligibilă** din punct de vedere al taxonomiei dacă corespunde descrierii uneia dintre activitățile prezentate în actele delegate adoptate în temeiul articolului 10 alineatul (3), articolului 11 alineatul (3), articolului 12 alineatul (2), articolului 13 alineatul (2), al articolului 14 alineatul (2) și articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2020/852, indiferent dacă activitatea economică respectivă îndeplinește sau nu toate criteriile tehnice de examinare prevăzute în actele delegate respective.

O activitate economică este considerată **alinată** din punct de vedere al taxonomiei dacă aceasta contribuie în mod substanțial la unul sau mai multe dintre obiectivele de mediu, fără însă să prejudicieze în mod semnificativ (Do No Significant Harm – DNSH) niciunul dintre celelalte obiective de mediu, respectă criteriile tehnice de selecție și, de asemenea, respectă garanțiile minime sociale.

Descrierea activităților

Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian - ROMATSA este o regie autonomă care deține monopolul natural al serviciilor de trafic aerian în România. A fost înființată în anul 1991 și se află sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. ROMATSA funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, realizând funcțiunile specifice legate de Managementul Traficului Aerian. ROMATSA are ca obiect principal de activitate furnizarea de servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, servicii de comunicații aeronautice, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii de meteorologie aeronautică, servicii de informare aeronautică, precum și servicii suport pentru misiunile de căutare a aeronavelor aflate în pericol. Sediul central este stabilit în București, Bd. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1.

Evaluarea eligibilității pentru taxonomie a activităților economice

O activitate economică este considerată eligibilă pentru taxonomie dacă se potrivește descrierii activității prezentate în taxonomia UE. Pentru a identifica activitățile eligibile, în cadrul ROMATSA, am efectuat o evaluare completă a activităților noastre și am comparat aceste activități cu descrierea activităților economice enumerate în Anexele I sau II din Actul Delegat privind clima și a activităților enumerate în Anexele I, II, III și IV din Actul Delegat de mediu.

Activitățile identificate ca fiind eligibile și aliniate împreună cu rezultatele evaluării acestora sunt prezentate în tabelul următor.

Activitate economică	Obiectiv de mediu	Eligibil	Aliniat	Contribuție substanțială	DNSH	Respectarea cerințelor privind garanțiile minime sociale*
6.5 - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	NU	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	-	
	Economia circulară			-	-	
	Prevenirea și controlul poluării			-	-	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	-	
7.2 - Renovarea clădirilor existente	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	NU	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	-	
	Economia circulară			NU	-	
	Prevenirea și controlul poluării			-	-	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	-	
7.3 - Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	NU	DA	-	-
	Adaptarea la schimbări climatice			NU	NU	
	Resursele de apă și cele marine			-	N/A	
	Economia circulară			-	N/A	
	Prevenirea și controlul poluării			-	NU	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	N/A	
9.3 - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	Atenuarea schimbărilor climatice	DA	DA	-	DA	DA
	Adaptarea la schimbări climatice			DA	-	
	Resursele de apă și cele marine			-	N/A	
	Economia circulară			-	N/A	
	Prevenirea și controlul poluării			-	N/A	
	Biodiversitatea și ecosistemele			-	N/A	

* Vezi mai jos tabelele cu rezultatele evaluărilor DNSH și a criteriilor sociale minime

Secțiunile de mai jos indică care sunt activitățile economice identificate ca fiind eligibile pentru fiecare dintre cei trei indicatori de performanță (KPI).

Cifra de afaceri

Valoarea totală a cifrei de afaceri este de 1.642.249.870 RON.

Activitatea principală a ROMATSA conform codului CAEN este 52.23 - Activități de servicii anexe transporturilor aeriene și nu este asociată cu nicio activitate eligibilă pentru Taxonomie.

Din activitățile care generează cifră de afaceri pentru ROMATSA, am identificat următoarea activitate care respectă definiția, așa cum este menționat în Anexa I a Actului delegat pentru climă 2139/2021, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485, după cum urmează:

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea - această activitate poate fi asociată cu facilitățile și serviciile meteorologice care deservesc în mod exclusiv scopurilor aeronautice.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea generează pentru ROMATSA o cifră de afaceri de **93.103.686 RON**, reprezentând 5,67% din valoarea totală a cifrei de afaceri a Regiei.

	Cifra de afaceri	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	93.103.686

CapEx

Valoarea totală CapEx este 84.739.254 RON.

Lista activităților enumerate în tabelul de mai jos sunt considerate a fi eligibile pentru taxonomia UE, așa cum sunt descrise în Actul delegat pentru climă 2139/2021, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485. Valorile CapEx corespund activelor sau proceselor legate de activități economice care se aliniază cu criteriile taxonomiei UE. În consecință, această asociere califică CapEx ca tip A, reflectând conformitatea acestuia cu standardele de taxonomie axate pe durabilitate.

	CapEx	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	2.515.674

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – pot fi asociate investiții legate de echipamente meteorologice pentru extinderea și modernizarea sistemelor.

În urma evaluării situațiilor noastre financiare, am identificat că investițiile sunt alocate activităților care intră sub incidența CapEx tip C.

	CapEx	RON
CCM	7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	326.396

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – pot fi asociate investiții în echipamente ce concură direct la eficiența energetică (pompe cu convertizor de frecvență, arzătoare duale modulante). În anul 2024, la punctul de distribuție apă răcită, corp administrativ, s-au instalat 5 pompe duble cu convertizor de frecvență. De asemenea, la centrala termică s-au instalat 2 arzătoare duale modulante. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

OpEx

Valoarea totală OpEx este 70.501.437 RON.

Lista activităților enumerate în tabelul de mai jos sunt considerate a fi eligibile pentru taxonomia UE, așa cum sunt descrise în Actul delegat pentru climă, respectiv în Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei (UE) 2023/2485.

Valorile OpEx corespund activelor sau proceselor legate de activități economice care se aliniază cu criteriile taxonomiei UE, precum costuri de transport, costuri de reparații și întreținere, chirie, cheltuieli cu servicii de la terți și alte cheltuieli.

Următoarele cheltuieli operaționale au fost efectuate pentru a susține principalele noastre activități economice enumerate în tabelul de mai jos:

	Opex	RON
CCA	9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	3.996.921
CCM	6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	214.314
CCM	7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente	3.673.289
CCM	7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	64.120

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – costurile aferente meteorologiei aeronautice (MET) sunt asociate cu facilitățile și serviciile meteorologice care deservește în mod exclusiv scopurilor aeronautice, anume: observații și prognoze meteo aeronautice, avertizări meteorologice pentru siguranța operațiunilor, documentația meteo de zbor, informații meteo aeronautice pentru emisii radio de tip ATIS și VOLMET, servicii de legături de date, precum și telecomunicațiile aeronautice necesare schimbului de date meteorologice. Această activitate contribuie la adaptarea la schimbările climatice.

Activitatea 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA asociate vehiculelor EURO V și EURO VI, respectiv celor 2 remorci din flota Regiei. Aceasta este o activitate de tranziție; contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Activitatea 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA pentru reparații clădiri, și anume hidroizolații și sisteme electrice. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – include cheltuielile operaționale efectuate de ROMATSA pentru înlocuirea lămpilor LED. În acest scop, în birouri, holuri și spații tehnice, dintr-un total de 780 de corpuri de iluminat, s-au înlocuit 240 de corpuri de iluminat fluorescente cu corpuri de iluminat cu LED. Această activitate contribuie la atenuarea schimbărilor climatice.

Evaluarea alinierii la taxonomia EU

Conform Regulamentului UE privind taxonomia, pentru a determina proporția activităților aliniate, activitățile eligibile trebuie evaluate în funcție de criteriile tehnice de examinare enumerate pentru contribuțiile substanțiale, să nu aducă prejudicii semnificative niciunuia dintre celelalte cinci obiective de mediu și să respecte garanțiile minime sociale. Sunt prezentate mai jos aceste criterii și modul în care au fost evaluate.

Contribuția substanțială

Pentru a contribui la un obiectiv de mediu, o activitate trebuie să îndeplinească criteriile tehnice de examinare stabilite pentru activitatea respectivă în Anexa relevantă la Actul Delegat.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – ROMATSA contribuie la adaptarea la schimbările climatice, astfel:

- oferă evaluări detaliate ale riscurilor climatice folosind date meteorologice, care pot ajuta la identificarea zonelor sau sectoarelor cele mai vulnerabile pentru serviciile aeronautice;
- furnizează actualizări și alerte regulate, permițând gestionarea proactivă a riscurilor legate de vreme (în special în ceea ce privește furtunile), prin monitorizarea continuă a datelor meteorologice;
- oferă modele climatice avansate care proiectează scenarii

În consecință, activitatea ROMATSA elimină barierele informaționale, tehnologice sau în materie de capacități din calea adaptării la schimbările climatice.

De asemenea, strategiile, planurile și măsurile de gestionare a riscurilor climatice care sunt elaborate de ROMATSA:

- nu afectează negativ eforturile de adaptare la riscurile climatice fizice sau nivelul de reziliență la acestea al altor persoane, al naturii, al patrimoniului cultural, al activelor și al altor activități economice
- sunt coerente cu strategiile și planurile de adaptare de la nivel local, sectorial, regional sau național
- sunt monitorizate și măsurate pe baza unor indicatori predefiniți, iar în cazul în care acești indicatori nu sunt îndepliniți, se are în vedere luarea unor măsuri de remediere

Activitatea 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – vehiculele ROMATSA din categoriile M1 și N1 nu sunt vehicule cu emisii reduse sau zero emisii.

Activitatea 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – ROMATSA nu a realizat renovări majore sau care să conducă la o reducere a cel puțin 30% a cererii de energie primară (PED).

Activitatea 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – include investițiile în achiziția de pompe cu convertizor de frecvență și arzătoare duale modulante, îndeplinind criteriul tehnic de screening (e) instalarea, înlocuirea, întreținerea și repararea, cu tehnologii foarte eficiente, a sistemelor de încălzire, ventilație și climatizare (HVAC) și a sistemelor de încălzire a apei, inclusiv a echipamentelor legate de încălzirea centralizată;

Principiul de „a nu aduce prejudicii semnificative” (DNSH)

Pentru toate activitățile economice în care putem demonstra o contribuție substanțială la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice, analizăm în continuare criteriile DNSH.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea

Obiectivele de mediu evaluate conform criteriilor tehnice Contribuție substanțială	Rezultat
Adaptarea la schimbările climatice	DA – Îndeplinește criteriile

Obiectivele de mediu evaluate conform principiului DNSH	Rezultat
Atenuarea schimbărilor climatice	Da – Activitatea nu se desfășoară în instalații de extracție, depozitare, transport sau producție a combustibililor fosili.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Tranziția către o economie circulară	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Prevenirea și controlul poluării	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv

Activitatea 7.3 (CCM) – Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică

Obiectivele de mediu evaluate conform criteriilor tehnice Contribuție substanțială	Rezultat
Adaptarea la schimbările climatice	DA – Îndeplinește criteriile

Obiectivele de mediu evaluate conform principiului DNSH	Rezultat
Atenuarea schimbărilor climatice	NU Activitatea îndeplinește criteriile stabilite în apendicele A la prezenta anexă. ROMATSA a efectuat o evaluare a riscului și vulnerabilității climatice folosind proiecții climatice într-o serie de scenarii viitoare. Scenariile viitoare includ mai multe căi reprezentative de concentrare (RCP) stabilite de Panelul Interguvernamental pentru Schimbări Climatice. Pe baza riscurilor enumerate în apendicele A: Clasificarea pericolelor legate de climă la Regulamentul delegat (UE) al Comisiei [C(2021) 2800/3], au fost evaluate acele riscuri climatice care pot afecta performanța activității economice pe durata de viață estimată. S-a evaluat că toate aspectele relevante acoperite de studiile de vulnerabilitate la riscul climatic respectă criteriile a) și b) din apendicele A la anexa menționată mai sus. Cu toate acestea, nu a fost efectuată nicio evaluare a soluțiilor de adaptare care pot reduce riscul climatic fizic identificat (criteriul c). Astfel, pe baza analizei efectuate, se poate concluziona că criteriile legate de DNSH la adaptarea la schimbările climatice nu sunt îndeplinite în totalitate; prin urmare, activitățile eligibile desfășurate de ROMATSA în 2024 nu pot fi considerate aliniate la Taxonomia UE.
Utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Tranziția către o economie circulară	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv
Prevenirea și controlul poluării	DA – produsele conținute de echipamentele frigorifice instalate la Centrul de Dirijare a Zborurilor (CDZ) București nu conțin substanțe prevăzute de criteriile stabilite în apendicele C la prezenta anexă. Refrigerentul utilizat (R134) este unul ecologic.
Protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor	N/A – nu există cerințe DNSH pentru acest obiectiv

Rezultatul verificării îndeplinirii criteriilor minime sociale

ROMATSA desfășoară o activitate economică aliniată la **Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului** (inclusiv egalitate de gen și exploatarea prin muncă a minorilor, precum și principiile și drepturile stabilite în cele opt convenții fundamentale identificate în Declarația Organizației

Internaționale a Muncii privind principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă și Carta internațională a drepturilor omului).

Pasul final către alinierea taxonomiei în conformitate cu garanțiile minime sociale (minimum safeguards) constă în analiza îndeplinirii criteriilor minime sociale pentru **activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea**.

Rezumat - Îndeplinirea criteriilor minime sociale		Rezultat
Angajament privind respectarea drepturilor omului		Da
Drepturile omului reflectate în politicile și procedurile operaționale și încorporate în întreaga organizație		Da
Proces de verificare a antecedentelor referitoare la nerespectarea drepturilor omului pentru a identifica, preveni și atenua impactul asupra drepturilor omului în operațiunile proprii și în lanțul de aprovizionare		Da
Mecanism de reclamații (inclusiv drepturi legale de acțiune în instanță)		Da
Comunicare externă despre modul în care se abordează impactul asupra drepturilor omului		Da
Identificarea și remedierea impactului negativ asupra drepturilor omului prin procese legitime		Da
Politică de management al riscului fiscal		Da
Politică de Sănătate și Securitate în Muncă		Da
Politică privind munca (Codul muncii)		Da
Politici care stabilesc standarde pentru o conduită responsabilă în afaceri:	GDPR – Prelucrarea datelor cu caracter personal	Da
	Politică Anticorupție	
	Mecanism/procedură de avertizare	
	Politică/procedură de achiziții ESG	
	Politică sindicat-negocieri colective – contract de muncă	

Concluziile analizei eligibilității și alinierii activităților ROMATSA

Pentru a fi considerate aliniate, activitățile economice eligibile trebuie să contribuie în mod substanțial la cel puțin unul dintre cele șase obiective de mediu enumerate la articolul 9 din Regulamentul UE privind taxonomia, să respecte criteriile tehnice de examinare să nu afecteze în mod semnificativ niciunul dintre celelalte obiective de mediu și să respecte garanțiile minime sociale.

Prin urmare, activitățile **6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare**

ușoare, 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente și 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică nu pot fi considerate activități aliniate la taxonomie pentru FY24.

Activitatea 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea este aliniată la taxonomie pentru FY24.

Aceste cerințe vor fi reevaluate în FY25.

Cifra de afaceri, CapEx și OpEx

Indicatorii cheie de performanță („KPI”) includ KPI Cifra de afaceri, KPI CapEx și KPI OpEx. Pentru perioada de raportare 2024, KPI-urile dezvăluie activitățile eligibile și neeligibile pentru taxonomie conform cerințelor de raportare prevăzute în Regulamentul de taxonomie și actele sale de modificare ulterioare.

Pentru a preveni dubla contabilizare, sunt utilizate cifre consolidate pentru a ne asigura că aceeași activitate eligibilă sau aliniată nu este raportată de mai multe ori sub categorii diferite, în special în ceea ce privește investițiile de capital (CapEx) și cheltuielile operaționale (OpEx). Acest lucru este realizat prin distribuirea centrelor de cost, utilizarea conturilor analitice pentru activități specifice și sisteme cuprinzătoare de monitorizare financiară, care asigură alocarea precisă și previn suprapunerile. Această abordare este pe deplin conformă cu cerințele Taxonomiei UE, îmbunătățind acuratețea datelor, transparența și comparabilitatea, și oferind o reprezentare fiabilă a performanței noastre de sustenabilitate.

Cifra de afaceri KPI

Definiție - Ponderea activităților economice eligibile pentru taxonomie din cifra de afaceri totală a fost calculată ca ponderea cifrei de afaceri nete derivate din produse și servicii asociate activităților economice eligibile pentru taxonomie (numărător) împărțită la cifra de afaceri netă (numitor), în lei, pentru fiecare caz pentru exercițiul financiar 01.01.2024 până la 31.12.2024.

Cifra de afaceri netă este prezentată în Situațiile Financiare Consolidate, aflate la pagina 10, întocmite conform IFRS pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2024, în valoare totală de 1.642.249.870 RON, din care 93.103.686 RON a fost generat de activități specifice următorului domeniu de activitate:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 93.103.686 RON

Numărătorul KPI al cifrei de afaceri este definit ca cifra de afaceri netă derivată din produse și servicii asociate activităților economice eligibile pentru taxonomie.

CapEx KPI

Definiție – KPI CapEx este definit ca CapEx (numărător) eligibil pentru taxonomie împărțit la totalul CapEx pentru anul financiar 2024.

Cheltuielile totale de capital se regăsesc în Situațiile Financiare Consolidate, cu o valoare totală de 84.739.254 RON, din care 2.842.070 sunt asociate cu activități specifice următoarelor domenii de activitate după cum urmează:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 2.515.674 RON
- 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – 326.396 RON

OpEx KPI

Definiție - Indicatorul OpEx este definit ca OpEx (numeratorul) eligibil pentru taxonomie împărțit la OpEx total.

Pentru identificarea cheltuielilor de exploatare care respectă aceste criterii, a fost efectuată o analiză detaliată a situațiilor financiare, în baza prevederilor Actului Delegat 2021/2178, precum și a Comunicării ulterioare ale Comisiei Europene: 2022/C 385/01 și C/2023/305. Scopul analizei a fost determinarea cheltuielilor clasificate în categoriile definite de numitorul OpEx, pe baza cheltuielilor aferente serviciilor externe (costuri de transport, costuri de întreținere și reparații, chirie, cheltuieli cu servicii de la terți, alte cheltuieli) parte din Total cheltuieli din activitatea de exploatare în situațiile financiare la 31 decembrie 2024. Cheltuielile OPEX conform taxonomiei totalizează 70.501.437 RON, din care 7.948.644 RON sunt asociate cu activități specifice domeniului principal de activitate după cum urmează:

- 9.3 (CCA) - Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea – 3.996.921 RON
- 6.5 (CCM) - Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare – 214.314 RON
- 7.2 (CCM) Renovarea clădirilor existente – 3.673.289 RON
- 7.3 (CCM) Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică – 64.120 RON

Numărătorul KPI-ului OpEx este legat de active sau procese asociate cu activități economice eligibile pentru taxonomie.

Exercițiul financiar	Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” (“Does Not Significantly Harm” - DNSH)							Proporția din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) cifra de afaceri, anul 2023 (18)	Categoria activitate de facilitare (19)	Categoria activitate de tranziție (20)	
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	Cifra de afaceri	Proporția din cifra de afaceri (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garanții minime (17)				
		RON	%	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție	
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																				
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																				
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea		CCA 9.3	93.103.686	5,67%	N	D	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare	De tranziție	
Cifra de afaceri a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniată la taxonomie) (A.1)			93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%			
Din care de facilitare			93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%			
Din care de tranziție			0	0%	%					-	-	-	-	-	-	--	0%		De tranziție	
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (g)																				
				EL; (f)	N/EL; (f)	EL; (f)	N/EL; (f)	EL; (f)	N/EL; (f)	EL; (f)	N/EL; (f)									
Transportul cu motociclete, autoturisme și vehicule utilitare ușoare		CCM 6.5	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Renovarea clădirilor existente		CCM 7.2	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică		CCM 7.3	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Cifra de afaceri a activităților eligibile pentru taxonomie, dar nu sustenabile din punct de vedere ecologic (activități care nu sunt aliniate la taxonomie) (A.2)			0	0%	0%	0%	0%	0%	0%								0%			
Total (A.1 + A.2)			93.103.686	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%								0%		
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																				
Cifra de afaceri a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)			1.549.146.184	94,33%																
Total (A + B)			1.642.249.870	100%																

CAPEX

Exercițiul financiar	Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” („Does Not Significantly Harm” - DNSH)									
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	CAPEX	Proportia din CAPEX (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garanții minime (17)	Proportia din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) CAPEX, anul 2023 (18)	Categoria activitate de facilitare (19)	Categoria activitate de tranziție (20)
		RON	%	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D; N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																			
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	CCA 9.3	2.515.674	2,97%	N	D	N	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%		
CapEx a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniate la taxonomie) (A.1)		2.515.674	2,97%	0%	2,97%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%		
Din care de facilitare		2.515.674	2,97%	0%	2,97%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare	
Din care de tranziție		0	0%	0%						-	-	-	-	-	-	-	0%		De tranziție
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (g)																			
				EL; (f)	N/EL (f)	EL; (f)	N/EL (f)	EL; (f)	N/EL (f)	EL; (f)	N/EL (f)	EL; (f)	N/EL (f)	EL; (f)	N/EL (f)				
Transportul cu motocicletă, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	CCM 6.5	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Renovarea clădirilor existente	CCM 7.2	0	0%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	CCM 7.3	326.396	0,39%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
CapEx aferente activităților eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (A.2)		326.396	0,39	0,39%	0%	0%	0%	0%	0%								0%		
A. CapEx aferente activităților eligibile din punctul de vedere al taxonomiei (A.1+A.2)		2.842.070	3,36%	0,39%	2,97%	0%	0%	0%	0%								0%		
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
CapEx a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)		81.897.184	96,65%																
Total (A + B)		84.739.254	100%																

OPEX

Exercițiul financiar	Anul 2024			Criterii privind contribuția substanțială						Criterii aferente principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” („Does Not Significantly Harm” - DNSH)							Proporția din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) OPEX, anul 2023 (18)	Categororia activitate de facilitare (19)	Categororia activitate de tranziție (20)
Activități economice (1)	Codul (a) (2)	OPEX (3)	Proporția din OPEX (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garantiile minime (17)			
		RON	%	D: N; N/EL (b)(c)	D: N; N/EL (b)(c)	D: N; N/EL (b)(c)	D: N; N/EL (b)(c)	D: N; N/EL (b)(c)	D: N; N/EL (b)(c)	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	D/N	%	De facilitare	De tranziție
A. ACTIVITĂȚI ELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
A.1. Activități durabile din punctul de vedere al mediului (aliniate la taxonomie)																			
Consultanță pentru gestionarea riscurilor climatice fizice și adaptarea la acestea	CCA 9.3	3.996.921	5,67%	N	D	N	N	N	N	D	D	D	D	D	D	D	0%	De facilitare	
OpEx a activităților durabile din punct de vedere al mediului (aliniate la taxonomie) (A.1)		3.996.921	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%		
Din care de facilitare		3.996.921	5,67%	0%	5,67%	0%	0%	0%	0%	D	D	D	D	D	D	D	0%		
Din care de tranziție		0	0%	0%						-	-	-	-	-	-	-	0%		
A.2 Activități eligibile din punctul de vedere al taxonomiei, dar care nu sunt durabile din punctul de vedere al mediului (activități nealiniate la taxonomie) (g)																			
				EL: N/EL (f)	EL: N/EL (f)	EL: N/EL (f)	EL: N/EL (f)	EL: N/EL (f)	EL: N/EL (f)										
Transportul cu motocicletă, autoturisme și vehicule utilitare ușoare	CCM 6.5	214.314	0,30%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
Renovarea clădirilor existente	CCM 7.2	3.673.289	5,21%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
Instalarea, întreținerea și repararea echipamentelor pentru eficiența energetică	CCM 7.3	64.120	0,09%	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL										
OpEx a activităților eligibile pentru taxonomie, dar nu sustenabile din punct de vedere ecologic (activități care nu sunt aliniate la taxonomie) (A.2)		3.951.722	5,61%	5,61 %	0%	0%	0%	0%	0%										
Total (A.1 + A.2)		7.948.644	11,27%	5,61%	5,67%	0%	0%	0%	0%										
B. ACTIVITĂȚI NEELIGIBILE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL TAXONOMIEI																			
OpEx a activităților neeligibile pentru taxonomie (B)		62.552.793	88,73%																
Total (A + B)		70.501.437	100%																

Activități nucleare și activitățile legate de gazele fosile, Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei

ROMATSA nu este implicată în nicio activitate legată de energia nucleară sau gaze fosile.

	Activități legate de energia nucleară	
1	Întreprinderea efectuează, finanțează sau are expuneri la cercetare, dezvoltare, demonstrație și implementare de instalații inovatoare de generare a energiei electrice care produc energie din procese nucleare cu deșeuri minime din ciclul combustibilului.	NU
2	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția și exploatarea în siguranță a noilor instalații nucleare pentru a produce energie electrică sau căldură de proces, inclusiv în scopuri de termoficare sau procese industriale, cum ar fi producția de hidrogen, precum și îmbunătățirea siguranței acestora, folosind cele mai bune tehnologii disponibile.	NU
3	Întreprinderea efectuează, finanțează sau are expuneri la funcționarea în siguranță a instalațiilor nucleare existente care produc energie electrică sau căldură de proces, inclusiv în scopuri de termoficare sau procese industriale, cum ar fi producția de hidrogen din energia nucleară, precum și îmbunătățirea siguranței acestora.	NU
	Activități legate de gazele fosile	
4	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construirea sau exploatarea instalațiilor de producere a energiei electrice care produc energie electrică folosind combustibili gazeoși fosili.	NU
5	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția, renovarea și exploatarea instalațiilor combinate de căldură/răcire și de generare a energiei electrice folosind combustibili gazeoși fosili.	NU
6	Întreprinderea realizează, finanțează sau are expuneri la construcția, renovarea și exploatarea instalațiilor de producere a căldurii care produc căldură/răcire folosind combustibili gazeoși fosili.	NU

Având în vedere că ROMATSA nu desfășoară activități legate de energia nucleară și gazele fosile, tabelele suplimentare prevăzute în anexa III la Actul delegat nr. 1214/2022 nu sunt aplicabile.

ESRS E5

UTILIZAREA RESURSELOR ȘI ECONOMIA CIRCULARĂ

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS 2 IRO-1

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative legate de utilizarea resurselor și economia circulară au fost identificate cu ocazia efectuării analizei de dublă materialitate, în vederea elaborării primului raport de sustenabilitate al ROMATSA, pentru anul financiar 2024. Analiza a fost realizată în conformitate cu prevederile standardelor ESRS și a directivei CSRD. În acest scop, a fost realizat un workshop de dublă materialitate, iar reprezentanții top-managementului ROMATSA au fost implicați activ pe tot parcursul procesului. Cu această ocazie au fost identificate și agreeate temele materiale relevante pentru activitatea regiei și locațiile sale. De asemenea, tot în cadrul analizei de dublă materialitate a fost analizat și lanțul valoric al regiei, pentru a identifica noi riscuri și oportunități, fiind identificați și stakeholderii interesați de activitatea ROMATSA. Aceștia au fost consultați prin intermediul unui chestionar.

ROMATSA este dedicată valorificării feedback-ului și recomandărilor primite de la toți stakeholderii și, ori de câte ori este posibil, sugestiile acestora sunt incluse în programele și inițiativele regiei.

Riscul reprezintă un eveniment posibil care, dacă apare, poate afecta negativ activitățile regiei, împiedicând atingerea obiectivelor și funcționarea normală. Menționăm în acest context că ROMATSA este certificată și recertificată conform ISO 9001:2015 privind managementul calității, respectiv conform ISO 14001:2015 privind managementul mediului, ambele certificări fiind valabile până la data de 20.11.2027. Astfel, anterior procesului de identificare a impacturilor, riscurilor și oportunităților ESG cu ocazia realizării analizei de dublă materialitate, au fost dezvoltate și implementate o serie de politici și de proceduri legate de managementul riscurilor și al mediului, care implică identificarea, analiza, evaluarea, controlul și monitorizarea celor mai importante categorii de riscuri, inclusiv legate de utilizarea resurselor și economia circulară (managementul deșeurilor).

Dintre acestea menționăm mai ales Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu, care detaliază toate tipurile de impact asupra mediului legate de activitățile ROMATSA, precum și tipurile de deșeuri rezultate în urma acestor activități. Mai multe detalii sunt oferite în continuare, în subcapitolele E5-1 și E5-2.

Nu în ultimul rând, pentru identificarea potențialelor riscuri și oportunități legate de utilizarea resurselor și economia circulară, au fost consultate diverse surse de informații, cum sunt de exemplu rapoartele de sustenabilitate ale operatorilor economici care activează într-o industrie similară cu ROMATSA (peers), dar și diferite documente și articole, respectiv reglementări interne, avize și certificări deținute de către Regie.

ROMATSA se angajează să pună în aplicare toate măsurile legale necesare și depune eforturi constante pentru a îmbunătăți și a integra principiile economiei circulare în cadrul operațiunilor sale, astfel încât impactul asupra mediului să fie minim, iar gestionarea deșeurilor, optimă.

În ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de utilizarea resurselor și economia circulară, precum și impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate, vă rugăm să consultați ESRS 2 IRO-1.

Efectele financiare ale riscurilor și oportunităților semnificative pentru ROMATSA, pe termen scurt, mediu și lung, care decurg din impacturile asociate utilizării resurselor și economiei circulare, nu au fost cuantificate însă semnificația lor a fost notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

Politici legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-1

ROMATSA nu a dezvoltat până în prezent nicio politică formală conformă cu ESRS 2 MDR-P, specifică pentru utilizarea resurselor și economia circulară. Totuși, în lipsa unei astfel de politici conforme cu ESRS 2 MDR-P, Regia a implementat anumite politici cum sunt Politica de calitate și Politica de mediu, asociate certificărilor ISO 9001:2015 (Managementul calității) și ISO 14001:2015 (Managementul mediului). Aceste politici sunt însoțite de un program de management, dar și de angajamente, obiective și indicatori de gestionare eficientă a impacturilor de mediu, inclusiv legate de gestionarea deșeurilor. Acestea sunt asumate de către conducerea de la cel mai înalt nivel al regiei, Directorul general fiind persoana care are cel mai înalt nivel și care răspunde de punerea în aplicare a politicilor legate de subiectul material Utilizarea resurselor și economia circulară.

Conform Regulamentului de Organizare și Funcționare al regiei, Serviciul Administrativ și Patrimoniu (SAP) este responsabil de coordonarea activităților de protecția mediului la nivelul întregii regii, inclusiv de gestionarea activității de colectare a deșeurilor.

Adaptarea politicilor actuale legate de gestionarea deșeurilor conform noilor cerințe ale standardelor ESRS și elaborarea unei politici în acest sens este avută în vedere în viitor, pentru orizontul anului 2025.

Pentru o implementare eficientă a politicilor existente, în cadrul Manualului Sistemului de Management de Mediu au fost definite o serie de proceduri care vizează gestionarea deșeurilor în cadrul ROMATSA. Acestea sunt:

- Procedura pentru identificarea aspectelor de mediu;
- Procedura Gestionare Deșeuri;
- Instrucțiuni privind Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice, pentru resursele regenerabile.

Menționăm încă o dată că Regia nu desfășoară activități de producție și nici nu utilizează resurse virgine în cadrul activităților sale de servicii. Totuși, activitățile desfășurate generează diverse tipuri și categorii de deșeuri, care sunt gestionate în conformitate cu reglementările legale actuale și cu procedurile de mai sus. În acest sens, a fost adoptată o abordare circulară în cadrul proceselor, menită să minimizeze cantitățile de deșeuri și să valorifice o cantitate cât mai mare din acestea, în scopul reducerii impactului activităților asupra mediului.

Acțiuni și resurse legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-2

Principalele acțiuni întreprinse de către ROMATSA în legătură cu aspectele de mediu referitoare la deșeuri, sunt cele conforme cerințelor Standardului ISO 14001:2015. Acestea respectă și principiile definite în ESRS 2 MDR-A. Astfel, sunt realizate anual audituri interne de mediu în cadrul tuturor compartimentelor, prin intermediul Serviciului Calitate și Mediu. În aceeași manieră, Serviciul Administrativ și Patrimoniu desfășoară inspecții de protecție a mediului, iar deficiențele și oportunitățile de îmbunătățire identificate sunt consemnate în procesele verbale de inspecție, fiind însoțite de planuri de măsuri pentru remedierea sau implementarea acestora.

Conform Procedurii pentru identificarea aspectelor de mediu, la nivelul ROMATSA sunt implementate o serie de măsuri specifice de gestionare a deșeurilor.

Acestea includ colectarea selectivă a deșeurilor în containere special amenajate, sortarea și depozitarea lor temporară, respectiv predarea către operatori autorizați. În acest sens, prin intermediul Serviciului Administrativ și Patrimoniu, se asigură disponibilitatea containerelor pentru depozitarea deșeurilor, pe categorii distincte, în toate subunitățile regiei. De asemenea, ROMATSA se angajează să identifice și să încheie contracte cu operatori autorizați, în vederea reciclării sau valorificării ori incinerării deșeurilor în instalații de incinerare cu recuperare de energie, pe tipuri specifice de deșeuri.

Totodată, conform Procedurii de gestionare a deșeurilor, se implementează o serie de măsuri, după cum urmează:

- pentru gestionarea deșeurilor din hârtie și carton, metal, respectiv plastic, în fiecare birou sunt amplasate trei recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor, iar la fiecare etaj se instalează recipiente de colectare selectivă, asigurându-se că această amplasare nu blochează căile de evacuare. De asemenea, la intrarea în clădirile instituției sunt disponibile recipiente pentru colectarea selectivă, destinate vizitatorilor;
- deșeurile menajere sunt colectate în recipiente, cum ar fi coșuri de plastic, protejate cu pungi de plastic;
- în fiecare locație sunt amenajate zone de depozitare temporară pentru celelalte tipuri de deșeuri, cum ar fi tuburile fluorescente, deșeurile de echipamente electrice și electronice (DEEE), cartușele de toner și acumulatorii, iar etichetele pentru identificarea tipurilor de deșeuri sunt afișate la loc vizibil;
- deșeurile menajere solide sunt colectate de către firma de curățenie care operează pe amplasamentul organizației, fiind depozitate temporar în recipiente corespunzătoare, până la preluarea acestora de către firma de salubritate contractată;
- deșeurile rezultate din întreținerea parcului auto, cum ar fi anvelopele uzate, acumulatorii uzați, filtrele de ulei și uleiul uzat, sunt preluate de către o firmă de service, în baza unui contract;
- uleiurile provenite de la grupurile electrogene sunt preluate fie direct de firmele care le întrețin, fie sunt predate operatorilor economici specializați în colectarea acestora, pe bază de proces verbal;
- deșeurile inerte generate de amenajările interioare și construcții sunt gestionate direct de firmele subcontractante, conform prevederilor contractuale;

- deșeurile de ambalaje impregnate cu substanțe periculoase, precum recipientele cu ulei sau hipoclorit de sodiu, sunt preluate, după caz, de furnizorii acestora;
- pentru toate celelalte tipuri de deșeuri se asigură o predare periodică operatorilor economici autorizați, în funcție de cantitatea colectată și de dimensiunea zonei de depozitare.

Toate cantitățile de deșeuri colectate și predate, sunt consemnate în fișa de evidență a gestiunii deșeurilor, impusă de HG 856/2002. Pentru a răspunde cerințelor referitoare la gestionarea deșeurilor, ROMATSA a inițiat acțiuni de conștientizare a personalului referitoare la importanța colectării selective și depozitării corecte a deșeurilor.

Anual, Regia întreprinde o serie de pași în vederea gestionării adecvate a deșeurilor, care includ: identificarea tipurilor de deșeuri generate, amenajarea/reamenajarea punctelor de colectare selectivă, revizuirea măsurilor privind colectarea selectivă, depozitarea temporară și predarea deșeurilor către firmele autorizate, completarea fișelor de evidență a gestiunii deșeurilor, centralizarea lunară a datelor referitoare la deșeurile colectate selectiv la nivelul regiei și raportarea anuală către autorități până la data de 15 martie a anului următor raportării. De asemenea, se asigură disponibilitatea informațiilor la cererea autorităților competente de control.

Așa cum rezultă din cele de mai sus, abordarea ROMATSA cu privire la gestionarea deșeurilor urmează ierarhia stabilită prin legislație, care include:

- Prevenirea și reducerea cantităților de deșeuri;
- Pregătirea pentru reutilizare a deșeurilor;
- Reciclarea deșeurilor;
- Alte operațiuni de valorificare, precum valorificarea energetică;
- Eliminarea deșeurilor.

În urma Analizei Efectuate de Management pentru anul 2024, în ceea ce privește aspectele de mediu semnificative referitoare la managementul deșeurilor s-a constatat lipsa unor contracte la nivel local

pentru preluarea anumitor tipuri de deșeuri, cum ar fi cele de cartușe toner, plastic, textile, ambalaje din plastic impregnate cu substanțe periculoase, metale feroase și componente electronice, în diverse locații. Menționăm că în multe dintre aceste locații ROMATSA are calitatea de chiriaș, astfel că deșeurile sunt preluate de aeroporturi într-un mod „paușal”; acolo unde a fost posibil, s-au încheiat contracte directe cu firme care preiau selectiv deșeurile. Toate celelalte aspecte de mediu au fost realizate corespunzător.

Până în acest moment, nu a fost pus în aplicare un plan de acțiune care să necesite cheltuieli operaționale (OpEx) semnificative și/sau cheltuieli de capital (CapEx) semnificative în vederea implementării măsurilor/acțiunilor necesare pentru gestionarea responsabilă și sustenabilă a deșeurilor.

Indicatori și ținte

Ținte legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-3

ROMATSA a implementat și certificat în mod voluntar un Sistem de management de mediu. Au fost setate ținte măsurabile, acestea fiind conforme cerințelor de prezentare a informațiilor – Țintele MDR-T- urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul țăintelor, doar în cazul deșeurilor, în acord cu obiectivele Politicii de Calitate și a Politicii de Mediu.

În acest context, Serviciul Calitate și Mediu a elaborat Procedura Obiective, Indicatori, Ținte, Programe în Domeniul Mediului, care detaliază obiectivele, indicatorii și țăintele stabilite, având în vedere cerințele legale, alte cerințe și aspecte semnificative de mediu identificate în cadrul ROMATSA, precum și acțiunile necesare pentru atingerea acestor obiective. Procedura include și metodele de monitorizare și măsurare a obiectivelor, indicatorilor și țăintelor de protecție a mediului. Astfel, în vederea atingerii obiectivului de Creștere a eficacității gestionării deșeurilor în cadrul regiei, au fost adoptați indicatorii prezentați în tabelul următor, precum și țăintele anuale aferente:

OBIECTIV	INDICATORI	ȚINTE
Creșterea eficacității gestionării deșeurilor	Număr de neconformități din auditul intern privind gestionarea deșeurilor	max. 10 (max. 1 la nivel de subunitate)
	Cantitate de deșeu menajer predată în anul în curs/cantitate de deșeu menajer predată în anul anterior	≤ 1
	Cantitate de hârtie valorificată în anul în curs/cantitate de hârtie valorificată în anul anterior	≥ 1

În cadrul ROMATSA, țintele asociate indicatorilor pentru activitatea de gestionare a deșeurilor sunt incluse în Obiectivele de mediu anuale, fiind revizuite anual sau ori de câte ori este necesar. Gradul de realizare al acestor ținte este evaluat conform cerințelor standardelor ISO 9001:2015 și 14001:2015 în cadrul auditurilor interne de mediu desfășurate anual de către Serviciul Calitate și Mediu în toate structurile și compartimentele, iar rezultatele sunt urmărite și raportate în Analiza Efectuată de Management, atât la nivelul Administrației Centrale, cât și al subunităților. Totodată, această analiză examinează gradul de îndeplinire a țăntelor, identifică eventualele cauze ale nerealizărilor și stabilește măsuri corective, dacă este cazul. Pentru anul 2024, Analiza Efectuată de Management a concluzionat că obiectivul a fost realizat, iar țăntele au fost respectate.

leșiri de resurse

ESRS E5-5

După cum s-a mai menționat, activitățile ROMATSA fac parte din sfera serviciilor și nu există activități de producție. În acest context nu există ieșiri de produse și de resurse în cadrul regiei, ci doar deșeuri, din categorii variate. Acestea includ: deșeuri reciclabile (hârtia și cartonul, metalele, materialele

plastice, lemnul, textilele, ambalajele, deșeurile provenite din echipamente electrice și electronice (DEEE), bateriile și acumulatorii), deșeuri menajere sau asimilate celor menajere, deșeuri rezultate din activități de construcție și demolare, respectiv deșeuri periculoase.

În virtutea activității sale ROMATSA nu gestionează deșeuri radioactive, iar deșeurile periculoase sunt prezente în cantități neglijabile, fiind asociate îndeosebi materialelor de întreținere a echipamentelor, care sunt impregnate cu soluții chimice specifice. În cazul mixului de deșeuri rezultate la nivelul anului 2024, se regăsesc următoarele categorii de deșeuri periculoase, toate în cantități reduse: tuburi fluorescente, baterii cu plumb, deșeuri cu conținut de mercur, deșeuri de tonere și DEEE constând în echipamente casate cu componente periculoase.

În cadrul ROMATSA, Serviciul Administrativ și Patrimoniu are responsabilitatea întocmirii evidenței lunare a gestiunii deșeurilor și a raportării către instituțiile abilitate a informațiilor privind gestiunea deșeurilor, conform legislației în vigoare. Situația deșeurilor la nivelul anului 2024, centralizată pentru întreaga Regie, este în conformitate cu datele din tabelul de mai jos.

NR. CRT.	DENUMIRE DEȘEU	COD DEȘEU	STOC LA INCEPUTUL ANULUI (tone)	CANTITATE GENERATĂ ÎN UNITATE (tone)	CANTITATE VALORIFICATĂ (tone)	CANTITATE ELIMINATĂ (tone)	STOC LA SFÂRȘITUL ANULUI (tone)
1	Metale	20 01 40	0	0,0192	0,0192	0	0
2	Materiale plastice	20 01 39	0,0024	2,2546	2,247	0	0,01
3	Hârtie și carton	20 01 01	0,02	5,6896	5,6896	0	0,02
4	DEEE	20 01 36	0,051	5,746	5,685	0	0,112
5	Textile	20 01 11	0	0,0375	0,0317	0	0,0058
6	Lemn	20 01 38	0	0,049	0,049	0	0
7	Anvelope	16 01 03	0	0,067	0,067	0	0
8	Deșeuri municipale amestecate	20 03 01	0	176,367	0	176,367	0
9	Ambalaje de hârtie și carton	15 01 01	0,05	7,545	7,595	0	0
10	Ambalaje de lemn	15 01 03	0	2,543	2,543	0	0
11	Ambalaje de materiale plastice	15 01 02	0	0,175	0,175	0	0
12	Ambalaje metalice	15 01 04	0	9,373	9,373	0	0
13	Tuburi fluorescente	20 01 21*	0,0136	0,338	0,337	0	0,0146
14	Baterii cu plumb	16 06 01*	0	6,96	6,96	0	0
15	Echipamente casate	16 02 14	0,025	0,423	0,448	0	0
16	Lemn	20 01 38	0,09	0,356	0,446	0	0
17	Deșeuri de tonere	08 03 18	0,05855	0,01145	0,008	0,01	0,052
18	Fier și oțel	17 04 05	0,1533	0,8458	0,9471	0	0,052

NR. CRT.	DENUMIRE DEȘEU	COD DEȘEU	STOC LA INCEPUTUL ANULUI (tone)	CANTITATE GENERATĂ ÎN UNITATE (tone)	CANTITATE VALORIFICATĂ (tone)	CANTITATE ELIMINATĂ (tone)	STOC LA SFÂRȘITUL ANULUI (tone)
19	Alte baterii și acumulatori	16 06 05	0,0045	0,018	0,017	0	0,0055
20	Deșeuri cu conținut de mercur	06 04 04*	0,0066	0	0,0066	0	0
21	Butelii de gaze	16 05 05	0	0,156	0,156	0	0
22	Deșeuri de tonere	08 03 17*	0,009	0	0	0	0,009
23	Lemn	17 02 01	0	0,1	0,1	0	0
24	EEE casate	20 01 35*	0	0,015	0,015	0	0
25	Deșeuri voluminoase	20 03 07	0	0,14	0,14	0	0
26	Baterii cu Ni-Cd	16 06 02*	0,00255	0	0	0	0,00255
27	Baterii alcaline	16 06 04	0,00455	0,001	0	0,002	0,00355
28	Echipamente casate	16 02 13	0	0,039	0,032	0,007	0

Menționăm că ROMATSA a încheiat un contract cu un operator economic specializat în managementul deșeurilor, în vederea implementării de către Prestator a obligațiilor privind răspunderea extinsă a Beneficiarului, prin îndeplinirea de către Prestator cel puțin a obiectivelor anuale de valorificare prin reciclare și de valorificare prin incinerare cu recuperare de energie a deșeurilor de ambalaje, ce trebuie atinse la nivel național, corespunzătoare ambalajelor introduse pe piața națională de Beneficiar și declarate Prestatorului, conform art. 14, art. 16 alin (5) lit. b) și anexei nr. 5 la Legea 249/2015 și conform anexei nr.3 la OUG 196/2005.

De asemenea, la nivelul subunităților există contracte de preluare selectivă a deșeurilor.

Informațiile referitoare la totalul deșeurilor generate în cadrul ROMATSA în anul 2024, inclusiv cantitatea totală și procentul de deșeuri nereciclate, respectiv totalul deșeurilor periculoase, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Cantitatea totală de deșeuri generate [t]	219,269					
Cantitatea totală de deșeuri pentru care s-a evitat eliminarea [t]	Deșeuri periculoase deviate de la eliminare [t]			Deșeuri nepericuloase deviate de la eliminare [t]		
	Pregătire pentru reutilizare	Reciclare	Alte operațiuni de valorificare	Valorificare	Reciclare ambalaje	Alte operațiuni de valorificare ambalaje
43,087	0	7,319	0	32,119	3,613	0,036
Cantitatea totală de deșeuri destinate eliminării [t]	Cantitatea totală de deșeuri periculoase direcționare către eliminare [t]			Cantitatea totală de deșeuri nepericuloase direcționare către eliminare [t]		
	0			176,386		
	Defalcare după operațiunea de eliminare a deșeurilor [t]			Defalcare după operațiunea de eliminare a deșeurilor [t]		
	Incinerare	Depozit de deșeuri	Alte operațiuni de eliminare	Incinerare	Depozit de deșeuri	Alte operațiuni de eliminare
176,386	0	0	0	0	176,386	0
Cantitatea totală de deșeuri nevalorificate [t]	Cantitatea totală [t]			Procentul din totalul deșeurilor (%)		
	176,386			80,44		

Datele privind cantitățile de deșeuri prezentate în cele două tabele de mai sus, provin din cântărirea directă a acestora și rezidă din procesele verbale întocmite cu ocazia predării deșeurilor către operatorii autorizați. Nu au fost utilizate estimări pentru cantitățile de deșeuri aferente anului 2024.

În ceea ce privește situația cantităților de deșeuri din ambalaje care au fost reciclate, valorificate sau incinerate cu recuperare de energie pentru ROMATSA, s-au înregistrat următoarele cantități aferente anului 2024: cantitatea de ambalaje preluată/contractată a fost de 5.613,00 kg, din care 3.613,00 kg (64,37%) au fost reciclate, iar 36,00 kg (0,64%) au fost valorificate sau incinerate în instalații de incinerare cu recuperare de energie.

Efectele financiare anticipate ale impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară

ESRS E5-6

În cadrul analizei de dublă materialitate au fost evaluate efectele financiare cu privire la gestionarea deșeurilor la nivelul ROMATSA, ca având un efect financiar redus. Nu au fost evaluate sau cuantificate în detaliu efectele financiare anticipate ale riscurilor și oportunităților legate de utilizarea resurselor și economia circulară, anul 2024 fiind primul an de raportare în baza noilor standarde ESRS. Relevanța și semnificația acestora a fost însă notată în cadrul analizei de dublă materialitate.

ESRS S1

FORȚA DE MUNCĂ PROPRIE

Strategia

Interesele și punctele de vedere ale părților interesate

ESRS 2 SBM-2

Pentru ROMATSA, angajații reprezintă un grup principal de părți interesate afectate, iar implicarea lor în dezvoltarea strategiei și a modelului de afaceri este astfel foarte importantă. Regia se asigură că fiecare angajat este reprezentat și implementează măsuri concrete pentru a integra perspectiva acestora în deciziile sale. Respectarea drepturilor omului este fundamentul pe care se bazează direcția socială și stabilirea standardelor legate de angajați, în cadrul Regiei.

Consultările între Patronat și reprezentanții Sindicatului sunt realizate conform Legii Dialogului Social, iar acestea conduc întotdeauna la încheierea de Contracte Colective de Muncă în care se reflectă drepturile angajaților. Contractul Colectiv de Muncă (CCM) valabil în anul 2024, a fost semnat în luna iunie 2023 pentru o perioadă de doi ani (2023/2024), fiind înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă din București. În vederea elaborării acestuia și în baza Legii nr. 367/2022 și a Legii nr. 467/2006 privind cadrul de informare și consultare a angajaților, în anul 2024 au avut loc mai multe întâlniri între reprezentanții managementului și partenerul social, în urma cărora s-au încheiat cinci acte adiționale la CCM 2023-2024. În anul 2024 s-au parcurs și etapele de informare/ consultare dintre reprezentanții managementului și partenerul social pentru parcurgerea etapelor necesare aprobării Bugetului de Venituri și Cheltuieli al ROMATSA 2024.

Nu în ultimul rând, conform standardului ISO 9001 privind managementul calității, satisfacția angajaților este măsurată prin chestionare specifice, conform procedurii de monitorizare a satisfacției clienților interni și externi. Aceste chestionare sunt analizate anual, în cadrul Analizei Efectuate de Management.

Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri

ESRS 2 SBM-3

În anul 2024 nu au fost înregistrate evenimente care să afecteze semnificativ angajații Regiei. Este important însă de menționat că managementul ROMATSA a dezvoltat un plan pentru continuarea activității în caz de epidemie virală, alături de instrucțiuni operaționale pentru astfel de situații.

Principalele riscuri potențiale legate de forța de muncă proprie și aferente perioadei de raportare, includ:

- lipsa unui nou contract colectiv de muncă după expirarea celui actual;
- participarea personalului la un număr redus de programe de formare profesională față de cele planificate;
- asigurarea îndeplinirii unor funcții de conducere prin preluarea temporară a atribuțiilor, la nivel de top/middle management.

Aceste riscuri pot conduce la scăderea eficienței, demotivarea salariaților sau conflicte de muncă.

Regia nu anticipează impacturi semnificative asupra angajaților proprii în legătură cu planurile de tranziție, inclusiv în legătură cu planurile pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon, aceste aspecte nefiind relevante pentru ROMATSA. De asemenea, ROMATSA interzice munca forțată sau obligatorie, iar toate activitățile au loc în România, fără implicarea muncii copiilor. Nu în ultimul rând, menționăm că în cadrul Regiei nu se fac discriminări, fiind implementat și un Plan privind egalitatea de gen în acest sens, detaliat în subcapitolul ESRS S1-1.

Registrul de Riscuri al ROMATSA detaliază riscurile asociate fiecărei activități, iar în ceea ce privește resursa umană proprie, principalele riscuri includ:

- deficitul de personal - care poate duce la neacoperirea turelor de lucru sau la întârzieri în îndeplinirea sarcinilor de serviciu;
- unele riscuri profesionale, legate de sănătatea și securitatea în muncă (SSM). Acestea sunt însă menționate în fișa riscului profesional, anexată la fișa postului, fiind gestionate conform legislației SSM în vigoare și monitorizate de Compartimentul Intern de Prevenire și Protecție.

Procese de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de forța de muncă proprie, precum și impacturile, respectiv riscurile și/sau oportunitățile ESG identificate cu această ocazie, sunt detaliate în capitolul ESRS 2 IRO-1.

Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților

Politici legate de forța de muncă proprie

ESRS S1-1

În anul de raportare 2024, la nivelul ROMATSA nu există o politică specifică domeniului ESG care să acopere aspecte legate de forța de muncă proprie. Aceste aspecte sunt însă abordate de către regie printr-o serie de politici care contribuie la gestionarea impacturilor semnificative referitoare la propria forță de muncă precum și la gestionarea riscurilor și oportunităților semnificative asociate acestora.

Politica de resurse umane a fost definită în concordanță cu misiunea și strategia organizației, aceasta asigurând competența, adaptabilitatea și stabilitatea resurselor umane, dar și un mediu de lucru sigur și stimulat pentru întregul personal. Aceasta se bazează pe următoarele șase principii: Recrutarea și selecția, Evaluarea performanțelor și gestionarea carierei, Formarea și perfecționarea continuă a pregătirii profesionale a angajaților, Avansarea și promovarea, Egalitatea șanselor, respectiv Motivarea și recompensarea angajaților. Astfel, recrutarea personalului în cadrul ROMATSA se realizează printr-un proces care permite evaluarea aptitudinilor și a performanțelor profesionale și comportamentale ale candidaților, cu accent pe competența profesională și compatibilitatea acestora cu sistemul și mediul de lucru existent în cadrul Regiei. ROMATSA respinge orice formă de favoritism în angajare, evaluare, promovare sau distribuirea sarcinilor de serviciu, conform Codului Etic și procedurilor interne.

Alte politici implementate în cadrul Regiei, care au o legătură și cu forța de muncă proprie sunt:

- Politica de calitate, care stipulează principiul de utilizare a capacității, cunoștințelor și experienței întregului personal pentru îmbunătățirea serviciilor prin munca în echipă, calitatea serviciilor furnizate fiind garantată, printre altele, de competența personalului;
- Politica de cultură justă (Just Culture), care deși este o politică în domeniul siguranței, are un impact pozitiv asupra forței de muncă proprii, în sensul că personalul operațional și operativ-tehnic implicat în furnizarea serviciilor de navigație aeriană nu este sancționat pentru acțiunile, omisiunile sau deciziile eronate luate, atunci când acestea sunt proporționale cu experiența sau pregătirea acestuia, dar în care neglijențele grave, actele de distrugere precum și încălcările intenționate de proceduri, reguli, norme nu sunt tolerate;

- Politica privind consumul problematic de substanțe psihoactive;
- Politica privind managementul stării de oboseală;
- Politica privind managementul stresului.

Articolul 20 din Constituția României ratifică tratatele internaționale și europene privind drepturile omului. Organizațiile din România evaluează potențialele efecte negative asociate cu operațiunile lor, inclusiv aspecte referitoare la GDPR, corupție, plângeri, negocieri colectivă și alte subiecte sociale importante. Menționăm că toate politicile și procedurile operaționale ale ROMATSA se aplică întregii organizații.

Politica Regiei privind protecția datelor cu caracter personal se aliniază principiilor stabilite de Regulamentul European 2016/679 (GDPR), subliniind importanța respectării legalității, echității și transparenței în prelucrarea datelor. Regia colectează date doar pentru scopuri legitime și le limitează la minimul necesar, asigurându-se că datele sunt exacte și sunt actualizate periodic. ROMATSA impune măsuri de securitate riguroase pentru a proteja datele împotriva accesului neautorizat și prelucrării ilegale, utilizând parole, criptare și alte metode tehnice. De asemenea, documentele fizice și digitale care conțin date personale sunt gestionate și stocate conform unei serii de proceduri stricte privind securitatea. Salariații sunt obligați să folosească echipamente de serviciu securizate și să respecte regulile impuse pentru gestionarea și dezvoltarea datelor, asigurând totodată un mediu de lucru securizat și în conformitate cu cerințele GDPR. Angajații sunt instruiți cu privire la respectarea acestor principii și proceduri, prin comunicări interne și actualizări periodice.

Politicile Regiei referitoare la forța de muncă sunt aliniate cu instrumentele internaționale relevante, respectând Principiile directe ale ONU privind afacerile și drepturile omului, conform cerințelor legale în UE.

Politica ROMATSA destinată eliminării discriminării și hărțuirii, promovării egalității de șanse, precum și altor metode de susținere a diversității și incluziunii, este integrată în Planul privind egalitatea de gen (GEP). Politica are ca obiectiv principal combaterea discriminării bazate pe identitatea de gen, origine rasială și etnică, culoare, sex, orientare sexuală, dizabilitate, vârstă, religie, opinii politice, origine națională sau socială, precum și alte forme de discriminare care sunt acoperite de reglementările Uniunii Europene și legislația națională. Documentul urmărește îmbunătățirea egalității de gen în cadrul Regiei, conform politicilor naționale și europene.

În prezent, structura personalului arată un echilibru de gen în rândul personalului administrativ și o pondere mai mare a femeilor în departamentul de Meteorologie Aeronautică (MET). Totuși, există o reprezentare redusă a femeilor în rândul categoriilor Controlor Trafic Aerian (CTA) și Personalul Tehnic – Operativ (PTO). Contractul Colectiv de Muncă (CCM) oferă șanse egale pentru ambele genuri, fără diferențe salariale, iar GEP vizează îmbunătățirea egalității de șanse și crearea unui model de dezvoltare sustenabilă, aliniat la „Strategia pentru egalitatea de gen pentru 2021-2025” a UE. Astfel, pentru a asigura egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în cadrul Regiei, sunt avute în vedere următoarele componente și etape, fiecare dintre acestea însoțită de acțiuni specifice:

- Analiza situației egalității de gen la nivelul Regiei;
- Angajarea în toate locurile de muncă vacante și în toată ierarhia profesională;
- Remunerare egală între sexe pentru muncă de valoare egală;
- Acces la programe de formare profesională;
- Șanse egale de avansare, promovare la orice nivel ierarhic și profesional;
- Condiții de muncă echitabile;
- Implementarea GEP în cadrul ROMATSA.

Problemele legate de gen și exploatarea prin muncă a minorilor sau traficul de persoane nu reprezintă o îngrijorare majoră pentru ROMATSA și angajații săi, întrucât activitatea se desfășoară în România, unde nu au fost raportate cazuri de discriminare de gen, violență de gen sau exploatarea prin muncă a minorilor, cu excepția anumitor situații în contexte familiale. Constituția României stipulează că minorii sub 15 ani nu pot fi angajați, iar exploatarea și utilizarea acestora în activități dăunătoare sănătății, moralității sau care le pun în pericol viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

Regia pune un accent special pe incluziune, dorind ca fiecare angajat al său să se simtă inclus și apreciat, cu șansa de a contribui la succesul organizației într-un mediu respectuos și echitabil. În prezent, la nivelul ROMATSA nu există angajamente prin politici specifice legate de incluziune, însă acestea urmează să fie implementate în perioada următoare, cel târziu în 2026.

Regia promovează astfel un mediu profesional sigur și divers, în care toți angajații au oportunități egale de dezvoltare și avansare.

Angajații care suspectează încălcări ale regulilor de conduită pot sesiza consilierul de Etică, în conformitate cu legislația în vigoare.

Consilierul de Etică este decis prin nominalizare, iar acesta este obligat să raporteze anual situația privind eventualele încălcări ale normelor Regiei. Menționăm că în cadrul Regiei nu sunt tolerate, printre altele, limbajul neprofesional și comportamentul abuziv, discriminatoriu sau amenințător, intimidarea sau hărțuirea fizică sau psihică a angajaților, respectiv orice formă de comportamente care vizează sau duc la rănirea demnității persoanei în cauză sau care creează un mediu umilitor și ofensator. De asemenea, a fost pusă în aplicare și o Procedură privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților.

Practicile de muncă sunt transpuse în proceduri operaționale, tehnice și specifice pentru toate activitățile desfășurate în cadrul ROMATSA (în număr total de 1708 în anul 2024), inclusiv Planuri SSM de identificare și reducere a riscurilor asociate diverselor activități și procese de lucru, pentru a preveni accidentele și bolile profesionale.

Nu în ultimul rând, pe baza Planului de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021-2025, Regia interzice și condamnă ferm orice formă de corupție, asigurând conformitatea deplină cu legislația și normele interne și internaționale care interzic aceste practici. Aceste aspecte se regăsesc detaliate sub standardele ESRS G1-3 și G1-4.

Procese pentru colaborarea cu lucrătorii proprii și cu reprezentanții lucrătorilor cu privire la impacturi

ESRS S1-2

Conducerea Regiei menține angajații constant informați despre orice schimbare ce ar putea afecta activitatea lor. Anual, prin intermediul serviciului Calitate și Mediu, se desfășoară audituri și se distribuie chestionare către salariați, prin care aceștia pot exprima acordul sau dezacordul față de politicile Regiei. Rezultatele obținute sunt prezentate anual în cadrul Analizei Efectuate de Management. În acest context, a fost elaborată o strategie în domeniul Resurselor Umane, care include organizarea de întâlniri cu reprezentanții salariaților pentru negocierea și semnarea contractului colectiv de muncă și a actelor adiționale. Menționăm că Regia încheie acorduri pentru protecția angajaților pe multiple planuri, facilitând astfel procesul de informare și consultare. În plus, există canale de comunicare transparente, cum ar fi ședințele operative periodice, e-mailurile și platformele interne – Portalul ROMATSA, care asigură o comunicare eficientă în cadrul Regiei.

În timpul consultărilor cu stakeholderii ROMATSA, desfășurate pentru Analiza de Dublă Materialitate necesară la crearea acestui Raport de Sustenabilitate, s-a ținut seama și de opinia angajaților, deoarece aceștia constituie o categorie importantă de stakeholderi.

În ceea ce privește procesul de luare a deciziilor și desfășurare a activităților în cadrul ROMATSA, perspectivele angajaților sunt luate în considerare prin colaborarea cu reprezentanții sindicatului. Contractul colectiv de muncă este negociat periodic, în cadrul unor ședințe special organizate pentru acest scop. Persoana responsabilă de facilitarea acestei colaborări este Șeful Serviciului Organizare și Relații.

În prezent, ROMATSA nu dispune de măsuri specifice pentru a înțelege perspectivele persoanelor vulnerabile la impact sau marginalizate din cadrul forței de muncă. Aceste măsuri urmează să fie implementate în perioada următoare, cel târziu în 2026.

Procese de remediere a impacturilor negative și canalele prin care lucrătorii proprii își pot exprima preocupările

ESRS S1-3

Prin intermediul Regulamentului Intern, aplicabil tuturor angajaților Regiei, sunt stabilite normele de organizare și disciplină a muncii. ROMATSA este angajată într-o colaborare activă cu părțile interesate, facilitând întâlniri cu sindicatele pentru a găsi soluții echitabile. De asemenea, Regia colaborează cu autoritățile de reglementare și cu organizațiile specializate, pentru a asigura un mediu de lucru sigur și eficient, un climat de muncă pozitiv, respectiv pentru a implementa cele mai bune practici din industrie. Aceste întâlniri sunt esențiale nu doar pentru a identifica soluții la provocările angajaților, ci și pentru a verifica respectarea tuturor reglementărilor și standardelor aferente industriei.

În cadrul ROMATSA sunt depuse eforturi pentru menținerea unui dialog deschis și constructiv, care să promoveze evoluția politicilor și procedurilor interne, având ca priorități bunăstarea și dezvoltarea profesională a angajaților proprii. În completarea angajamentului Regiei față de bunăstarea angajaților, menționăm încheierea de acorduri colective care au ca scop principal protejarea drepturilor acestora. Aceste acorduri reprezintă un instrument esențial prin care sunt asigurate condiții de muncă echitabile, iar vocea angajaților poate fi auzită și respectată. În cadrul acestor acorduri, sunt stabilite aspecte cheie precum condițiile de muncă, salariile echitabile, beneficiile suplimentare și măsurile de siguranță.

De asemenea, crearea unui echilibru între nevoile companiei și cele ale angajaților prezintă importanță pentru ROMATSA, fiind promovată o cultură organizațională bazată pe încredere și respect reciproc. Acordurile colective nu doar că sprijină astfel stabilirea unui mediu de muncă just, dar și consolidează relația dintre angajați și angajatori, asigurând o colaborare armonioasă și constructivă.

ROMATSA oferă o varietate de canale de comunicare interne, menite să faciliteze soluționarea problemelor semnalate de către angajați. În acest context, menționăm:

- **Serviciul de Resurse Umane (SRU):** angajații au posibilitatea de a contacta direct SRU pentru a discuta aspecte legate de dezvoltarea lor profesională sau alte preocupări personale;
- **Ședințe Operative:** aceste întâlniri periodice între management și conducătorii structurilor Regiei servesc la discutarea problemelor actuale și la identificarea oportunităților de îmbunătățire a mediului de lucru;
- **Platforme Digitale de Comunicare Internă:** prin intermediul intranetului și al e-mailului este facilitată comunicarea bidirecțională, oferindu-le angajaților posibilitatea de a-și exprima opiniile și de a accesa informații relevante.

Canalele menționate mai sus sunt esențiale pentru a asigura o comunicare clară și eficientă în cadrul organizației, promovând un mediu de lucru transparent și bazat pe colaborare.

De asemenea, Regia a implementat și a publicat pe portalul propriu o procedură referitoare la Avertizorii de Integritate. În scopul protejării persoanelor care doresc să își exprime preocupările sau îngrijorările și pentru a facilita rezolvarea promptă și în conformitate cu prevederile legale, această procedură conține prevederi privind modul de soluționare a petițiilor. Responsabilul de integritate al Regiei este persoana desemnată cu atribuțiile în acest sens.

Ținem să menționăm că un grup de angajați a participat la o sesiune de instruire privind aplicarea prevederilor Legii nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public. Aceste inițiative subliniază angajamentul ROMATSA pentru transparență, precum și integritate în cadrul activităților.

Adoptarea de măsuri privind impacturile semnificative asupra forței de muncă proprii și abordări pentru atenuarea riscurilor semnificative și pentru urmărirea oportunităților semnificative legate de forța de muncă proprie, precum și eficacitatea acestor acțiuni

ESRS S1-4

În cadrul ROMATSA există proceduri specifice pentru gestionarea riscurilor în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM) identificate. În acest sens, a fost implementat un Program de instruire-testare a lucrătorilor la nivelul întregii regii, care vizează educarea angajaților cu privire la siguranță și sănătate. Pentru situațiile în care legislația existentă nu acoperă în totalitate riscurile specifice activităților ROMATSA, au fost dezvoltate instrucțiuni interne, personalizate pe categorii profesionale, pentru a preveni accidentele de muncă.

În funcție de evaluarea riscurilor la locurile de muncă, a fost elaborat și un Plan de prevenire și protecție. Acest document include măsuri tehnice, organizatorice și igienico-sanitare, împreună cu acțiuni specifice, termene de realizare și responsabilități clare.

La nivelul Regiei, există de asemenea un Plan-Program de activități în domeniul SSM, care detaliază acțiunile ce trebuie întreprinse în acest sector, cu termene clare și responsabili desemnați.

Comitetul de Securitate și Sănătate în Muncă al ROMATSA se întrunește trimestrial, respectiv ori de câte ori este necesar, pentru a revizui activitățile desfășurate și a propune măsuri de îmbunătățire a condițiilor de muncă. Toate raportările și procesele verbale rezultate în urma acestor ședințe sunt supuse aprobării conducerii.

Până în prezent, nu au fost identificate impacturi negative semnificative asupra forței de muncă. Regia se asigură constant de aplicarea normelor de protecție a muncii pentru a menține un standard ridicat de siguranță și securitate în activitatea tuturor angajaților.

Toate punctele de lucru ROMATSA respectă Procedura de desfășurare a activităților de SSM, conformându-se cerințelor legislative. În cadrul Administrației Centrale a ROMATSA se planifică periodic, cel puțin o dată pe an și ori de câte ori este necesar, acțiuni de control și de îndrumare pe linie de SSM, în fiecare subunitate. Controalele se finalizează prin încheierea unor procese verbale care consemnează deficiențele constatate, împreună cu termenele și responsabilitățile pentru remedierea acestora, documente care sunt ulterior aprobate de către Directorul General.

ROMATSA își propune să contribuie la un impact pozitiv asupra forței de muncă, prin lansarea unor inițiative suplimentare menite să îmbunătățească bunăstarea angajaților. Printre acestea se numără contractul cu un furnizor privat de servicii medicale, facilitând astfel îngrijirea sănătății într-un mod mai accesibil și eficient. În plus, Regia a implementat și o procedură pentru acordarea de ajutoare salariaților, care are scopul de a sprijini angajații în momentele dificile, oferindu-le resurse financiare suplimentare. Aceste măsuri nu doar că susțin sănătatea și stabilitatea financiară a personalului, ci și promovează un mediu de lucru mai atractiv și mai motivant. Astfel, ROMATSA își demonstrează angajamentul față de valorizarea și susținerea oamenilor care contribuie activ la succesul organizațional.

Resursele alocate pentru a gestiona impacturile asupra securității și sănătății în muncă, asigurând astfel un mediu de lucru sigur și sănătos, sunt semnificative. În primul rând, există un buget specific pentru activitățile de securitate și sănătate în muncă (SSM), care include cursuri de instruire pentru personalul implicat, precum reprezentanții angajaților, membrii Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă (CSSM), șefii locurilor de muncă și directorii unităților. Aceste acțiuni de pregătire profesională sunt planificate și bugetate în cadrul Bugetului de Venituri și Cheltuieli (BVC) al Regiei.

De asemenea, în urma evaluării riscurilor la locurile de muncă, a fost creată o Listă internă de dotare cu echipamente individuale de protecție. Aceasta dictează dotarea angajaților cu echipamente adecvate, în funcție de factorii de risc identificați. Costurile echipamentelor de protecție sunt incluse în Planul anual al achizițiilor și sunt prevăzute în BVC.

Nu în ultimul rând, sumele necesare pentru achiziția de servicii și produse esențiale pentru desfășurarea activităților în domeniul SSM sunt prevăzute în planul de achiziții și în BVC al Regiei. Acest angajament financiar subliniază importanța pe care ROMATSA o acordă gestionării impacturilor semnificative asupra forței de muncă, asigurând nu doar conformitatea cu reglementările, ci și promovarea unui mediu de lucru sigur și responsabil.

Indicatori și ținte

Ținte legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative

ESRS S1-5

Până în acest moment, nu au fost identificate sau stabilite țintele specifice legate de gestionarea impacturilor negative semnificative, de promovarea impacturilor pozitive și de gestionarea riscurilor și a oportunităților semnificative în cadrul ROMATSA. Definirea și implementarea acestora este avută în vedere în perioada următoare, cel târziu în anul 2026. Acest proces implică o analiză atentă și consultări cu diversele părți interesate, pentru ca viitoarele ținte să fie aliniate cu misiunea și valorile Regiei. Intenția ROMATSA este de a stabili obiective clare și realizabile, care să contribuie la îmbunătățirea performanței și eficienței operaționale, avansând spre obiectivele strategice importante.

Caracteristicile angajaților întreprinderii

ESRS S1-6

Principalele caracteristici ale angajaților ROMATSA pentru perioada curentă de raportare sunt prezentate în continuare, sub formă tabelară.

Defalcarea angajaților după gen

Numărul de angajați	
Gen	Total
Feminin	472
Masculin	1.215
Altele	-
Nedeclarat	-
Total	1.687

Defalcarea angajaților după tipuri de contract și gen

Perioada de raportare (01.01.2024 – 31.12.2024)				
Feminin	Masculin	Altele	Nedeclarat	Total
Numărul de angajați (număr de persoane)				
472	1.215	0	0	1.687
Numărul de angajați permanenți (număr de persoane)				
438	1122	0	0	1560
Numărul de angajați temporari (număr de persoane)				
34	93	0	0	127
Numărul de angajați cu program de lucru negarantat (număr de persoane)				
0	0	0	0	0
Numărul de angajați cu normă întreagă (număr de persoane)				
458	1184	0	0	1642
Numărul de angajați cu fracțiune de normă (număr de persoane)				
14	31	0	0	45

Pentru prezentarea datelor de mai sus, s-a folosit numărul de angajați la 31 decembrie 2024. Regia a considerat drept angajați persoanele cu care are încheiate contracte individuale de muncă, în conformitate cu prevederile Legii 53/2003 Codul Muncii - republicate. Membrii Consiliului de Administrație și Directorul General nu sunt incluși în tabelul de mai sus, Regia având încheiate cu aceștia contracte de mandat.

Datele prezentate referitoare la evidența personalului ROMATSA provin din baza de date internă, care este lunar/periodic verificată. Indicatorii menționați nu sunt etichetați, aceștia fiind extrași conform standardului ESRS. De asemenea, datele nu sunt auditate de către o terță parte.

Din totalul celor 1.687 de contracte individuale de muncă active în anul 2024, 45 de contracte sunt cu timp parțial de lucru, iar 1.642 sunt cu normă întreagă. Norma întreagă se consideră 40 de ore/săptămână, iar fracțiune de normă se consideră timpul parțial de lucru, mai precis 7 ore/zi/ 35 ore/săptămână, respectiv 6 ore/zi/30 ore/săptămână.

Fluctuația totală a personalului reprezintă raportul dintre numărul de salariați care au încetat contractul individual de muncă, indiferent de cauză (voluntar, concediere, pensionare sau deces în timpul serviciului), și numărul mediu de salariați din acel an. Astfel, cu 46 de salariați plecați în anul 2024 dintr-un total mediu de 1642 fluctuația totală este de 2,8%.

Referitor la cauzele care au generat încetarea raporturilor de muncă, ponderea o reprezintă plecările prin pensionare anticipată sau limită de vârstă.

La nivelul ROMATSA se are în vedere asigurarea unei echipe omogene, cu o structură cât mai echilibrată pe grupe de vârstă și pe categorii de gen, însă, ținând cont de natura operațională a activității, numărul de angajați bărbați reprezintă 72% din total.

Acoperirea negocierilor colective și dialogul social

ESRS S1-8

Condițiile de muncă ale angajaților ROMATSA sunt stabilite prin contracte colective de muncă, conform termenilor agreeți în urma consultărilor periodice dintre Patronat și reprezentanții Sindicatului, în conformitate cu Legea Dialogului Social.

	2024
Procentul din totalul angajaților ROMATSA care fac obiectul unor contracte colective de muncă*	100%

*Contractul colectiv de muncă nu este aplicabil membrilor Consiliului de Administrație, care au contracte de mandat pe durata mandatului acestora. Dacă sunt aleși dintre salariați, acestora li se suspenda contractul individual de muncă pe durata mandatului. În același context precizăm că Directorul General al ROMATSA are în prezent CIM suspendat, în baza contractului de mandat.

În cadrul ROMATSA nu există un acord cu angajații în vederea reprezentării de către un comitet european de întreprindere (EWC), un comitet de întreprindere al Societas Europaea (SE) sau un comitet de întreprindere Societas Cooperativa Europaea (SCE). Salariații sunt reprezentați prin intermediul Sindicatului Serviciilor de Trafic Aerian din România (ATSR), constituit legal la nivelul Regiei.

Indicatori privind diversitatea

ESRS S1-9

Indicatorii privind diversitatea în cadrul ROMATSA, mai precis distribuția pe genuri la nivelul conducerii superioare, respectiv distribuția angajaților pe grupe de vârstă, sunt prezentate tabelar, mai jos. Valorile se bazează pe datele existente în sistemul de resurse umane la data de 31 decembrie 2024.

Distribuția pe genuri la nivelul conducerii superioare

Gen	Valoare numerică	%
Feminin	41	35%
Masculin	76	65%
Altele	-	0%
Total	117	100%

Distribuția angajaților pe grupe de vârstă

Vârsta (ani)	Valoare numerică	%
< 30	147	8,7%
30 - 50	819	48,6%
> 50	721	42,7%
Total	1687	100%

Salarii adecvate

ESRS S1-10

În cadrul ROMATSA, toți angajații primesc un salariu adecvat muncii prestate. Nivelurile salariale sunt evaluate periodic de către regie, pentru a se asigura că acestea corespund standardelor din industrie și nevoilor economice actuale. Angajamentul ROMATSA este de a menține echitatea și satisfacția în rândul angajaților, asigurându-le o compensație corectă și competitivă pentru eforturile depuse.

Indicatori de sănătate și siguranță

ESRS S1-14

Situația la nivelul ROMATSA privind indicatorii de sănătate și siguranță în anul 2024, este prezentată sintetic în tabelele de mai jos.

Situația **accidentelor de muncă** produse la locurile de muncă din cadrul ROMATSA.

Evenimente	2024
Nr. accidente de muncă soldate cu incapacitate temporară de muncă (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu invaliditate (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu deces (angajații proprii)	0
Total evenimente (angajații proprii)	0
Nr. accidente de muncă soldate cu deces (angajați contractați)	0

Numărul de decese ca urmare a vătămărilor legate de muncă și a bolilor legate de muncă la nivelul unităților ROMATSA, în anul 2024			
Unitatea	Decese angajați proprii	Decese contractori	Total decese legate de muncă
Sediul central	0	0	0
Subunități	0	0	0
Total	0	0	0

În anul 2024, nu au fost înregistrate evenimente legate de muncă în cadrul Regiei.

În scopul prevenirii incidentelor și accidentelor de muncă, în cadrul ROMATSA a fost implementat un Program de instruire-testare a lucrătorilor la nivelul întregii regii, care vizează educarea angajaților cu privire la siguranță și sănătate. Precizăm că toate instruirile interne, precum și duratele acestora, metodele de verificare a cunoștințelor și responsabilități pentru fiecare tip de instruire, sunt realizate în baza unor proceduri specifice.

Conform prevederilor legislative, instruirea în domeniul SSM se efectuează la angajare, la locul de muncă, periodic (cel târziu la fiecare 6 luni de la ultima instruire) și suplimentar (de exemplu, după un accident de muncă sau după o absență a salariatului de peste 30 de zile). Aceste instruirii sunt oferite gratuit, în timpul programului de lucru, de către specialiști SSM sau conducătorii locurilor de muncă, iar eficiența lor este evaluată prin testarea cunoștințelor acumulate.

	Angajați
Procentul persoanelor din forța de muncă proprie care sunt acoperite de sistemul de management al sănătății și siguranței al întreprinderii	100%
Numărul de decese ca urmare a vătămărilor legate de muncă și a bolilor legate de muncă;	0
Numărul și rata accidentelor de muncă care pot fi înregistrate	0

Echilibrul dintre viața profesională și cea privată

ESRS S1-15

ROMATSA respectă dreptul angajaților la concediu de maternitate, concediu de paternitate, concediu pentru creșterea copilului și concediu de îngrijire, care sunt disponibile în temeiul legislației naționale.

De asemenea, toți angajații Regiei beneficiază de concediu din motive familiale, conform contractului colectiv de muncă. Susținerea natalității și a familiilor reprezintă un angajament esențial în cadrul Regiei. Astfel, în anul 2024, 14 angajați au beneficiat de concediu pentru creșterea copilului. Câteva date sintetice care detaliază situația întâlnită în anul 2024 la nivelul ROMATSA, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

2024			
	Feminin	Masculin	Total
Numărul total de angajați	472	1.215	1.687
Angajați care au dreptul să primească concediu din motive familiale	472	1.215	1.687
Angajați care și-au luat concediu maternal, paternal sau concediu pentru creșterea copilului	11	3	14
Angajați care și-au luat concediu de îngrijire	0	0	0
Procentul de angajați care au dreptul să primească concediu din motive familiale	100%	100%	100%
% de angajați care și-au luat concediu din motive familiale	2,33%	0,25%	0,83%
% de angajați care și-au luat concediu maternal, paternal sau concediu pentru creșterea copilului	2,33%	0,25%	0,83%
% de angajați care și-au luat concediu de îngrijire	0%	0%	0%

Indicatori privind remunerația (diferența de remunerare și remunerația totală)

ESRS S1-16

Salarizarea personalului ROMATSA este reglementată în mod unitar prin Contractul Colectiv de Muncă (CCM). Acesta cuprinde o ierarhizare a funcțiilor și meseriilor din cadrul Regiei.

Salarizarea este stabilită în funcție de nivelul ierarhic, de complexitatea muncii și de gradul de tehnicitate și competență profesională specifice posturilor din organigramă.

La nivelul ROMATSA nu există diferențe de remunerare între genuri deoarece salarizarea se efectuează în funcție de locul de muncă, studii, experiență și nu în funcție de gen.

Diferența de remunerare și remunerația totală

Gen	Diferența de remunerare între genuri (%)
Feminin	0
Masculin	0

	2024
Diferența de remunerare între femei și bărbați	0%
Defalcarea de remunerare între femei și bărbați pentru nivelul de conducere	0%
Defalcarea de remunerare între femei și bărbați pentru nivelul de execuție	0%
Raportul dintre remunerația totală anuală pentru angajatul cu cea mai mare remunerație și remunerația mediană anuală totală pentru toți angajații	3,07

Incidente, plângeri și probleme și incidente grave privind drepturile omului

ESRS S1-17

Prin Hotărârea nr. 52 din 31.01.2024, Consiliul National pentru Combaterea Discriminării (CNCD) a sancționat Regia cu amendă contravențională în cuantum de 50.000 RON, pentru săvârșirea unor așa-zise fapte ce ar reprezenta în opinia CNCD, discriminare, în conformitate cu art. 2 (3) coroborat cu art. 6 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare republicată.

Hotărârea CNCD a fost atacată la Curtea de Apel București, procesul fiind în curs de soluționare. În opinia Regiei, CNCD a interpretat greșit acțiunile ROMATSA și a ignorat Regulamentele și Convențiile Europene incidente în activitatea Regiei.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au existat și alte incidente sau plângeri legate de muncă, și nici impacturi semnificative asupra drepturilor omului în cadrul forței de muncă proprii, cu excepția situației detaliate în paragraful anterior. Mai mult decât atât, datorită faptului că activitatea ROMATSA se desfășoară în România, membră a Uniunii Europene și cu respectarea tuturor reglementărilor legale, nu există îngrijorări semnificative privind nerespectarea drepturilor omului în rândul angajaților.

Incidente de discriminare și hărțuire

	Starea
Numărul total de incidente de discriminare, inclusiv de hărțuire*	0
Numărul de plângeri depuse prin canalele prin care persoanele din forța de muncă proprie a întreprinderii își pot exprima preocupările	0
Cuantumul total al amenzilor, sancțiunilor și compensațiilor pentru daune cauzate de aceste incidente*	0
Acțiune de remediere	N/A

*Exista pe rol un litigiu, pentru un potențial incident neconfirmat, 50.000 RON - Incidentul este în curs de soluționare la Curtea de Apel București. Nu au fost luate măsuri până la definitivarea cauzei.

ESRS G1

CONDUITA PROFESIONALĂ

Conduita în afaceri

Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere

ESRS 2 GOV 1

ROMATSA funcționează conform prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2016 și actualizată ulterior. Administrarea Regiei este asigurată de un consiliu de administrație, iar conducerea executivă este asigurată de directori.

În ceea ce privește conduita profesională, consiliul de administrație are rolul de a asigura creșterea calității activității de administrare pentru realizarea obiectului de activitate al Regiei, precum și să contribuie la prevenirea/ eliminarea faptelor de corupție și a conflictelor de interese contrare intereselor ROMATSA.

Detalii cu privire la rolul și expertiza organelor de administrație, de conducere și de supraveghere în ceea ce privește conduita de afaceri se regăsesc în ESRS 2 GOV-1.

Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative

ESRS 2, IRO 1

La nivelul ROMATSA, procesele de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților semnificative legate de conduita profesională sunt bine structurate și instituționalizate.

În ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de conduita în afaceri, mai multe informații pot fi consultate în ESRS 2 IRO-1.

Guvernare și practici de afaceri

Politicile privind conduita profesională și cultura corporativă

ESRS G1-1

Este foarte important ca ROMATSA și angajații săi, indiferent de poziție, să acționeze cu integritate, respectând legislația relevantă și politicile interne pentru a asigura o desfășurare etică a activităților.

Această cerință este reflectată în cultura corporativă a Regiei, precum și în codul de conduită al angajatului, cod ce a fost aprobat de conducerea executivă.

La nivelul ROMATSA, a fost instituit un grup de lucru (GLIMERC) dedicat implementării metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale, conform prevederilor legale în vigoare. Anual, GLIMERC sau persoanele desemnate supraveghează punerea în aplicare a măsurilor stabilite în Registrul riscurilor de corupție și efectuează revizuirea acestuia, în funcție de situație. Grupul se întâlnește de două ori pe an sau este convocat periodic, de câte ori este nevoie. Acest grup este implicat în identificarea, analiza, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, asigurând astfel un mediu de lucru transparent și responsabil. Regulamentul de organizare și funcționare a GLIMERC reglementează identificarea, analiza, evaluarea și monitorizarea riscurilor de corupție, precum și stabilirea și implementarea măsurilor de prevenire și control al acestora, în conformitate cu obiectivul specific din Strategia națională anticorupție 2021-2025 (SNA). Regia este responsabilă de actualizarea planului de integritate la fiecare doi ani, bazându-se pe rezultatele obținute din aplicarea metodologiei de evaluare a riscurilor de corupție. Planurile de integritate sunt trimise către Secretariatul tehnic al SNA.

Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție urmărește asumarea unor măsuri de intervenție pentru prevenirea și controlul riscurilor de corupție. Registrul riscurilor de corupție fundamentează planul de integritate al ROMATSA și este aprobat de către directorul general.

Pe parcursul anului 2024, a fost realizată o evaluare a riscurilor și au fost stabilite măsuri de intervenție, conform metodologiei standard. La finalul anului 2024, Registrul riscurilor de corupție se afla în curs de actualizare, scopul acestui registru fiind de a servi ca instrument de management pentru creșterea nivelului de conștientizare cu privire la corupție.

Registrul riscurilor este corelat parțial cu Registrul riscurilor de corupție și este reglementat de prevederile Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice. Mecanismul de gestionare a riscurilor include următoarele elemente:

- Identificarea și evaluarea riscurilor de corupție se efectuează prin analiza domeniului de activitate, descrierea riscului de corupție asociat acestuia, stabilirea cauzelor care au determinat apariția riscului, stabilirea probabilității de apariție a riscului, măsurarea impactului riscului asupra domeniului de activitate și stabilirea nivelului de expunere la risc;

- În stabilirea măsurilor de intervenție, se urmărește corelarea acestora cu riscurile de corupție asociate domeniilor de activitate, identificarea responsabililor de risc (din cadrul structurii unde se manifestă riscul de corupție, sau din altă structură, ori sub forma unui grup/unei comisii) și stabilirea termenelor de implementare a măsurilor de intervenție.

De asemenea, Consiliul de Administrație al ROMATSA a elaborat și aprobat propriul Cod de etică, ce reglementează normele obligatorii de conduită și etică profesională a tuturor membrilor CA. Principiile care reglementează conduita etică a membrilor Consiliului de Administrație sunt următoarele:

- **Supremația Constituției și a legii:** membrii CA sunt obligați să respecte atât Constituția, cât și legile în vigoare;
- **Prioritatea interesului Regiei:** membrii CA trebuie să prioritizeze interesele Regiei înaintea celor personale în îndeplinirea responsabilităților lor;
- **Profesionalismul:** membrii CA sunt datori să își exercite responsabilitățile cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate, în conformitate cu contractul de mandat;
- **Imparțialitatea și independența:** membrii CA trebuie să adopte o atitudine obiectivă și neutră, fără a se lăsa influențați de interese politice, economice, religioase sau de altă natură;
- **Integritatea morală:** este interzis ca membrii CA să solicite sau să accepte avantaje sau beneficii, direct sau indirect, pentru sine sau pentru alții, și să nu abuzeze de funcția lor;
- **Libertatea gândirii și a exprimării:** membrii CA au dreptul să își exprime și să își fundamenteze opiniile, respectând ordinea de drept și normele morale;
- **Cinstea și corectitudinea:** membrii CA trebuie să acționeze cu bună-credință în îndeplinirea mandatului și a atribuțiilor legale;
- **Deschiderea și transparența:** activitățile desfășurate de membrii CA trebuie să fie publice și deschise monitorizării de către cetățeni.

Promovarea culturii corporative la ROMATSA este realizată prin dezvoltarea politicilor de integritate și transparență. Politicile sunt aliniate cu strategia națională anticorupție (SNA), contribuind la consolidarea unei culturi bazate pe responsabilitate și integritate. Grupul de lucru implementează măsuri de prevenire și control al corupției, conform Convenției ONU împotriva corupției. Dacă se intenționează implementarea de noi măsuri, acestea vor fi prevăzute într-un calendar specific.

În ceea ce privește mecanismele de identificare, raportare și investigare a preocupărilor legate de comportamente necorespunzătoare, Regia dispune de proceduri clare care permit raportarea atât din partea părților interne, cât și externe. Grupul de lucru monitorizează riscurile și raportează direct către directorul general. Există canale sigure de raportare internă pentru avertizorii de integritate (avertizori în interes public), asigurându-se măsuri de protecție împotriva represaliilor, conform Directivei (UE) 2019/1937.

ROMATSA oferă informații și sesiuni de formare angajaților săi pentru a facilita recunoașterea și raportarea comportamentelor ilegale sau care contravin normelor interne. Acest angajament față de instruire și protecția angajaților promovează activ un climat de integritate, contribuind la menținerea standardelor etice înalte. Prin aceste măsuri, Regia demonstrează un angajament ferm față de integritate și transparență, consolidând cultura organizațională și gestionând eficient riscurile legate de conduită profesională.

Pentru a preveni apariția unor incidente legate de conduita profesională, de transparență și integritate, respectiv pentru a avea un ghid clar în cazul în care acestea apar, Regia a dezvoltat și diseminat proceduri specifice.

Procedura privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interese și a incompatibilităților în cadrul ROMATSA servește ca referință documentară în cadrul Regiei, alături de legislația aplicabilă și Contractul Colectiv de Muncă, și oferă un cadru metodologic-normativ intern pentru organizarea și realizarea procesului de asigurare a integrității și a valorilor etice. Reglementarea internă cuprinde alocarea responsabilităților, definirea procedurilor necesare, și documentarea corespunzătoare pentru evaluarea și menținerea integrității.

Declararea averilor și a intereselor de către angajații Regiei este reglementată conform Legii nr. 176/2010, fiind obligatorie și publică, asigurând astfel transparența și prevenirea conflictelor de interese. Aceste măsuri contribuie la menținerea unui standard înalt de integritate, precum și a valorii etice în cadrul ROMATSA, oferind mecanismele necesare pentru investigarea promptă și obiectivă a eventualelor incidente de conduită profesională, inclusiv cele de corupție sau luare de mită.

La nivelul ROMATSA, au fost identificate funcțiile sensibile care sunt considerate a fi cele mai expuse riscurilor legate de corupție și darea sau luarea de mită. Aceste funcții au fost stabilite pe baza unei analize detaliate a factorilor de risc, iar pentru fiecare dintre ele a fost elaborat un plan de diminuare a riscurilor asociate. Printre domeniile critice identificate se numără:

1. **Achiziții publice**, precum funcțiile implicate în achiziția publică de bunuri, servicii și lucrări.

2. **Accesul la informații confidențiale / clasificate**, cum ar fi cele din compartimentele de documente clasificate și securitate aeronautică.

3. **Gestionarea Resurselor Financiare**, cum ar fi pozițiile din serviciile financiare, de contabilitate, de tarife și încasări, precum și cele responsabile cu controlul financiar preventiv.

4. **Recrutare și Selecție a Personalului**, precum funcțiile care implică recrutarea și selecția personalului, inclusiv cele din serviciile de resurse umane.

Conform Manualului Sistemului de Control Intern Managerial (SCIM), următoarele funcții sunt considerate mai expuse riscurilor de corupție și dare de mită, în special ca urmare a nivelului de autonomie pe care îl au în luarea deciziilor:

Nr. crt.	Criteriu încadrare a funcției sensibile	Compartiment/ Salariați ROMATSA	Denumire funcție sensibilă
1.	Achiziția publică de bunuri/ servicii/ lucrări	Serviciul Proceduri și Monitorizare Achiziții (SPMA) (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert achiziții
		Serviciul Logistică (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert - Gestionar magazia de materiale
		Serviciul Investiții (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Administrativ Patrimoniu (SAP) (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Dezvoltare Sisteme (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Sisteme IT (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Coordonare Programe (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Logistică și Investiții (Direcția Regională București)	- Șef Serviciu Logistică - Șef Serviciu Investiții - Expert - Gestionar magazie materiale
		Serviciul Resurse Tehnico-Materiale, Investiții și Administrativ (DSNA București, DSNAR Arad, DSNAR Constanța)	- Șef Serviciu - Referent specialitate/ inspector /gestionar
		Servicii/compartimente cu funcțiuni de achiziționare bunuri, produse /servicii/ lucrări de investiții și reparații (Subunități)	- Șef Serviciu - Referent specialitate
		Director/ Șefi servicii/ juriști/ experți/ inspectori /specialiști pe domenii din cadrul compartimentelor (Administrația Centrală / Subunitate) cooptați în comisiile de achiziționare bunuri/ produse /servicii/lucrări de reparații/ investiții pe perioada achiziției	- Director - Șef Serviciu - Expert - Jurist - Inspector - Specialist pe domeniu

Nr. crt.	Criteriu încadrare a funcției sensibile	Compartiment/ Salariați ROMATSA	Denumire funcție sensibilă
2.	Accesul la informații confidențiale/ clasificate	Compartiment Documente Clasificate și Protecție Civilă (Administrația Centrală) Responsabil local cu protecția informațiilor clasificate (Subunitate)	- Coordonator Compartiment - Responsabil local
		Compartiment Securitate Aeronautică și Informatică (Administrația Centrală) Responsabil local cu securitatea aeronautică (Subunitate)	- Coordonator Compartiment - Responsabil local
3.	Activități de gestionare a resurselor financiare	Contabil Șef (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Contabil Șef
		Serviciul Financiar (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Casier - Responsabil cu acordarea viză control financiar preventiv
		Serviciul Contabilitate (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Tarife și urmărire încasări (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Serviciul Bugete și Centre de Cost (Direcția Economică-Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Expert
		Servicii / compartimente financiar contabilitate (Subunitate)	- Șef Serviciu / Compartiment - Responsabil cu acordarea viză CFP (Subunitate) - Casier (Subunitate)
		Compartiment Evidență Trafic și Facturare (Subunitate)	- Șef/ coordonator compartiment
		ARO/Briefing (Subunitate)	- Șef Compartiment
		Serviciul Resurse Umane (Administrația Centrală)	- Șef Serviciu - Inspector
4.	Activități de recrutare și selecție a personalului	Serviciul Resurse Umane / compartimente cu atribuții în domeniul resurselor umane (Subunitate)	- Șef Serviciu /Compartiment - Inspector
		Șefi servicii / experți / referenți (Administrația Centrală) / (Subunitate) cooptați în comisiile de recrutare și selecție a personalului	- Șef Serviciu - Expert

Alături de o lista detaliată a acestor funcții, Manualul Sistemului de Control Intern Managerial al ROMATSA cuprinde și măsurile de gestionare și diminuare a riscurilor. Documentația cuprinde criteriile de identificare și procedurile de monitorizare a acestor funcții sensibile, fiind accesibilă angajaților prin rețeaua internă a Regiei. Aceste măsuri sunt esențiale pentru a asigura un mediu de lucru integru și pentru a preveni potențialele incidente de corupție.

Anticorupție și concurență loială

Prevenirea și depistarea corupției și a dării sau a luării de mită

ESRS G1-3

La nivelul ROMATSA, prioritizarea identificării timpurii și eliminarea promptă a faptelor de corupție sunt esențiale. Eficiența politicilor de integritate este asigurată de un mesaj clar de susținere din partea conducerii superioare. Aceasta se implică activ în inițierea, supravegherea și implementarea unor politici de respingere a corupției, recunoscând că astfel de practici contravin valorilor fundamentale de integritate, transparență și responsabilitate, putând submina eficiența organizațională.

Astfel, agenda de integritate organizațională include toate prioritățile și obiectivele asumate de conducere pentru a respecta și implementa standardele legale de integritate, promovând un climat de integritate la nivelul Regiei. Prin această agendă, au fost stabilite liniile directoare care au stat la baza elaborării planului de integritate.

Un set de proceduri a fost stabilit pentru prevenirea, depistarea și soluționarea acuzațiilor de corupție și a incidentelor de dare sau luare de mită. Aceste proceduri sunt esențiale pentru menținerea unui mediu de lucru integru și pentru asigurarea transparenței organizaționale.

- **Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție la nivelul ROMATSA:** Aceasta oferă un cadru pentru identificarea și evaluarea riscurilor de corupție, facilitând depistarea timpurie a potențialelor amenințări și implementarea de măsuri preventive adecvate.
- **Procedura de declarare a cadourilor pentru personalul ROMATSA:** Această procedură reglementează modul în care cadourile primite sunt gestionate de către personal, asigurând transparența și minimizând riscurile de influență necorespunzătoare sau corupție.
- **Procedura de sistem privind semnalarea neregularităților și protecția avertizorilor de integritate în cadrul ROMATSA:** Aceasta permite raportarea oricăror neregularități sau cazuri suspecte de către angajați, oferindu-le protecție împotriva represaliilor. Astfel, se încurajează un mediu în care transparența și responsabilitatea sunt prioritare.
- **Procedura de sistem privind integritatea, valorile etice, evitarea conflictelor de interes și a incompatibilităților în cadrul ROMATSA:** Aceasta asigură că valorile etice și standardele de integritate sunt respectate, evitându-se conflictele de interes și incompatibilitățile la nivelul Regiei.

Conducerea Regiei, prin planul de integritate pentru implementarea Strategiei Naționale Anticorupție pentru perioada 2021 – 2025, a identificat soluții pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale legate de corupție. Măsurile prevăzute în acest plan au ca scop prevenirea corupției, prin instruirea angajaților și a partenerilor contractuali ai întreprinderii publice.

Prin aceste măsuri, ROMATSA își menține angajamentul față de etică și transparență, asigurând în același timp eficiența operațională și un mediu de lucru bazat pe principii solide.

Pentru a ține pasul cu noile tendințe în domeniu, instruirea angajaților include intervenții comportamentale și, dacă este necesar, gestionarea schimbării climatului intern, prin integrarea teoriei schimbării. Regia se concentrează pe asigurarea că formarea profesională în domeniul integrității este orientată spre obiective concrete și va fi implementată într-un mod sustenabil.

În anul 2024, membrii Grupului de lucru pentru implementarea prevederilor legale referitoare la analiza riscurilor de corupție nu au beneficiat de cursuri de specialitate, dar menționăm că în Planul de formare profesională (PFP) pentru anul 2025 s-au introdus cursuri aferente domeniilor Control Intern Managerial și Anticorupție. În acest context, Directorul General al regiei a aprobat organizarea unui seminar de pregătire profesională, în perioada 07 – 10.04.2025, cu participarea salariaților responsabili pe zona anticorupție. Au participat 45 de persoane din Grupul de lucru pentru implementarea metodologiei standard de evaluare a riscurilor de corupție, directorii/sau înlocuitori din cadrul fiecărei subunități (prin nominalizare și cu respectarea asigurării continuității activităților), în funcție de disponibilitate și implicare în domeniu. Totodată a participat și un membru al Consiliului de Administrație, precum și reprezentanți sindicali.

În ceea ce privește Sistemul de Control Intern Managerial (SCIM), în anul 2024, în contextul întâlnirii de lucru cu tema „*Rolul auditului intern în cadrul R.A. ROMATSA - organizare, importanță și responsabilități*” acțiune organizată de către Compartimentul Audit Intern, pe ordinea de zi au fost discutate constatările/recomandările echipei de audit intern adresate Comisiei de monitorizare a SCIM cu prilejul misiunilor de audit intern de consiliere derulate anual pe acest domeniu, precum și informări punctuale cu privire la procedurile operaționale elaborate pe zona de dare/luare de mită (Protecția avertizorilor de integritate), precum și pe zona de anticorupție, declararea cadourilor, incompatibilități, desemnarea consilierului de etică etc.

La această întâlnire au participat cca 50 salariați care prin poziția lor în organigramă intră în contact direct, conex sau complementar cu auditul intern, respectiv conducătorii structurilor din Administrația Centrală, directorii subunităților sau înlocuitorii acestora (prin nominalizare și cu respectarea asigurării continuității activităților) și, în funcție de disponibilitate și implicare în domeniu, reprezentanți sindicali.

Având în vedere faptul că salariații participanți la programele de formare profesională sunt preponderent salariați ale căror funcții sunt catalogate ca fiind sensibile, aceștia ocupă în general poziții în middle managementul entității, iar în urma participării la aceste cursuri diseminează cunoștințele asimilate colegilor/subordonaților. Apreciem că un procent de cel puțin 50% dintre funcțiile sensibile sunt integrate în cursuri de formare profesională.

Formarea profesională a membrilor organelor de administrație, de conducere și de supraveghere a ROMATSA se încadrează în prevederile *Ordonanței de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016*, cu modificările și completările ulterioare, fiind regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. Precizăm că administrarea și conducerea regiei au fost asigurate, din 28.08.2015 până în luna mai a anului 2024, de către administratori și directori provizorii, desemnați de autoritatea publică tutelară, în conformitate cu prevederile art. 64.1 și 64.2 din *Ordonanța de Urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare. Începând din luna iunie 2024, în conformitate cu OMTI nr. 1130/31.05.2024, în baza art. III și IX din Legea nr.187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, administrarea regiei este asigurată de un Consiliu de Administrație numit pentru o perioadă de 4 ani (HCA nr. 10/11.06.2024).

În ceea ce privește conducerea executivă, ultimul mandat de Director General provizoriu a fost acordat de Consiliul de Administrație legal constituit, prin Hotărârea nr. 12/28.06.2024, cu începere de la data de 19 Iulie 2024, pentru o perioadă de 5 luni sau până la finalizarea procedurii de selecție a Directorului General, în conformitate cu prevederile pct. 87 art. III din Legea nr.187/2023 pentru modificarea și completarea OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea 111/2016, cu modificările și completările ulterioare.

În urma desfășurării și finalizării procedurii de selecție a Directorului General și a Directorului Economic, în ședințele din data de 09 Septembrie 2024 (HCA 17/09.09.2024), respectiv 19 Septembrie 2024 (HCA 18/19.09.2024) Consiliul de Administrație al ROMATSA, a hotărât următoarele:

1. Încetarea, cu acordul părților, a mandatului acordat pentru funcția de Director General provizoriu al regiei;
2. Numirea Directorului General al ROMATSA, de la data de 09.09.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin Legea nr. 187/2023;
3. Numirea în funcția de Director Economic al ROMATSA, de la data de 01.10.2024 până la data de 30.05.2028, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, modificată și aprobată prin Legea nr. 187/2023.
4. Aprobarea Contractelor de mandat ale Directorului General, respectiv al Directorului Economic, ai ROMATSA.

Timpul relativ scurt rămas de la implementarea în integralitate a prevederilor OUG nr.109/2011 și până la finele anului 2024 nu a mai permis participarea tuturor membrilor CA la cursuri de formare profesională. Totuși, prin participarea Directorului General la unele cursuri s-a asigurat un procent de cca 20%.

Cazuri confirmate de corupție sau dare sau luare de mită

ESRS G1-4

Pe parcursul anului 2024, la nivelul ROMATSA nu au fost înregistrate incidente de corupție, de dare sau luare de mită. În consecință, nu au existat condamnări sau amenzi aplicate pentru încălcarea legilor de combatere a corupției și a luării și dării de mită.

Securitate digitală - subiect material adițional

ESRS 2, IRO 1

Prin Serviciul de Tehnologie Informației (SIT), ROMATSA a demonstrat o înțelegere clară a impacturilor, riscurilor și oportunităților legate de securitatea digitală. În cadrul procesului de analiză, au fost identificate și documentate riscurile asociate activităților acestui serviciu în Registrul de gestionare a riscurilor și în Registrul de riscuri.

Printre cele mai importante riscuri inventariate se numără fluctuația personalului, deficitul de personal, atacurile cibernetice și breșele de securitate. Pentru fiecare risc identificat, au fost stabilite măsuri specifice de reducere, conform unei metodologii riguroase.

La nivelul ROMATSA, în ceea ce privește descrierea proceselor de identificare și evaluare a impacturilor, riscurilor și oportunităților importante legate de securitatea digitală, puteți consulta ESRs 2 IRO-1.

Politici legate de securitatea digitală

Regia a implementat o serie de politici și proceduri specifice cu privire la securitatea digitală, care se regăsesc în Manualul de management al securității informației, disponibil angajaților pe Portalul ROMATSA.

Politicile și procedurile respective reprezintă în sine acțiuni planificate pentru a preveni sau a atenua impacturile negative semnificative legate de securitatea digitală.

Politicile și procedurile cu privire la securitatea digitală sunt descrise în tabelul de mai jos.

Politică / procedură	Detalii
(DGR-DSC-MAN0001 - MNG-INF) Partea descriptivă	Describe structura organizatorică și sistemul de management al securității informației (SMSI), autoritatea și responsabilitatea pe linia securității informației în cadrul R.A. ROMATSA, procedurile documentate ale SMSI conform familiei de standarde ISO 27001:2022 și recomandărilor ICAO
Structura și amplasarea facilităților ROMATSA utilizate pentru furnizarea Serviciilor de Navigație Aeriană	Documentul prezintă arhitectura rețelei ATM ROMATSA, componența EATMN, identificând și descriind sistemele și componentele care o compun, așa cum sunt acestea stabilite în ANEXA VIII la Regulamentul (UE) nr. 2018/1139 din 4 iulie 2018. Totodată, documentul ține cont de categoriile de atestare pentru echipamentele ATM/ANS, în acord cu Regulamentul delegat (UE) 2023/1768 și AMC/GM aplicabile stabilite de către EASA, precum Decizia EASA ED 2023/016/R
Procedura „Managementul riscului de securitate”	Asigură reglementarea internă a modului de evaluare și reducere a riscurilor de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA, în vederea: - minimizării consecințelor negative ale incidentelor de securitate a informațiilor; - coordonării împotriva atacurilor cibernetice și pentru acțiunile legale împotriva intrușilor; - îmbunătățirii capacității ROMATSA de a restabili prompt operațiunile afectate de astfel de incidente; - colectării informațiilor cu privire la frecvența, impactul și costul acestor atacuri; - evaluării și monitorizării nivelului de securitate a informațiilor în cadrul Regiei.
Procedura „Raportarea obligatorie a incidentelor de securitate a informației”	Asigură reglementarea internă a modului de raportare a incidentelor de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA, în vederea: - minimizării consecințelor negative ale incidentelor de securitate a informațiilor; - coordonare împotriva atacurilor cibernetice și pentru acțiunile legale împotriva intrușilor; - îmbunătățirii capacității ROMATSA de a restabili prompt operațiunile afectate de astfel de incidente; - colectării informațiilor cu privire la frecvența, impactul și costul acestor atacuri; - evaluării și monitorizării nivelului de securitate a informațiilor în cadrul ROMATSA.

Politică / procedură	Detalii
Procedura „Organizarea și efectuarea cercetării imediate locale a unui incident de securitate a informației”	Documentează Sistemul de Management al Securității Informației și descrie modul în care în ROMATSA se desfășoară cercetarea imediată locală a incidentelor de securitate a informației, în vederea: - furnizării unui răspuns oportun prin acțiuni corective locale, la deficiențele de securitate constatate în urma analizei imediate a cauzelor și împrejurărilor producerii unui incident de securitate a informației; - obținerii informațiilor privind contribuția sistemului informatic și de comunicații la producerea incidentului de securitate a informației - clasa de severitate a incidentului; - stabilirii de recomandări de securitate, măsuri corective/preventive în vederea evitării unor incidente de securitate similare; - diseminării învățămintelor rezultate din analiza împrejurărilor și cauzelor incidentului de securitate; - îmbunătățirii nivelului de securitate a serviciilor de navigație aeriană furnizate de ROMATSA.
Procedura pentru „Efectuarea și Investigarea ulterioară internă a unui eveniment de siguranță”	Stabilește regulile interne, responsabilitățile și modul de desfășurare a investigării ulterioare interne a evenimentelor de siguranță cu scopul de a stabili recomandări de siguranță pentru a preveni producerea unor evenimente de siguranță similare.
Procedura generală privind „Controlul Înregistrărilor”	Prezintă modul de realizare, administrare și control al înregistrărilor care sunt critice din punct de vedere al siguranței navigației aeriene, al înregistrărilor de calitate și securitate.
Procedura „Managementul continuării activității în situații de urgență”	Tratează strict metodologia de întocmire a Planului de continuare a activității în situații de urgență - PCA în domeniul ITC, în cadrul Sistemului de Management al Securității Informației (SMSI).
Politica de securitate informatică privind accesul în rețelele sistemului informatic și de comunicații ROMATSA	Stabilește modul de transmitere de date către/ dinspre rețelele Sistemului Informatic și de Comunicații (SIC) al ROMATSA pentru a se respecta cerințele ICAO privind accesul la distanță (remote access - ATM Security Manual – Cap.18), precizările din Manualul de Management al Securității Informației cât și filozofia ROMATSA în acest domeniu - de separare la nivel logic și pe cât posibil la nivel fizic a rețelelor operaționale de rețelele administrative.
Politica de securitate informatică privind protecția antivirus	Stabilește cerințele necesar a fi îndeplinite de către toate calculatoarele din rețelele administrative ROMATSA, pentru a asigura în mod eficient: prevenția și detecția programelor de calculator cu potențial distructiv asupra datelor și echipamentelor; prevenția și detecția programelor destinate furtului informatic (virusi, viermi informatici sau script-uri rău intenționate). prevenirea accesului neautorizat la calculatoare și rețelele administrative ROMATSA.
Politica privind transmiterea de date către/dinspre rețelele Sistemului Informatic și de Comunicații ROMATSA	Are scopul de a menține integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea tuturor bunurilor informaționale proprietate ROMATSA (date, software, echipamente hardware) și specifică condițiile pe care dispozitivele mobile trebuie să le îndeplinească pentru a se conecta la rețeaua wireless securizată a Regiei.
Politica de securitate informatică privind accesul și utilizarea rețelei Wi-Fi securizate ROMATSA	Stabilește regulile de utilizare și conectare a dispozitivelor mobile de calcul la rețelele Wi-Fi securizate ROMATSA.
Politica de securitate informatică privind utilizarea serviciilor de poștă electronică (e-mail) în cadrul ROMATSA	Describe utilizarea, considerată în cadrul ROMATSA ca fiind acceptabilă, a serviciilor de poștă electronică (e-mail) și servicii conexe, sisteme și facilități, stabilește norme de utilizare a email-ului pentru expediere, primire sau stocare.

Politică / procedură	Detalii
Politica de securitate informatică privind utilizarea dispozitivelor portabile	Stabilește regulile de utilizare și conectare a dispozitivelor mobile de calcul la rețelele informatice și de comunicații ale Regiei, pentru a menține integritatea, disponibilitatea și confidențialitatea datelor și informațiilor ROMATSA.
Ghid de utilizare a calculatorului de birou	Conține recomandări și reguli de urmat în exploatarea curentă a calculatorului de birou pentru a asigura protecția datelor și funcționarea optimă a acestuia, pentru salvarea, stocarea fișierelor și folderelor, pentru mesageria electronică (e-mail), pentru serviciile de imprimare, protecția antivirus și instalarea și rularea de programe și aplicații.

Acțiuni și resurse legate de securitatea digitală

ROMATSA a adoptat un set de măsuri pentru a asigura remedierea unui impact semnificativ asupra activității sale. În primul rând, managementul a luat măsuri pentru a garanta că Serviciul de Tehnologie Informației (SIT) dispune de resurse umane calificate și suficiente, esențiale pentru gestionarea eficientă a situațiilor critice. Aceasta asigură că personalul este bine pregătit și capabil să răspundă prompt și eficient în cazul unei crize.

Planul de continuitate la nivelul SIT pentru situații de urgență a fost dezvoltat pentru a asigura desfășurarea activităților critice fără întreruperi semnificative, minimizând astfel impactul asupra operațiunilor generale ale Regiei. Aceste acțiuni reflectă angajamentul ROMATSA de a gestiona proactiv și eficient orice situație care ar putea amenința continuitatea și eficiența operațiunilor sale.

În cadrul Serviciului SIT, sunt implementate strategii clare pentru a gestiona impacturile, riscurile și oportunitățile legate de securitatea digitală. Resursele umane sunt alocate cu atenție, asigurând existența unui personal calificat care să se ocupe de diferitele aspecte ale securității digitale. Din punct de vedere financiar, resursele necesare sunt prevăzute în Bugetul de Venituri și Cheltuieli, ceea ce garantează disponibilitatea fondurilor pentru susținerea diferitelor inițiative și intervenții necesare.

Resursele materiale, precum produsele și serviciile relevante, sunt achiziționate și gestionate prin Planurile Anuale de Achiziții Publice și Planurile Anuale de Achiziții Sectoriale. Această abordare asigură că toate achizițiile sunt planificate și coordonate eficient, maximizând eficiența și eficacitatea resurselor.

Planificarea activităților în domeniul securității digitale este realizată prin intermediul Planului anual (AP). În perioada de raportare, AP 2024 a corespuns Perioadei de referință RP3 (2020 – 2024). În prezent, ROMATSA a intrat în noua perioadă de referință RP4 (2025 - 2029), existând un nou plan anual (AP 2025).

Aceste planuri sunt întocmite conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317 din 11 februarie 2019 al Comisiei privind stabilirea unui sistem de performanță și tarife în cerul unic european (Single European Sky - SES).

Aceste planuri stabilesc obiectivele și strategiile pe termen lung, orientând eforturile către o îmbunătățire continuă a securității digitale și asigurând capacitatea companiei de a răspunde prompt și eficient la provocările și oportunitățile din acest domeniu crucial.

Ținte legate de securitatea digitală

ROMATSA a stabilit obiectivele legate de Securitatea digitală și Protecția datelor informatice prin intermediul Fișelor de proces, incluse în Manualul Sistemului de Management Integrat Calitate și Mediu. Acestea le sunt asociați indicatori și ținte, astfel:

INDICATORI	ȚINTE
Numărul de audituri realizate / numărul de audituri planificate	Minim 90%
Numărul de inspecții realizate / numărul de inspecții planificate	Minim 90%
Număr de incidente informatice majore	0

Indicatorii pentru monitorizarea gradului de realizare a acestor obiective sunt clar definiți și permit evaluarea periodică a acestora. Anual, rezultatele obținute sunt documentate și transmise Direcției Siguranță și Calitate pentru a fi utilizate în cadrul Analizei Efectuate de Management, asigurându-se astfel o evaluare continuă și orientată spre rezultate a performanțelor privind protecția datelor informatice.

Incidente legate de securitatea digitală

Nu au existat incidente legate de securitatea digitală la nivelul anului 2024.